

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БАЊА ЛУКА, АВГУСТ 2002. ГОДИНЕ
ГОДИНА XIII БРОЈ 1705

СРПСКИ РАДИКАЛИ

СПАСИЋЕ СРПСКУ

СРПСКИ РАДИКАЛИ НА ИНТЕРНЕТУ!

Пут до истине иде преко

WWW.SRS.ORG.YU

**Српска
радикална
странка**

*Памет, знање и поштење!
Мудрост, храброст, поверење!*

Обећавали су реформе и демократију, добили смо прогоне и хапшења. О томе неки ћуте. Рекли су да ћемо боље живети, удесетостручили су порезе и цене. Живот обичног човека постаје неподношљив. За само неколико недеља интернет презентација Српске радикалне странке постала је најпосећенија у односу на све друге политичке странке.

Путем интернет презентације Српска радикална странка сваког дана издаје саопштења за јавност, а сваког петка преноси комплетан садржај конференције за новинаре председника Странке, др Војислава Шешеља.

САБРАНА ДЕЛА ЛАЗЕ М. КОСТИЋА У ДЕСЕТ ТОМОВА У ИЗДАЊУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

**КЊИГЕ СУ У
ТВРДОМ
ПОВЕЗУ СА
ЗЛАТОТИСКОМ**

**КЊИГЕ МОЖЕТЕ КУПИТИ ПО ЦЕНИ ОД 1000 ДИНАРА ПО ПРИМЕРКУ
У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ, Трг победе 3, Земун,
За информације на телефон: 011/316-44-21**

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

Оснивач и издавач
др Војислав Шешел
Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника
Марија Рагуш

Помоћници главног
и одговорног уредника
Елена Божић-Талијан,
Огњен Михајловић

Издање припремили
Јасна Олујић Радовановић
и Огњен Михајловић

Техничко уређење
и компјутерски прелом
Саша Радовановић

Лектор
Весна Арсић

Секретар редакције
Злата Радовановић

Председник Издавачког савета
др Ђорђе Николић

Заменик председника
Издавачког савета
др Бранко Надовеза

Издавачки савет
др Војислав Шешел,
Томислав Николић,
др Никола Поплашен,
Маја Гојковић,
мр Небојша Величковић,
Александар Вучић,
Драган Тодоровић,

Мирко Благојевић, Ратко Гонди,
Момир Војводић, Стево Драгишић,
Драгољуб Стаменковић, Гордана
Поп-Лазич, др Бранислав Блажић

Штампа

„Етикета“, 20. октобра 2,
11307 Болеч, 011/806-30-28

За штамарију
Мирослав Драмљић

Редакција прима пошту на адресу
„Велика Србија“

Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су
у Регистар средстава јавног информи-
сања Министарства за информације
под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године

**СОЦИЈАЛНА КРИЗА
ПОД ВЛАДОМ ИВАНИТА:
ВЛАДА НАМАЗАНИХ
У ДРЖАВИ ГЛАДНИХ 5**

**ПРЕДИЗБОРНА
ПОДСЕТАЊА:
ЈАГОДЕ У ГРЛУ 7**

**ТРАГОМ ЦАРИНСКЕ АФЕРЕ:
СВИ ЊИХОВИ ЉУДИ 11**

**ИЗ АФЕРЕ У АФЕРУ:
„СЛОБОДНИ СТРЕЛЦИ“ ИЗ СДС-А .13**

**КАШКИ ТРИБУНАЛ:
У ЛАВИРИНТУ УЦЕНА..... 19**

**ДЕШАВАЊА:
У ФЕДЕРАЦИЈИ СЕ
ИПАК ГОВОРИ СРПСКИ 34**

**ИСТОРИЈА:
ШТА ЈЕ ПРОНАШАО
АРТУР ЦОН ЕВАНС 41**

**ГАЛЕРИЈА ЛИКОВА:
ЗАРЂАЛИ МОЗАК
ЧЕЛИЧНЕ ДАМЕ 56**

ЦЕНЕ ОГЛАСА ЗА ИЗДАЊА У 100.000 ПРИМЕРАКА:

- последња колорна страна корица 100.000 динара;
  - унутрашња колорна страна корица 80.000 динара;
  - унутрашња новинска страна 60.000 динара;
  - 1/2 унутрашње новинске стране 30.000 динара;
  - 1/4 унутрашње новинске стране 15.000 динара;
- На наведене износе додати порез на промет.

ПЕТ РАДИКАЛСКИХ НАЧЕЛА

Када ми, српски радикали, кажемо:

**СВЕ ЗА СРПСТВО
А СРПСТВО НИЗАШТА**

нама се може веровати. Јер ми смо Срби који су срећни што припадају свом народу, који су се борили, боре се и бориће се за српство. Иако смо то небројено пута доказали, доказаћемо то још једном, увек изнова. Јер, бити Србин, значи борити се. Нама свет није наклоњен, за све се морамо изборити, некад оружјем, данас демократијом.

Када ми, српски радикали, кажемо:

**СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА
ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА**

ми то заиста и мислимо. Јер само јединствени, нас овако мало Срба, можемо да одбранимо отаџбину. На Церу је било мање Срба него што их има данас па су победили много више душмана него што је нас напао. Зато је народна слога услов без којег нема ни наде, а камоли Србије.

Када ми, српски радикали, кажемо:

СРПСКИ РАДИКАЛИ СУ ЗА СЕЛО, ГРАД И ПОШТЕН РАД

ми, у ствари, укратко износимо наш програм, начин на који хоћемо да извучемо земљу из кризе, да спасемо народ беде и немаштине у којој живи већ деценијама. Ми препреку народном напретку видимо у корупцији и криминалу који је захватио све слојеве власти. После обрачуна са ова два зла, напредак је могућ и без стране помоћи, само ако поштеним радом искористимо сопствене могућности. Оне су велике и још постоје иако нас поткрадају већ вековима. Доказ за сва времена је локална власт Српске радикалне странке у Земуну.

Поштен рад поштено ће бити и плаћен, и у селу и у граду. За нас, српске радикале, ту нема разлике, ми Србе не делимо ни по чему, најмање по месту боравка.

Када ми, српски радикали, кажемо:

МИ СЕ НИСМО ПРОМЕНИЛИ

ми не лажемо, ми од првог дана оснивања наше странке нисмо ништа променили у нашој политици. Залажемо се за исте циљеве који су увек били и циљеви нашег народа. То што се нисмо променили, не значи да смо застарели, увек смо ишли испред свог времена. Колико пута се обистинило оно што је годинама унапред најављивао др Војислав Шешељ?

Када ми, српски радикали, кажемо:

МИ ДОЛАЗИМО

то ће се сигурно и догодити. Српска радикална странка до сада никада није била у прилици да самостално обавља власт на државном нивоу. Оно што је остало иза нас у општинама у којима смо ми одлучивали, прави је пример радикалских идеја и остварења. Народ је то препознао, као и нашу искреност и наше поштење.

Зато је само питање тренутка када ћемо добити прилику да читавом српском народу покажемо како изгледа власт поштених људи.

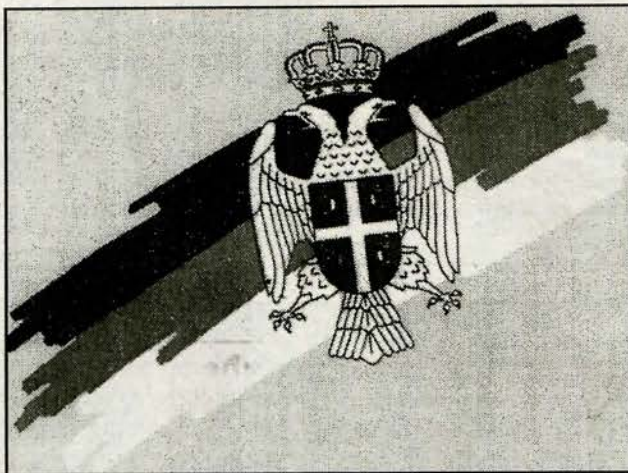
**ЗА СРБЕ НЕ ПОСТОЈЕ ЉУДСКА ПРАВА:
УСТАВНЕ ПРОМЕНЕ ВРАЋАЈУ НАС ПОД ВЛАСТ АГА И БЕГОВА**

Уставне промене гарантују нови рат

Наметањем уставних промена, странци у БиХ генеришу нову кризу која ће као прву краткорочну последицу проузроковати још једно етничко чишћење територија насељених српским становништвом

Н ајвеће зло које је задесило Републику Српску, а слободно се може рећи и српски народ у целини, сигурно су наметнуте уставне промене. Инициране од стране међународне заједнице, а слепо спроведене од Иванићеве владе и скупштине су остварење предратног сна исламских фундаменталиста о унитаристичком уређењу Босне и Херцеговине. Актуелни режим и парламентарне странке данас немају никакво оправдање за своје учешће у овом самоубилачком чину, притисцима међународне заједнице увек су могли да се одупру својим оставкама и тако заобиђу епитете којима ће их народ и историја сигурно частити. Међутим, по ко зна који пут испоставило се да су им положаји, па макар и без правог утицаја, много дражи и важнији од Републике Српске. Тако су обезвређене, овај пут дефинитивно, борба и жртве западних Срба,

када су остали без своје државе. Иако Дејтонски споразум није значио испуњење свих циљева ове борбе, ипак је био солидна гаранција, пре свега безбедности српског народа на овим просторима. Овако, када на министарска места по новим уставним амандманима треба да заседну муслимани и Хрвати, и то њих седам од укупно петнаест, елементарна безбедност сваке српске породице или грађанина доведена је поново у питање. Практично, враћамо се на почетак, у дане када је читав српски народ зависио од милости Алије Изетбеговића, када је отворено, преко средстава јавног информисања, хришћанима у БиХ гарантовао десетак година грађанског устава после чега би на демократски начин, муслиманском већином у парламенту, био изгласан шеријатски закон који би важио за све грађане БиХ. Заиста цинично, после толико проливице крви, звучи да ће Србима на територији федерације бити загарантована иста права као муслиманима у Републици Српској. То је увреда преко које не може да се пређе, зато што у тој федерацији и нема Срба, осим оних који су само фиктивно пријављени у очекивању враћања своје имовине, док се повратак муслимана на територију Републике Српске жестоко подупире и охрабрује на све начине. Тако се врши још једно етничко чишћење, сада су на реду Срби Републике Српске, који ће временом напуштати села и градове под притиском добро заштићене, ратоборне масе повратника. Дакле, оно што Алија није успео оружјем, довршиће међународна заједница папиром. Наравно, српска страна нема никакав увид у то ко се све враћа, исто као што не постоји увид у оне фамозне вреће са гласачким листићима. Зато и није чудо што у многим местима има много више повратника него што је ту пре рата живело муслимана.

У тој причи најмањи је проблем озакоњење три језика као једнакоправна у Републици Српској или чак и новоуписана конститутивност три народа у Републици Српској. Све би се то могло прогутати да странци не инсистирају на попису из 1991. године. Таква уцена је уједно и осуда на смрт простали Срба и уједно некакав доказ да су муслимански жртве етничког чишћења. Настанак Републике Српске није резултат протеривања других народа, него њене одбране, њени ровови су само прецртани у границе, то је све. Овим поступком, западне силе нама Србима једноставно забрањују право на одбрану и поручују нам да се селимо. Значи, ако су за све таласе српских избеглица те исте силе носиле индиректну одговорност, овај пут ће носити директне последице. Да не спомињемо како су ове уставне промене далеке од неког прокламованог мира и стабилности за читав регион.

Што се тиче муслимана, у овом тренутку траје опијеност овако лако извојеваном победом, што је далеко од реалног сагледавања перспектива. А тај једноставни, ни по чему пророчки поглед у будућност јасно упућује да странци неће бити довека у Босни и Херцеговини, да ће Србија увек стати иза интереса својих еународника, те да се од Хрватске и локалних Хрвата муслимани немају чему надати. Истина, у Србији владају Ђинђић и Коштуница, али њихов ДОС окупља све анационалне снаге на једном месту, тако да кад буду одувани, цела Србија ће једним ударцем бити прочишћена.

Шта мисле о уставним променама које централизују власт у БиХ, видело се из одбијања ХДЗ-а, што је још увек најбројнија партија овдашњих Хрвата, па се муслимани не би требали превише уздати у извесну подршку Крешимира Зубка, који се данас хвалише како је управо он иницирао уставне промене.

У оваквој ситуацији наследници Младена Иванића и Мирка Шаровића, који ће ступити на кормило остатака Републике Српске у октобру ове године, неће имати много маневарског простора. Ипак, не треба губити наду, него искористити сва демократска средства у одбрани српских националних интереса. Наравно, потребан је и специфичан сој људи који су способни да се упусте у ту борбу. Они морају бити отпорни на све врсте топло-хладног убеђивања, од мита до уцена.

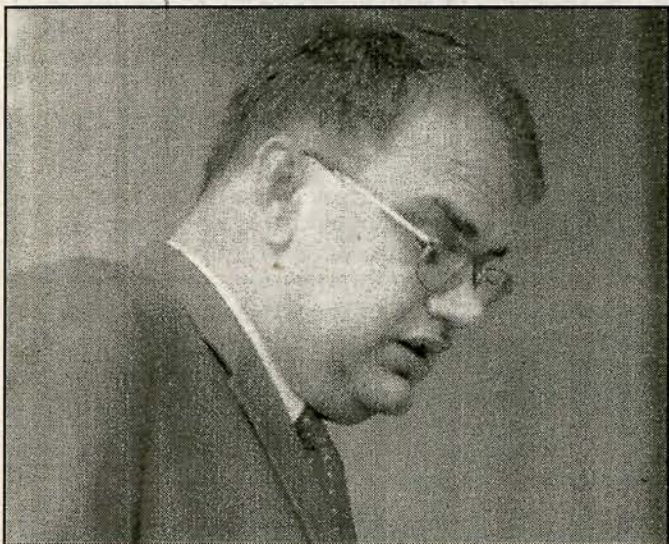
Такви су данас у Републици Српској само српски радикали. Очврснули у годинама предратних, ратних и поратних искушења, само они гарантују свом народу да га неће издати, оставити на пола пута, у туђој држави, без заштите и права на људско достојанство.

СОЦИЈАЛНА КАТАКЛИЗМА ПОД ВЛАДОМ МЛАДЕНА ИВАНИЋА

ВЛАДА НАМАЗАНИХ У ДРЖАВИ ГЛАДНИХ

Осећајући да се спрема врућа јесен, Иванићева влада донела је један козметички програм за очување социјалне стабилности, који је превасходно намењен радницима који остају без посла у процесу приватизације. Сам назив је већ довољно смешан, као да има шта да се очува, тако да овај програм више треба посматрати као најаву финала приватизације, која изгледа још није однела све жртве

Јесен у којој нас очекују избори уједно би могла бити и јесен социјалних немира. Лако може да се деси да избори остану у сенци демонстрација, за то су најбољи доказ неумољиви статистички подаци. Од 230.000 запослених у Републици Српској, више од трећине у прошлој години није примило плату. Што је још горе, они уопште нису уведени у категорију социјално угрожених, а још је алармантнија процена да половина од преосталог броја запослених не би имала за живот да се не бави неком додатном делатношћу. Она класична категорија социјално угрожених броји преко 300.000 грађана, од чега је 2.000 деце ометене у психичком и физичком развоју, 800 деце без родитеља, 18.000 старих без икаквог извора прихода, а ту спада и приличан, тешко процењив број инвалида и пензионера. Око 10.000 грађана је евидентирано као примаоци неке помоћи, али нико од њих се не сећа када је последњи пут примио ову социјалну помоћ.

Осећајући да се спрема врућа јесен, Иванићева влада донела је један козметички програм за очување социјалне ста-

билности, који је превасходно намењен радницима који остају без посла у процесу приватизације. Сам назив је већ довољно смешан, као да има шта да се очува, тако да овај програм више треба посматрати као најаву финала приватизације, која изгледа још није однела све жртве. У ситуацији у којој директорима државних предузећа одговара да им фирме што лошије послују, јер управо ти директори имају намеру да их откупе, логично је очекивати још већи прилив отпуштених, незапослених радника. На тај начин се десило и један велики парадокс, државна предузећа која су интервенцијом државе извучена из дугова, сада су поново затрпана дуговима и као таква уопште нису интересантна страним улагачима. Наравно, због тога још нико није одговарао, па ни у влади која је тако забележила невиђен промашај.

На јефтину продају предузећа у процесу приватизације битно утиче још једна лоша процена актуелне власти, неким предузећима је свесно умањена тржишна цена, само под условом да не отпуштају раднике. Тако су овим подилажењем радницима учињена најмање три крупна пропуста.

Прво, доведено је у питање само финансирање програма за помоћ отпуштеним радницима, јер је предвиђено да се он највећим делом финансира управо из средстава добијених од приватизације. Друго, влада је поново ишла на руку несавесним директорима који ће уместо у затвору да се башкаре у својим јефтину купљеним фирмама. И, треће, ко може гарантовати радницима да неће бити отпуштени за годину дана или у краћем року, зависно од процене нових власника. Може се навести још много негативних нуспродуката оваквог програма, на пример могућност да радници докупе стаж (до три године) што је само производња нових пензионера и додатно оптерећивање изнуреног пензијског фонда. Што је још нереалније, из средстава од приватизације требало би се финансирати и самозапошљавање, шта год да то значи.

Исто тако, нереално, звучи и заклињање Владе Републике Српске да ће по сваку цену спровести овај програм. Хајде да им верујемо, али како да га спроведу када у фонду немају никаких уплата, када им је каса апсолутно празна. Зато и стоји она теза да је програм чиста козметика, да је представљен јавности уочи јесени у којој ће бити и избори и демонстрације. Како другачије објаснити његову појаву баш у овом тренутку, иако се доношење овог програма очекивало још пре неколико година.

Дакле, ради се о чистом пропагандном подухвату којим Иванић покушава да прикрије неспособност и корумпираност апарата на чијем је челу. Пресипајући из шуљег у празно само се ствара фатаморгана, привид да се нешто ради. И уместо да се посегне за мерама које су при руци, да се по-

оптри котрола инспекцијских па и полицијских служби, Иванић измишља некакве идеје које су лишене било какве везе са стварношћу. Тако, на пример, у Републици Српској постоји преко 22.000 регистрованих самосталних фирми, оних малих, типа угоститељских или трговачких, у којима је пријављено само нешто више од 6.000 запослених. То значи да ни сви власници нису пријављени, а камоли они који заиста раде. И радници у државним предузећима су у сличној ситуацији, многи од њих и не знају да им се не уплаћују пензијско и здравствено осигурање. Још једном, на овом примеру, видимо владин промашај. Ови подаци обезвређују снижавање стопе пореза и доприноса са 75 на 52 одсто, што је предузетницима требало да олакша запошљавање нових и пријављивање старих радника.

Пркосећи свим овим чињеницама Влада Републике Српске и даље наступа са изјавама да је могуће спровести овај програм, те да је програм и усаглашен тек пошто су створени услови за његово спровођење.

Уосталом, како и да одустану када је овај програм вероватно плод једне предизборне процене у којој се каже да ће се већина бирача у опредељивању за странке руководити програмом запошљавања и антикорупцијском борбом.

На оба ова испита пала је Иванићева влада, тако да јој неће помоћи ни козметика овог програма за очување социјалног мира. Вероватно ће се на јесен вратити на конкретне мере за очување тог истог мира, на пендрек и сузавац.

ДЕМОКРАТИЈА ЗА РАДНИКЕ НЕ ВАЖИ

Синдикати у Републици Српској дуго су заваравани различитим понудама за учешће у писању нових закона и законских предлога, као што је био случај и са програмом очувања социјалне стабилности у процесу приватизације. Тако је, на пример, са владом договорен и принцип да су радници и њихов останак у предузећу вреднији од вредности капитала. Међутим, испоставило се да је овај принцип искоришћен као још једна могућност за што јефтинију куповину предузећа. Испоставило се да нови власници врло радо пристају да дају гаранције запосленима да неће добити отказ, али све и да одрже реч, остаје чињеница да је држава ускраћена за праву вредност продате имовине. А радници би ионако радили у тим фирмама.

Данас је евидентно да демократија заобилази раднике, да су потпуно искључени из процеса приватизације.

Занимљиво је да је ситуација слична, ако не и гора, у Брчком, граду изван Иванићеве јурисдикције, али Србима веома важном. Не само зато што се у овом месту Република Српска цепа на два дела, него што и тамо већинско српско становништво преживљава приватизацију. Према подацима тамошњег синдиката, просечна радничка плата износи око 500 конвертибилних марака, а за потрошачку корпу треба издвојити само 50 марака мање. У синдикату дистрикта Брчко тврде да за комуналије треба издвојити још најмање трећину плате, док је уочи рата требало издвојити само око пет процената. Данас послодавци терају раднике да раде и по 80 часова седмично, без пријаве и плаћања обавеза за здравствено и пензијско инвалидско осигурање, а ОХР ни у једном таквом случају није интервенисао и затворио фирму која овако грубо крши прописе. Зато овај синдикат код ОХР-а непрестано инсистира на обећаној припадности код отпуштања радника.

ПРЕДИЗБОРНА ПОДСЕЋАЊА: МЛАДЕН ИВАНИЋ ТРЧИ ПОСЛЕДЊИ ПРЕМИЈЕРСКИ КРУГ

ЈАГОДЕ У ГРЛУ

Премијерски стаж Младена Иванића ушао је у завршну фазу, а оно што ће свакако остати у сећању грађана Републике Српске, када је реч о Иванићевој влади, јесте чињеница да је премијер све време „гледао купус, а вадио месо”, односно да није био способан да реши стварне проблеме, већ је бежао од њих. Међу већим проблемима који су потресали Иванићеву владу свакако је и прање пореза у овдашњим банкама и апсолутно безначајни резултати Пореске управе. Затим, ту је и афера у којој је више него активно учествовао, данас бивши министар финансија Републике Српске, Миленко Врачар. Показало се да је премијер све време говорио једно, а радио друго, а његов политикантски егзибиционизам, ових дана, ушао је у период потпуног помрачења, јер је започела његова предизборна кампања...

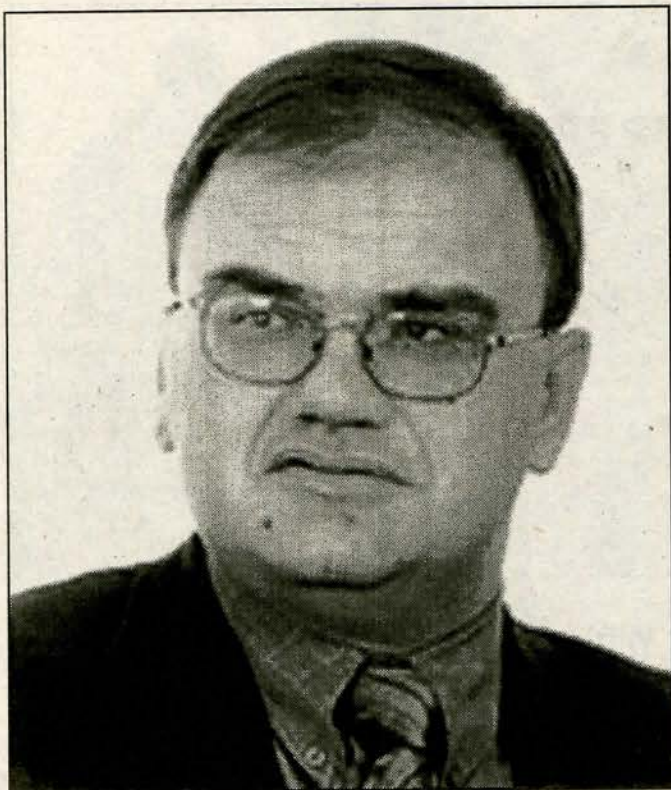
Све приче контролисаних медија у Републици Српској, имале су и имају за циљ само да привидно одрже мир и стабилност земље, коју је поред готово уништене економије и нарушене привреде, умногоме појела и неспособна Влада, чији је премијер Младен Иванић током читавог премијерског мандата покушавао да побегне од решавања проблема, бацајући народу прашину у очи која се састојала од разноразних лепих премијерових жеља, базираних на нивоу класичног политикантског егзибиционизма...

Ко је Младен Иванић

О Младену Иванићу најистинитију причу свакако би могли да испричају његови најближи сарадници, али већина њих, за сада ћути. Међутим, оно што је извесно, а што је и српском народу већ поодавно јасно јесте да се Иванић „у једној памети не обува и изува”. Наиме, премијер Републике Српске, у време свог мандата често је једно говорио пре подне, друго поподне, а увече нешто сасвим треће. Можда је

ова прича „збуњивања” народа у почетку и пролазила, али како је време одмицало, свима је било јасно да уз таквог премијера држава не може ићи напред. Ипак, оно што се дешавало последњих неколико дана представља врхунац Иванићеве дволичности, или ако се неке више свиђа, подељене личности, али то је онда већ тешка врста болести за коју су надлежни доктори. Зато ћемо се задржати на његовој политичкој дволичности...

Чудан начин за почетак предизборне кампање одабрао је Иванић: аферу у Царини. Истини за вољу, није баш био рад да му престане већ разрађени пословни дил, али када се већ све прочуло, одлучио је да царинску аферу искористи као маркетиншки вид његове борбе против корупције, и онда је целокупној јавности саопштио, како ће „целу ствар” испитати и активно учествовати у њеном разрешењу, не само домаћи надлежни органи већ и странци, како му, евентуално, нико не би пребацивао. Био је то почетак изборне кампање којим је Иванић наговестио још једно бацање „прашине у очи” народа, а суштински, само његов привидан начин за „лов” на мафијаше.

Царинска афера изазвала међustrаначке сукобе коалиционих партнера

Афером Царине, „бавили“ су се сви, али нико се, осим народа, није претерано секирао, а најмање премијер... Међутим, онда је стигао извештај ЦАФАО-а, а затим се огласио и високи представник међународне заједнице, подсећајући Иванића на чињеницу да је за „лов у мутном“ у Царини, обећао и народу, а и њему, да ће одговорни сносити последице, јер је буџет и те како оштећен малверзацијама директора Горана Поповића и неколико његових сарадника.

Све у свему, онај чију је изборну кампању, како прошлу, тако и ову садашњу у целости финансирао „чувени бизнисмен“ Филип Цегтер (чију каријеру, како тврди штампате бројне криминогене радње), данашњи премијер Републике Српске – није имао куд – „наговорио“ је Горана Поповића, директора РУЦ да је „најпаветније“ да се неко време „повуче“, а онда се јавности обратио с неколико промрљаних речи, које је требало да га оправдају код његових „пословних“ партнера: „Стално сам изложен притисцима да се нешто мора мијењати и да се организација Царине мора промијенити и ићи према другом облику...“

Иванић је заправо хтео да каже нешто друго, али није знао колико би то било умесно и „паветно“, па је као компромисно решење, изрекао како је био под сталним „притисцима“, откривши народу топлу воду.

Зашто је смењен Врачар – стварни разлози

Таман када се Иванићу учинило да се царинска прашина слегла, а он већ приграбио стартне политичке поене, а са друге стране успешно „збринуо“ већ бившег директора Царине, Поповића, (члан СДС-а), тако што га је преместио на друго функционерско место, где ће исто моћи успешно „да ради“. Иванић се сусрео са новом проблемом. Наиме, високи представник међународне заједнице за БиХ, Педи Ешдаун, захтевао је од Иванића да из своје владе уклони министра финансија Миленка Врачара и Николу Грбовца. Ешдаун није од Иванића тражио да смени Врачара само због прљавих работа у Царини, већ и због свеукупне, катастрофалне ситуације која влада у министарству финансија, али

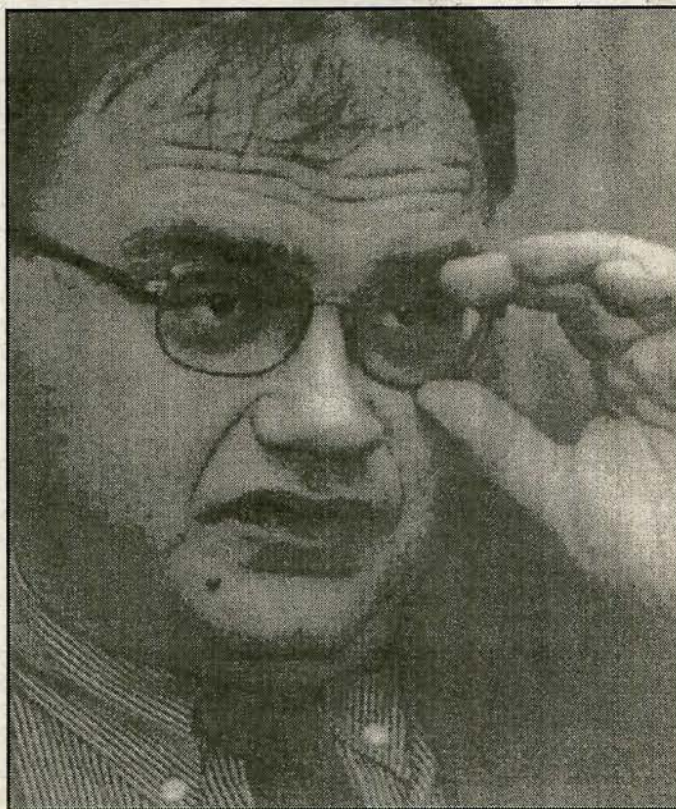
и због индиција Врачареве умешаности у прање пореза у износу од скоро две милијарде марака и то у банкама оба ентитета. Пред Ешдауновим чврстим и непоколебљивим ставом Иванић није имао куд, жртвовао је дојучерашњег блиског, готово најближег сарадника, „сиротог“ министра финансија Врачара, који је узгред буди речено, када је реч о „пословима“ мутног карактера одавно заокорачио у зону привредног и државног криминала, те тако постао мирођија у свим пословима мафије, која руку на срце, хара Републиком Српском.

Изгледало је као да је премијер напрасно заборавио да је до пре извесног времена (док већина Врачаревих забрањених, криминогенних послова није откривена, и нашла се на столу Ешдауна), кад год је имао прилику хвалио Миленка Врачара, говорећи јасно и гласно: „Миленко добро ради свој посао“. Можда је Миленко „добро“ радио свој посао, али не за народ и државу, већ за свој џеп, а биће и за Иванићев.

Опасна повезаност

Тако је Миленко, који је „до јуче добро радио“, преко ноћи и за премијера постао лош, али пре би се рекло опасан, јер би свака евентална повезаност са Врачаревим криминалним радњама нарушила Иванићеву политичку промоцију, што је, у сваком случају, опасно у јеку предизборне кампање, када политички противници наоружани компромитујућим материјалом (а прљавих послова је макар у Иванићевеј влади напретек), нападају све противнике... Тако је онај (Иванић) који себе представља као поштењачину и моралисту, пошао путем најморалнијих, не страхујући да иза леђа, ипак, вуче „дугачак реп“ криминала и неморала, и да се такве криминогене работе не могу преко ноћи обрисати гумицом.

Како све ипак није ишло једноставно и глатко, унутар Иванићеве владе, када је у питању подношење Врачареве оставке, види се по томе што је Миленко Врачар своју оставку условио и оставком министра трговине Тадића, јер извесно је да Врачар није прљаве послове могао да обавља сам, и премијер је то разумео, па се и Тадић нашао међу отписаним министрима, а премијер је све то објаснио рекавши

како је Влада већ више од месец дана тражила промену закона и уредби у односу на функционисање шпедиције, до чега још није дошло, нагласивши још како је донета једна уредба о промету цигарета, која још никако није заживела у пракси, а главни кривац, по Иванићу, је смењени министар Жељко Тадић. И тако је премијер Републике Српске, остао чист, оправши руке од свих криминалних радњи, које се дешавају под његовим окриљем.

ћемо до краја предизборне кампање, сазнати за још неколико прљавих пословних тајни, министарског апарата у Иванићевој влади. Извесно је само да би објављивање и спровођење уредбе о којој Тадић говори, подразумевало спречавање прања пореза у Републици Српској, а некоме из врха власти то очигледно не одговара, зашто, свима је јасно...

Оно што је сасвим извесно, јесте чињеница да је за протекла два месеца дошло до наглог пада прилива средстава

И они „коња за трку имају”

Међутим, Тадић, смењени министар трговине се није дао, па се и он огласио у јавности, рекавши како премијер не говори истину, што указује на чињеницу како ни премијер баш није тако моралан и чист, како жели себе да представи. „Управо је. Министарство трговине предложило уредбу о одређивању броја посредника на велико, дуванским производима. Та уредба је усвојена на седници Владе 24. априла, а циљ доношења те уредбе је био да се спречи избјегавање плаћања за промет”, нагласио је смењени Тадић. Затим је у свом даљем медијском „исповедању” Тадић нагласио како је разлог за доношење ове уредбе била чињеница да је 125 шлепера цигарета ушло у Републику Српску, и то само у првих месец дана ове године, на које је плаћена акциза, али порез је наплаћен на само три шлепера?! Дакле, на 122 шлепера цигарета није плаћен порез, а Тадић се онда још запитао и следеће: „...Није ваљда премијер толико необавијештен, па да не зна да порез не прикупа министарство трговине”! Том приликом смењени министар трговине је још упознао јавност с чињеницом да ова уредба још није објављена у Службеном гласнику Републике Српске. „наивно” се питајући, ко је спречио њено објављивање и зашто!?

Ко је спречио објављивање уредбе

Неки добро упућени извори тврде како би на ово Тадићево питање можда најпрецизније одговорио помоћник министра финансија Миодраг Кудић, који се закleo како спорна уредба никада неће бити објављена. Шта је истина, и ко је све упућен у корупционошко и мафијашко коло у Републици Српској, за сада је на нагађањима и претпоставкама, али клупко је почело да се одмотава, па није искључено да

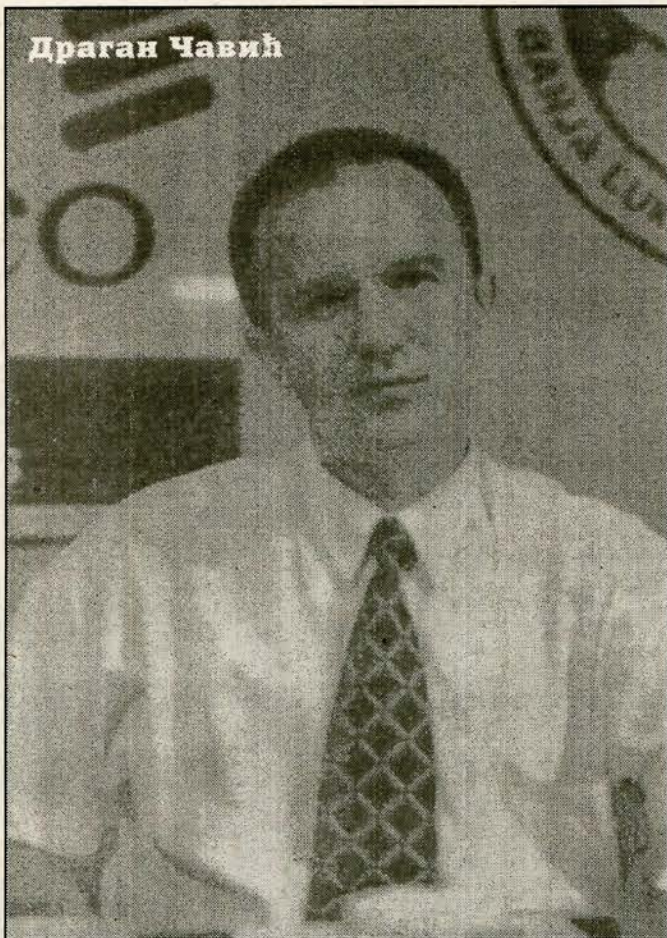
бюдета републике Српске, па је у току последњих месец дана у буџет мање уплаћено за око петнаест милиона конвертибилних марака, него што је то било претходних месеци. Дакле, због прљавих „пословних игарања” највиших држав-

КАКО БАНКЕ ПЕРУ НОВАЦ

(из стенограма с наставка осамдесете седнице Владе Републике Српске, међусобни напади између бившег министра трговине Жељка Тадића, који први пут открива „пословне трансакције” у које је умешана Влада и данас такође бившег министра финансија Миленка Врачара)

Жељко Тадић: „За стање у држави главни кривац што се не наплаћује порез на промет је министар Врачар. Прање новца сада се одвија у пословним банкама... Повезаност пословних банака и фиктивних фирми. Сваки дан се губи на пример 100.000 марака само на „Нектар” пиву, које по папирима завршава у Федерацији. Годину и по дана је прошло, а по том питању није ништа предузето... Главни проблем је у порезу на промет. Порез на промет цигарета је скупљи 1%. Није министар Врачар понудио оставку. Није објаснио зашто је то тако. Није објаснио које банке перу новац?! Како је завршила готовина из Витеза и да Травник уплаћује у кешу нашим пословним банкама, гдје нема ни ко је уплатио, без личне карте. Пошаљите тамо контроле, а не код министра Тадића...”

Драган Чавић

них функционера Републике Српске, тешко је оштећена држава, а народ се нада да ће са новим изборима видети леђа лоповској власти која је у тешкој спрези с криминалом.

Иванић премијер и министар финансија – до даљњег

Међутим, све афере које су откривене ових дана, услед којих су смењени директор Царине, Поповић, министар финансија Врачар и министар трговине Тадић, створиле су још додатно збуњујућу ситуацију за целокупну јавност, јер је Иванић само два месеца пре истека мандата одлучио да уз редовну премијерску функцију на своја „леђа” придода (до истека мандата) и функцију министра финансија. Значи да министарске обавезе смењеног Врачара, данас обавља премијер Иванић?! Зашто?

„ЦЕПТЕР” БАНКА ПОД ЛУПУ

... Ја отприлике знам какво је стање и кад је у питању „Цептер” банка и Бањалучка банка и шта ко даље, отприлике сам у шоку и тих шокова за разлику од министра Врачара, који мисли да ја то добро не разумијем, а ја добро разумијем овај дио, и кад кажем оvdје конкретно кад видите повезаност пословних банака, које наше банке примеће улатије, гоштовинске, од непознатих лица у многим случајевима и онда се то евидентира оvdје као жирална улатија... За ова четири мјесеца, ко је контролисао порез на промет цигарета, нафте и бензина... Није нико; ако је контролисао, можда је контролисао како је он хитио. У шуме је проблем министре Врачар, то је ваша контрола...”

Појединци сматрају да је Иванић преузео Врачареву функцију како би спречио да му неки политички странац претвора по Врачаревим списима и папирима, јер би што шта открио, а што њему ових дана предизборне кампање, никако не би одговарало.

Други пак утврде да Иванић на тај начин спречава јавност да сазна како је Врачар морао да напусти (пожељну) министарску фотелју због „ситне сиве емисије” од 1.700.000 конвертибилних марака. Наиме, по свему судећи, бивши министар финансија је у априлу ове године са рачуна Службе платног промета (радна јединица Бањалука, смештеној у Развојној банци) пребацио 1.700.000 конвертибилних марака на рачун Пореске управе Републике Српске и то онај за принудну наплату, отворен у Бањалучкој банци. Све у свему, ова трансакција је из неколико „безазлених” разлога чудна. Пре свега, како је могуће да Служба платног промета поседује било какав рачун, па још и паре на њему, под условом, и ако се зна да је поменута служба престала с радом прошле године, а сви ра-

ПРЕМИЈЕР БИ ДА ПРЕБАЦИ ВОДУ НА ДРУГУ ВОДЕНИЦУ

... „Молим вас, мени се ова расправа ајсолутично не свиђа. Ова расправа је, да будем искрен, оштерећена случајем Царине, у којем један дио структуре сматра да је то персонална бијка између једног министра и једне структуре, и сада друга структура хоће да врати министру Врачару...”

чуни су јој након шест месеци?! Збуњујуће је и то што се, ако је оваква трансакција била могућа, чекало више од годину дана на активирање тог новца, и зашто је пребачен на рачун Пореске управе за принудну наплату?! Много је питања коју су за сада без одговора, а премијер Иванић, као по устаљеном обичају замазује народу очи некаквим другим, готово небитним стварима и обећањима, гурајући одговоре на права питања у страну.

Било би сасвим нормално и логично, макар у једној правној држави на чијем челу је одговорна и поштена власт, да после овакве афере и ломова, који директно утичу на осиромашење државе, те самим тим и народа, неко из власти изађе у јавност са комплетним извештајем о раду Пореске управе. Међутим, у Републици Српској, то се још увек није десило, а да ли ће до тога доћи видећемо.

Филип Цептер и Весна Радусиновић

Трагом царинске афере

СВИ ЊИХОВИ ЉУДИ

Доказана корупција и проневера на царини Републике Српске, због које је суспендовано 27 цариника, показује да СДС има паралелну власт у држави јер има фактичку контролу над великим токовима новца

Оставка министра финансија у Влади Републике Српске Миленка Врачара напоскон се десила. На лик и дело овог Иванићевог министра „Велика Србија” је упозоравала још пре неких годину дана у свом 1640-ом броју. Нажалост, његова оставка није плод неког изнутра иницираног чишћења, него резултат извештаја Канцеларије за фискалну и царинску помоћ при ОХР у којем је разоткривена афера везана за Управу царина Републике Српске, у којој је проњерено више од 30 милиона конвертабилних марака. Дакле, Врачар је устукнуо пред странцима, мада је као разлог за своју неопозиву оставку навео „неиспуњење његовог захтева за смену комплетног руководства Царине Републике Српске”. Тако се нови високи представник Педи Ешдаун показао у добром светлу, јер домаћој јавности је јасно да због афере са царином један Миленко Врачар никада не би дао оставку. То што је написао у оставци ипак је само попуњавање странице, јер нешто се, ето, мора и написати.

Да је Ешдаун утицао на Иванића види се из следећег: истог дана, пре подне, влада је разматрала извештај и оценила га као незадовољавајући, те задужила министре финансија и унутрашњих послова да га дораде. Међутим, исто вече тог, за министарске фотеље кобног, 13. јуна ствар се мења из основа – Миленко Врачар подноси оставку. Уз њега слично су прошли министар трговине и туризма Жељко Тадић и директор Управе царина Горан Поповић, који је поднео неопозиву оставку после преговора Младена Иванића и Драгана Калинића. Да подсетимо, у основи целе афере је суспензија 27 цариника који су буџет Републике Српске

општетили за 30 милиона конвертабилних марака, док су они сами присвојили око 4 милиона марака.

Овом акцијом међународних татора на површину је испливао СДС, тачније њихове мутне радње о којима се причава у Републици Српској од њеног постанка. Фактички, њихови људи су имали и имају контролу на свим нивоима царине, од Горана Поповића до цариника на терену, тако да су убирали неку врсту незваничног пореза који је прикупљан паралелно са оним званичним, државним. У пракси, то значи да се велики послови око извоза и увоза раде само ако познајете неког из СДС-а, те да је то био изванредан извор прихода свих моћника ове странке.

Наравно, поводом силних проневера и оставки морао је да се огласи и Драган Калинић, који је захтевао да се ова афера оконча тако што ће бити формиран истражни тим. Целу аферу Калинић покушава да прикаже као још један удар на његову странку, а призивање детаљне истраге сигурно да му неће нанети штету. Звонило је на узбуну, сви његови људи су се разбежали или што је вероватније, примирили док олуја не прође.

Цела афера је, посредно, показала још једну велику истину. Иванић се показао потпуно неспособним не само да уништи корупцију, него и да се супротстави СДС-у, који се у овом случају показао као добро органозвано, тајно удружење које, у суштини, обавља паралелну власт у Републици Српској. Зато је вероватно и да ће успети Калинићево заташкавање ове милионске проневере. Исто тако, тешко је веровати да ће и међународни фактори одмаћи даље од овог почетног успеха јер удар по корумпираним елементима вла-

сти није био симултан, по свим нивоима. Уједно, ови догађаји показују праву природу подршке (парламентарне) СДС-а Иванићевој влади. Калинић га подржава иако нема ниједног министра у влади, али док су његови људи равномерно распоређени у свим структурама, на свим нивоима власти, и док их нико не дира, нема проблема. То показује и случај Горана Поповића, што је Калинић око његове фотеље преговарао са Иванићем, а да овај уопште није члан СДС-а? Наводно, како каже Калинић, он само има подршку ове партије. Уосталом, није ни важно да ли је члан или не, битно је да паре несметано притичу. Према томе, пре ће бити да су преговарали о томе ко ће сести на његово место јер је Ешдаун већ одлучио да Поповић мора ићи. И исто тако неће бити важно да ли његов наследник има или нема чланску СДС-а, битно је само да ли ће и даље ова странка имати контролу над овим токовима новца. Смена једног човека у суштини не значи ништа јер ће остати маса оних који издају дозволе, решења, који доносе различите одлуке од којих зависе многи послови и трансакције. Зато су они права иако паралелна власт, зато је СДС још увек на власти. Што је још важније од новца, а што је апсолутно недопустиво, на овај начин СДС контролише и људе, директно утичући на њихове судбине. Народски речено, ко им се не допада, нема пролаза, без обзира на сву исправност документације. Далеко од очију јавности, значи без могућности икакве контроле створена је паралелна власт која је, само ово што се зна, инкасира онако колико Република Српска добије на име помоћи из иностранства. У корист наше шгете богати се СДС. А колико су од ратне 1992. године наоувамо узели из земље која је у то доба имала чиме да се похвали, то само ђаво зна. О томе се у то време јавно није смело ни говорити, камоли писати или тражити правду. Не, СДС је био апсолутни господар наших судбина, суверено су владали и политичком и економском сценом, у своју корист, наравно.

До када, питање је сад. Могуће је да октобарски избори означе крај једне ере подземног владања који има много сличности са мафијом, с тим да има и свој јавни појавни облик, увијен у форму парламентаризма и демократије.

Ако би се то десило, ако би бирачи Републике Српске изабрали једну поштenu српску странку, могуће је да би то значило крај једне подземне активности којој смо сведоци читаву деценију.

А само је Српска радикална странка та која има људе мотивисане и спремне за такав обрачун.

ВРЕЛИ ДАНИ СДС-а: ИЗ АФЕРЕ У АФЕРУ

„СЛОБОДНИ СТРЕЛЦИ”

ИЗ СДС-А

Шта је остало од оног старог СДС-а у Републици Српској кога се сећамо из најтежих српских времена? У време рата народ је подржао Српску демократску странку због одбране земље и народа, народ је кренуо за Караџићем из патриотских разлога, а данас је СДС прилично удаљен од првобитне идеје СДС-а, па и српског народа, па самим тим представља некакаву другу, сумњиву причу. После Караџића и Крајишника, шта је остало од политичког врха ове странке или, ко брани српске националне интересе? Да ли Срби Републике Српске данас верују Шаровићу, Калинићу, Ђекановићу или Чавићу, као Караџићу?! Много је питања без одговора, а још више претпоставки и нагађања. Међутим, оно што је сасвим извесно, јесте да су неки, чланови СДС-а у чије часне и патриотске намере народ одавно сумња, у овој предизборној кампањи, уз помоћ „ланца и лакта” избили у први план. Зато и није за неко претерано чуђење што данашње СДС-овце прате разноврзне афере и малверзације. Предизборна кампања тек почиње, тако да ваља бити спреман на изношење новог „прљавог веша” СДС-а.

О корупционашким аферама прича се и пише не само с ове стране Дрине, већ и с оне друге, у Републици Српској. Дакле, рекло би се да српском народу никад није доста афера, а суштина проблема је сасвим другачија: српски народ би да се заувек опрости од корумпираних политичара склоних аферама и најнижим политикантским страстима, али то не иде баш лако, а ни једноставно.

Предизборна трка је започела, Република Српска, односно народ, ускоро ће имати прилику да се изјасни какву власт жели: подложну корумпираности и аферама, или власт одговорних и поштених људи. Није епохално откриће да сва-

ку предизборну трку, по неписаном правилу прати неколико ситнијих и крупнијих политичких сензација и скандала, због чега народ остане без текста, али Срби су склони брзом забору...

На Главном одбору СДС-а температура до усијања

Ових дана Република Српска још једном је снажно протресена непромишљеним и брзоплетим изјавама челника СДС-а. Наиме, један члан Председништва и Главног одбора СДС-а, пре извесног времена је нехотице „открио” ко су

такозвани „слободни стрелци“, ни мање ни више него из врха СДС-а. Такође, добро упуњени у унутарстраначка трвeња у СДС-у тврде, како се на седници Главног одбора СДС-а, када се одлучивало о кандидатима за председнике, односно кандидатима за Председништво БиХ, температура нагло подигла до усијања, а опасна унутарстраначка ужареност постала је трајно-трпно стање и прети да сагори СДС. Дакле, шта се заиста дешава иза затворених врата у седишту СДС-а, ко је косач, а ко носач, и какве би последице евентуалне победе СДС-ових кандидата, била за народ Републике Српске и државу? Која су најбоља решења за СДС, а која за српску државу и народ, за сада у ваздуху опасно лебде само наговештаји, који, руку на срце, не иду много у прилог ни народу, ни држави, а ни самом СДС-у.

СДС имао боља решења од Чавића, али овај је имао јак „адут“

Ипак, кренимо некаквим редом. Јавност Републике Српске, навикла већ на разноразне шок-терапије, ипак је доживела прави мали удар када је сазнала да је СДС-ов кандидат за председника Републике Српске, Драган Чавић. Свака евентална дилема како је могло доћи до такве забуне, уместо да од челника СДС-а јавности буде појашњена, суштински је само подгрејана и то изјавама појединих чланова Главног одбора СДС-а, који су на знатижељна новинарска питања типа: да ли је Чавић најбоље решење за странку и Републику Српску, углавном одговарали да не би дискутовали о томе или да не знају да ли Драган Чавић јесте или није најбоље решење за СДС.

Са друге стране, од већине чланова Главног одбора, онако неслужбено, могло се чути да се око Чавићеве кандидатуре у СДС-у подигло много прашине јер су мишљења већине била да Чавић не може бити одговарајући кандидат за председника, али Чавић је био упорнији и истрајнији, а шта је боље за СДС, по свој прилици показаће избори...

Калинић се није надметао, а ни наметао?!

Објективно посматрано, већ неко дуже време у Републици Српској, синоним сиве еминенције СДС-а био је Драган Калинић, па су стога сви очекивали да би Калинић могао бити кандидат за Председништво БиХ. Ако су било какви страначки наговештаји пре објављивања избора и указивали на то, онда је само објављивање имена кандидата разбило све сумње и дилеме: Калинић није кандидат за члана Председништва, а шта је претходило таквој одлуци, за сада је само на нивоу нагађања и непоткрепљених претпоставки! Неки чланови СДС-а на питања новинара зашто је Калинић одустао од кандидатуре, слегали су раменима, а неки су, у жељи да пруже што уверљивије објашњење само још више интригирали радознале новинаре. Јер, изјаве типа да се Калинић није много ни наметао, а ни надметао са осталим члановима Главног одбора као један од кандидата, нису валидно објашњење.

Неки други још увек тврде да је Калинић одустао после „препоруче“ међународне заједнице, која му је, још ако се придржава њихове препоруке, заузврат нешто обећала, шта нико не зна. Иначе, Драган Калинић на питања новинара покушава да одговори духовито и досетљиво, али у његовом гласу је осетан жал због „пропуштене прилике“... Ипак, нешто је остало недоречено, река Дрина због тога наравно неће променити свој ток и путању, а људска радозналост остаће до даљег ускраћена за прави одговор.

Још нешто је занимљиво када се ових спарних тропских дана разговара о кандидатури СДС-ових људи; наиме, чланови СДС-а из источног дела Републике Српске сматрали су да би њихова странка требало да подржи кандидатуру српског радикала Огњена Тадића, а да евентуално српски радикали као заједничког кандидата подрже Мирка Шаровића, међутим о томе се само шушкало, али у јавности се ретко говорило о томе као о некакавој реалности.

Чавић прети испућањем из СДС-а

Можда је још занимљиво напоменути како је у Републици Српској постала јавна тајна Чавићево упорно инсистирање да буде кандидат за председника, без обзира што се уз његово име везују различите приче и приче, које га дискредитују и сврставају у ред политичара сумњивог морала склоног аферашком понашању. Драган Чавић није одустајао. Неки добро упућени тврде како је био спреман да иступи из СДС-а уколико не буде кандидат за председника; истина или траг, покажаће време, а за сада је само сигурно да Чавић и даље често први грешке којих можда и није свестан, а како ће се то одразити на његову кандидатуру, видеће се у октобру.

Наиме, многи аналитичари, који се баве анализом рејтинга политичких странака у Републици Српској сматрају да популарност СДС-а није више тако чврста и стабилна каква је била до пре неког времена, много је фактора утицало на смањење популарности, односно поверења грађана у СДС, али и поред тог опадајућег рејтинга, слажу се аналитичари, СДС је ипак остала међу утицајним партијама, иако многобројне афере које се везују за кадрове СДС-а доприносе опадању популарности, односно поверења у кадрове СДС-а!

У блиској спреси: царинска афера и члан СДС-а

Дакле, пре извесног времена Република Српска се напросто „затресла“ од афере у којој је као главни актер прозван бивши директор Царине, Горан Поповић, због лажног фактурисања робе, што је потврдила и полиција. Поједини членици СДС-а, покушали су да одбране свог партијског колегу, одбраном типа, да поред кадрова СДС-а у раду Царине учествују и некакви други људи који потичу из других политичких партија, као што је, на пример, заменик директо-

ра, који је из ПДП-а. Са друге стране, из СДС-а су се чули и коментари како малверзације у Царини, и не представљају некаква претерано велику новост, подупирући своју одбрану чињеницом како читава јавност зна да сваки цариник има доста новца, да цариници граде велике куће, возе бесна кола, а то је по мишљењу челника СДС-а општа слика која влада о цариницима, па тако и аферу око Поповићевих малверзација треба само схватати као повољан тренутак за политички удар на СДС. Затим су се још бранили и тиме како је читаво друштво корумпирано, а да за то свакако не може бити крив само СДС, односно кадрови из ове политичке странке. Своје тврдње поткрепљивали су прозивањем запослених у Телекому. Дакле, рекло би се да је ово узарено, тропско лето у Републици Српској почело загревањем и означавањем предизборне кампање, па зато праве сензације и скандале тек треба очекивати. Али да ли ће народ профитирати различитим откривањем скандала, ако на власт опет дођу они који су подложни корупцији, а по речима челних људи СДС-а, корупција је на извесан начин постала саставни део живота, што ће рећи нормална појава и стварност око које не вреди пуно причати, јер напросто „нико није оперисан од корупције“...

СДС оправдава директора Царине

Очигледно је да појединци из врха СДС-а на неки притајени начин одобравају корумпираност појединих својих чланова (који свесно, ради личне користи и богаћења раде против закона). Међутим, њихово искуство нагони их да се путем медија на различите, углавном млаке начине, дистанцирају од таквих чланова, па се тако и поводом афере око Царине СДС огласио у јавности; да је потребно испитати све чињенице и тако ствар извести на чистац... Можда би се медији и задовољили оваквим изјавама да Драган Чавић није изашао у јавност с контраоптужбама упућеним По-

реској управи, што је изазвало многобројне полемике, не само у новинарским круговима и код народа, већ и међу члановима СДС-а. Покушавајући да спасу ситуацију појединци из Главног одбора СДС-а су Чавићеве контранападе правдали његовим личним ставом, наговештавајући да Чавић често делује као „слободни стрелац”, не подлежући страначким упутствима и договорима. Дакле, „слободни стрелац”, који има наглашену потребу за индивидуалним деловањем, па чак када такво деловање штети политичкој партији којој припада, имао је „моћно оружје” када је своје страначке колеге, међу којима и није нарочито омиљен, на неки начин присилио да га кандидују за председника?!

Још једна оптужба: СДС шверцује дрогу!?

Са друге стране, ове тропске дане јула, у којима се предизборне кампање такорећи, још нису ни захуктале, јавност је имала прилике да сазна још један „деталј” везан за СДС. Наиме, Јован Митровић је напао врх СДС-а да је умешан у шверц са дрогом, на шта му је Калинић одговорио да је оболео од уједа „чудних комараца”. Медијска прашина се поново подигла: СДС – јесте, или није умешан у шверц с дрогом, шта значи Калинићева опаска Митровићу и слично...

Све у свему, једна афера сустиже другу, оптуживања и контраоптуживања су у пуном јеку, а народ саблажњено гледа и слуша преуцавање оних који би требало да се побригну да побољшају стање привреде и економије у Републици Српској, да открију и казне све корумпиране појединце, без обзира на идеолошко-политичку припадност, да се окрену интересима народа и државе... Шта је следеће што ће затрести Републику Српску, или ко је и чији следећи „слободни стрелац” који ће наново запањити ојађени српски народ, са знањемо вероватно ускоро, а како неки добро упућени тврде, нове афере имаће опет главне актере из СДС-а; истина или трач видећемо!

ИСТИНА О СМЕНИ НЕБОЈШЕ ПАВКОВИЋА

Медвеђа услуга Републици Српској

Догађаји у Војсци Југославије немогуће је посматрати без одраза у Војсци Републике Српске. Павковићев излет у политику нанео је вишеструку штету јединој институцији којој је народ веровао

Коштиничин отказ Павковићу само је наставак приче од 1. марта ове године када је прекинут сваки вид сарадње између Војске Југославије и Војске Републике Српске. Тако је фактички испуњен и трећи, последњи услов постављен од америчког конгреса, без обзира што ова смена има још једну, можда важнију, позадину у виду обрачуна две странке са демократским предзнаком. Да подсетимо, постављена су три услова од којих је први и најважнији био прекид материјално - финансијске сарадње две војске, затим реорганизација Војске Југославије, и на крају, али не мање важно, смена начелника Генералштаба Војске Југославије Небојше Павковића. Прекид материјално-финансијске сарадње односи се, пре свега, на скидање са платног списка југословенских официра који службују у Републици Српској, што је ударац од којег се ови људи још

увек нису опоравили. Уједно, то је још једно кршење Дејтонског споразума, тачније војног анекса о специјалним и паралелним везама. Овај анекс је требало да верификује високи представник, а предвиђао је да у року од три месеца, од тренутка верификације, раздвајање мора бити обављено. У том року су и официри могли да се одреде, ко ће у Југославију, а ко остаје у Републици Српској.

Анекс није оверио ни Волфганг Петрич ни Педи Ешдаун, уместо њих то је потрчао да уради Војислав Коштуница и тако официрима оставио само два сата уместо три месеца да се одлуче куда и како. Наиме, старешине су добиле само толико времена, два сата, да попуне формуларе и тако се изјасне где би желели, а непопуњавање образаца значило је прихватање останка у Војсци Републике Српске.

Што у преводу значи останак на никаквој и нередовној плати, у очекивању новог отпуштања. Велика већина ових људи није решила своја стамбена питања у Републици Српској, тако да их посао у Југославији, где исто неће добити стан, и не привлачи превише. Сви су они службовали у Хрватској, Словенији и уопште широм бивше Југославије, да би на крају учествовали у одбрани Републике Српске, тако да су ово изненадно раздвајање дочекали неспремно, без изоштрене визије о својој будућности. У принципу, без об-

зира коју страну Дрине изаберу, исто их чека, редукција обе војске се убрзано спроводи. Језиком бројки то изгледа овако: Војска Републике Српске завршиће са 3.500 војника, а Војска Југославије редуковаће свој састав на 60.000 војника од којих ће бити 10.600 старешина. Наравно, у пензију ће прво они који су се одлучили да из Републике Српске дођу у Југославију, у то не треба сумњати. У пензију ће отићи без решеног стамбеног питања, јер ни официри који нису ни од-

лазили из Југославије немају решено ово питање, њих више од 20.000 надало се у трансакције на линији влада - генералштаб, којима је предвиђено уступање војних објеката за станове. Али, испоставило се да је ова идеја обичан ћорак. У најбољем случају могу се надати смештају у неку од касарни, што ни у ком случају није трајно решење.

Нешто боље су прошли само генерали који су у Југославији пензионисани, а у Републици Српској примају плате. Међутим, истим указом Војислава Коштунице сви генерали су стављени на располагање Мирку Шаровићу, а у случају да остану у Војсци Републике Српске, аутоматски би губили право на југословенску пензију.

То је још један доказ да се ради на томе да српски народ остане без војске, и то изведен много пре Павковићеве изјаве у којој је тврдио да му је Коштуница лично рекао да га баш брига за војску. Уосталом, Павковићеве наступе не само да су у доброј мери нарушили углед војске, једине институције у коју је народ у Србији и Црној Гори имао поверење, него их треба проценити као чисто политичке атакe јеног блока на други, супротстављени. Павковић наступља као нескривени политички експонент Зорана Ђинђића и зато сваку његову изјаву треба дочекати са сумњом и прихватити је тек када су уз њу приложени необориви докази.

А доказа нема, као и увек када су у питању Ђинђићева замешатељства. Павковићев грех је још већи јер у свом обрачуну не води рачуна о угледу институције на чијем је био челу. Војска Југославије данас преживљава најтеже тренутке од свог оснивања, теже од оних ратних. Нису у питању само плате и станови, на делу је споља наметнута редукција војске.

То редуковање је чисто самоубиство, каква је то војска која већ после месец дана пушта ремце кућама јер нема чиме да их храни. Више личе на друштво извиђача или неку ловачку дружину која ни под разне не може да одбрани границе. Али све је то у оквиру услова које Ђинђић и те како радо испуњава. Једним ударцем две муве, руши Коштуницу и довршава Војску Југославије.

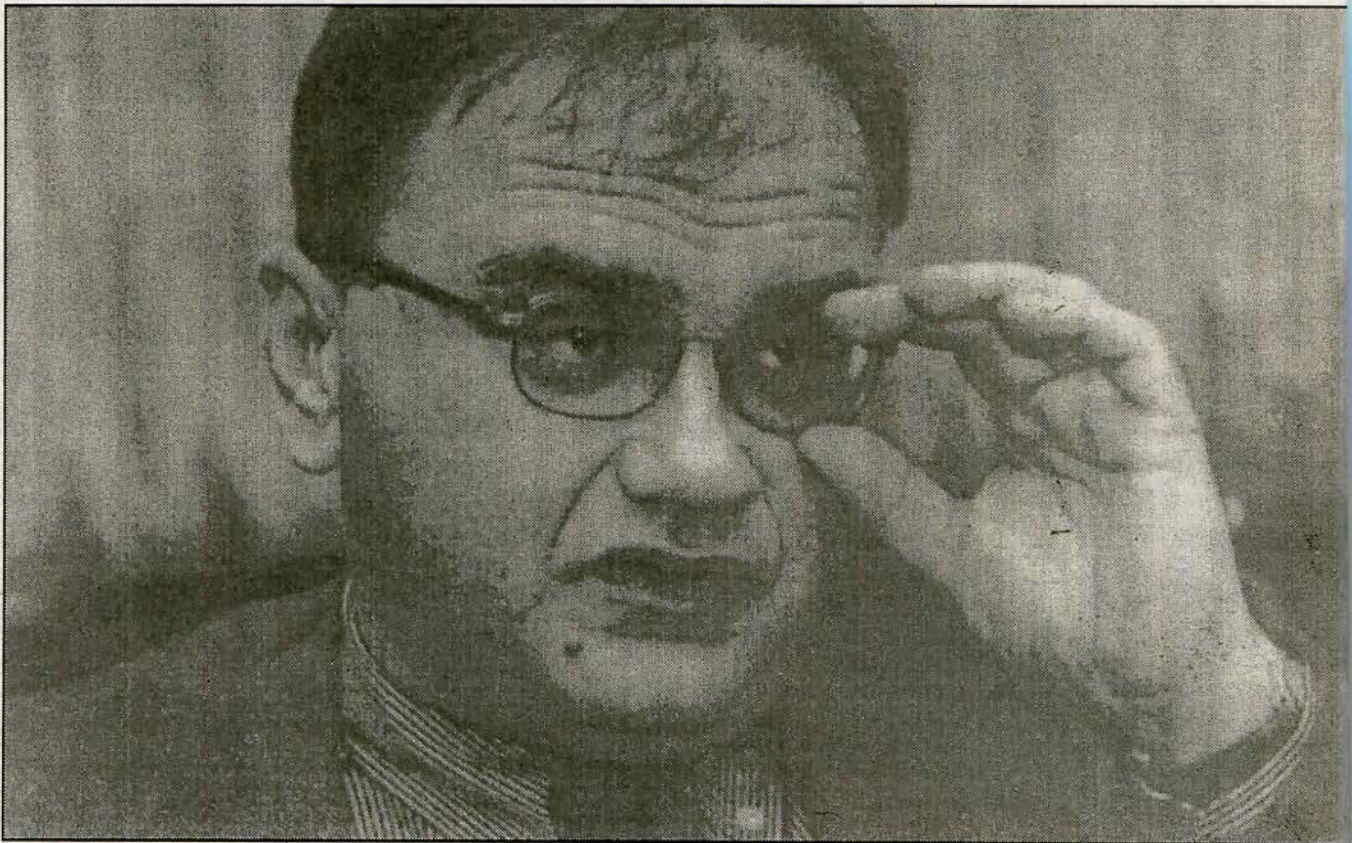
ХАШКИ ТРИБУНАЛ ЈОШ УВЕК „ОЧЕКУЈЕ“ КАРАЏИЋА

У лавиринту уцена

Политика америчког условљавања упућена српским и србијанским владама, а усмерена на апсолутно уништавање српског националног интереса се наставља. Међутим, изгледа да власти у Републици Српској, као ни овим досманлијама, америчка политика - уцењивања, не смета, али зато смета српском народу, како с ове, тако и са оне стране Дрине. Дакле, највећи, рекло би се и једини „светски проблем“ којим се баве разновразни Изногуди америчке администрације, јесте како што брже напунити Хашки трибунал српским јунацима, међу којима, наравно, Радован Караџић и Ратко Младић представљају приоритете. Лов на српске јунаке се наставља, Карла дел Понте узнемирено се шетка по свету, али где год да иде, на повратку у Холандију, она „скочи“ до Бања Луке, односно Београда. Пре извесног времена, незвани гост опет је „обишао“ Републику Српску, и наравно из искривљених уста ове госпође, чули смо већ много пута изречену претњу, која је временом прерасла у апсурдну глупост; Караџић до краја октобра мора стићи у Шевенинген...

Извесно је да се светском политичком сценом трепутно као најмоћнији шепуре брзоплети, подмиљиви, љигави, неспособни и од кокошијег слевила оболели политичари. Они су одавно изгубили свој политички став и мишљење, јер њима управљају људи из сенке. Међутим, ти који се данас тако поносно шепуре и поносе сопственом глупошћу и главама које служе само за пишање и бријање или евентуално, некакви козметичко-хирушки захват, ускоро ће бити замењени. Вратиће се у илегалу из које су пре неког времена измилели, а њихова места заузеће некакви нови глобалистички тупсони. У таквом шаренилу и колориту незамисливе надобудности поткрепљене самољубивом глупошћу, они нам кроје судбину, распарчавају и деле, ликвидирајући нам државу и народ, како би кад се као мишеви врате у илегалу, имали о чему да пишу у својим мемоарима, у којима обично признају све своје глупости, промашаје и лажи, али то њихово закаснело мемоарско признавање, наравно не утиче на на нашу стварност...

Пит-бул или жена змај

Мишљења светских стручњака, било друштвено-политичких, или модних су подељена када је реч о будућем светском илегалцу и мемоарском писцу Карли дел Понте. Једни је сматрају строгом дамом истанчаног укуса, а други, о њој мисле као грешки природе; ни мушкарац ни жена, ни успешна захваљујући правном знању већ захваљујући „подвијању репа“ и успешном улизивању пред светским моћницима, који повлаче конце друштвено-политичких кретања и мењају границе на мапама, не хајући због страдања недужних људи... Извукли су је из неке рупе у коју се забила јер се замерила мафији, али та мафија је била много мање опасна од ове у коју је упала сада... О њеној доброты, висперности, духовитости и шарму најбоље би проговорили њени бивши мужеви, који су побегли у непознатом правцу. Све у свему од „жене – змаја“ или „жене – пит-була“, држете многе „демократске“ владе Балкана, међу њима наравно и наша досманлијска власт.

Шта би са српским витезовима

Српско витештво, по свој прилици замењено је Бранко вићевском издајом, па уместо одважних и храбрих Срба, српски народ производи ситне и похлепне издајнике, који у тесној сарадњи са Западним моћницима, прихватају све уцене, само да би остали на власти. Међутим, незаситом и декадентном Западу, никада довољно српских отирача, па хоће још и још...

Informacije koje će dovesti do hapšenja ili osude ratnih zločinaca optuženih od Međunarodnog tribunala za ratne zločine u Hagu zbog teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava, uključujući Radovana Karadžića i Ratka Mladića.

RATKO MLADIĆ   **RADOVAN KARADŽIĆ**

5 000 000 \$

Ukoliko posedujete takve informacije, molimo vas da kontaktirate Rewards for Justice putem telefonskih brojeva ili na e-mail adresu koji su dole navedeni. Svi kontakti tretiraju se kao poverljivi.

NAZOVITE ODMAH!
066 222-305

hh.rewardsforjustice@hmail.com

Богата српска национална историја саткана је од стварних јунака, чија борбеност и довидљивост су вековима прерасле у најлепше националне легенде, донекле је прекинута, али само донекле... То донекле и јесте оно што највише боли америчку администрацију... Срби су добили новог хероја, живу легенду, јер сви ми Срби смо помало смо Радован Караџић.

Дакле, дилеме више не постоје, макар у главама национално освешћених Срба; Радован Караџић савремени јунак и жива српска легенда, сигурно неће отићи у Хашки трибунал, ни добровољно, а ни захваљујући успешним ловцима СФОР-а, јер смо већ неколико пута до сада имали прилику да видимо колико су успешни када лове Рашу...

Америчка ценкања преко Караџићевих леђа

Вашингтону је дефинитивно много стало да Радован Караџић што пре заврши у Хагу. Разлога има много, али један је по озбиљним светским аналитичарима суштински важан, САД је потребно поверење исламских земаља, које је после напада на Авганистан пољуљано, а после најава америчког председника да од наредних америчких ваздушних удара, чији је једини циљ „гушење тероризма”, (гле цинизма, па зар постоје већи и организованији терористички напади од онога што најмоћнији светски полицајац САД, већ годинама чини са контролисањем и терорисањем читавог

света, а нарочито малих и неразвијених, а природним ресурсима богатим земљама, прим. аутора) неће бити изузете ни још неке богате земље арапског света, које се супротстављају вишедеценијској терористичкој политици америчке администрације. Дакле, амерички каубоји би, на брзака, да поврате изгубљено поверење исламског света у америчке добре намере и у ту сврху, сматрају, најбоље би им „помогло“ присуство Радована Караџића и Ратка Младића у Швенингену?! Међутим, овом америчком сну, понешто, врло важно недостаје; пре свега амерички каубоји, ни уз помоћ двоуполца дел Понте још увек не могу тачно чак ни да лоцирају где се у сопственој земљи (Републици Српској) крије Радован Карџић, а камоли да га ухвате.

За сада једина права и жива српска национална легенда шета својом српском земљом, дружи се с народом, помало пише, можда да би нервирао америчке глобалисте и домаће издајнике, тек његова нова књига изазвала је експлозију одушевљења, с једне, али и еуфротију мржње с друге стране. Међу онима који су се видно узнемирили Караџићевим писањем, предњачиле су разноврзне такозване невладине организације, које су тим поводом направиле читаву пљувачку, србомрзачку хајку, али цаба... Караџић је, хвала Богу жив и здрав, а по свој прилици, како неки добро упућени тврде, ускоро би требало и његова нова књига да се појави у продаји.

Караџић је добро, здраво и на сигурном

Очигледно је да америчким питбул – истражитељима ни техника праћења рођака и пријатељ, као ни најсавременији прислушни уређаји још увек нису „показали“ где је Караџић, јер он је увек „ту негде“, али њихово питање: где је – сачекаће, на одговор! Срби из Републике Српске поносно тврде да је Раша ту негде, а испијање пријатељске шољице кафе с Караџићем, већ је постао фазон на који ни СФОР-ови војници више, тупаво, не наседају.

Са друге стране америчка администрација почела је да врши озбиљан притисак на породицу Радована Караџића, не либећи се да у исто време, путем контролисаних медија пуштају разноврзне вести о томе како ће Радован Караџић, ускоро, предати Хашким истражитељима.

Поверовали су им Срби из Републике Српске, али мало сутра, знају они „свога“ Рашу.

Тако је америчка медијска манипулација са живом српском легендом Радованом Караџићем, завршила неслав-

но, баш као и акција хапшења, у којој су СФОР-ови војници пред камерама, показали своју сировост, глупост, неспремност, а тиме су још једном читавом свету, непосредно, сами амерички војници објаснили како је прошлог септембра, лако и једноставно страдала „добро“ чувана и обезбеђена Близнакиња на Менхетну. У лукавост лисице (САД), по правилу није урачуната кокошија глупост, па и поред тога што су најмоћнија и најорганизованија терористичка сила света, која се крије иза демократских принципа и слобода, ипак подметнути жадац не пролази сваки пут, макар када је Караџић у питању. Са друге стране добро упућени извори тврде да амерички војници одбијају да учествују у следећем покушају хапшења Радована Карџића, јер кажу не могу и неће више да подносе толике жртве. Оно што је још занимљиво када се говори о америчком неуспешном лову на Караџића који траје већ неколико година јесте чињеница, да у Републици Српској још увек нису покушали од Караџића да направе криминалца, као што су то у Србији урадили са Милошевићем, Шаиновићем, Ојданићем, браћом Бановић и да не набрајамо. Питање је зашто? Зато што такве медијске манипулације и лажи не проналазе упориште код Срба из Републике Српске, јер су они национално осведенији од српског народа у Србији, и не могу им Американци лако подметнути кукавичије јаје...

Повећали јој плату, да би је се отарасили

Да ли је због нечисте савести Карла дел Понте постала, како многи тврде, најбрижљивије чувана жена света или из неких других разлога, није на нама да судимо, али једно је сигурно, захваљујући Милошевићу, њен професионални углед тужиоца, у који до скоро нико није сумњао, пољуљан је, а што се хапшења Радована Караџића и Ратка Младића тиче, поверење америчке администрације према дел Понтеовој, и поред повећања месечне зараде са 50.000 на 100.000 америчких долара, већ је на измаку, тврде добро упућени извори. Неки чак иду корак даље, објашњавајући како су јој прекоокенаски каубоји повећали плату, не да би је мотивисали, већ да би са њом што пре завршили... Истина или трач, показаће блиско будуће време, а нама, уз овакву власт у Републици Српској и досманлијску у Србији, само преостаје да чекамо нову књигу Радована Караџића и неке нове изборе који ће нам, захваљујући паметном избору народа, донети домаћинску власт и патриотске снаге на челу јединствене српске државе, која ће се мудро националном политиком одупрети наставку окупације српских земаља!

ЗАШТО СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ НЕЋЕ ПРЕД НОВООСНОВАНИ МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД

УЦЕНЕ НАЈМОЋНИЈЕГ ПОЛИЦАЈЦА

Када је неко толико моћан као Сједињене Америчке Државе, онда може да контролише читав свет, све међународне институције, али и да пише правила понашања. После основних правила интернационализма, односно глобализма, Американци су одлучили да своју моћ још једном демонстрирају и то на врло циничан начин према осталим земљама Запада. Наиме, пре неколико дана портпарол Стејт департмента Ричард Баучер је прилично бахато и самоуверено изјавио како је САД јединствена земља и како јој нико други није чак ни близу сличан, у ствари је послао поруку како уображеним и арогантним Американцима, и није пуно стало до мишљења осталих држава и нација. Дакле, САД је своју арогантну надмоћ, пре извесног времена, бахато демонстрирала у Савету безбедности Уједињених нација, када је охоло и самозадовољно ставила вето на продужетак мисије светске организације у БиХ до краја године, а разлог такве одлуке америчких каубоја је то што није прошао њихов захтев да Америка буде изузета од кривичног гоњења пред новооснованим Међународним кривичним судом. Амерички цинизам и бескрупулозност допуњени ароганцијом само су допринели томе да се многе „пријатељске“ земље Европе, замисле над питањем: да ли су им Американци толико неопходни за одржавање и контролисање мира у Европи!?

С АД је много пута до сада отворено и арогантно показала читавом свету како може да чини све што јој се прохте, јер је најмоћнија сила. Дакле, Американци, иначе познати заговорници двојног морала могу, и поред тога што су дефинитивно највећи представници, и то од стране државе организованог тероризма, цинично, да објаве рат тероризму, и да у том америчком демонстрирању силе, по правилу, сатру јадне, мале и сиромашне државе, које им због геополитичког положаја одговарају као једна од нових савремених америчких колонија.

Организовани тероризам против неорганизованог

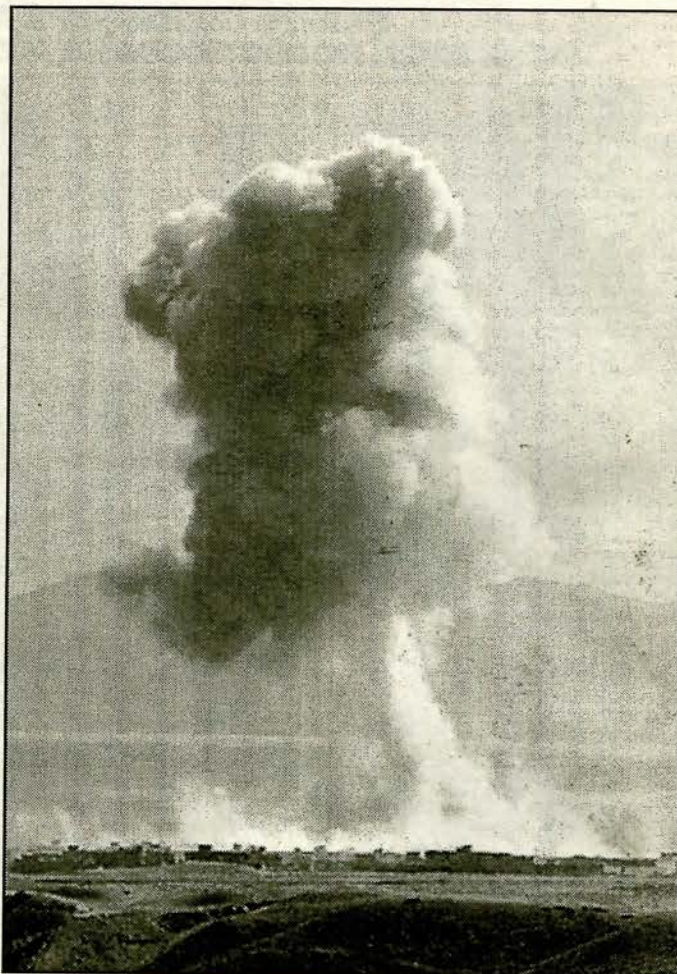
После 11. септембра прошле године, читав свет је имао прилику да види како изгледа америчка истинољубивост, али и конкретне резултате, након објављивања „рата“ тероризму: Авганистан већ и овако исцрпљен вишедеценијским ратовима и осиромашен, захваљујући „демократској“ шаргарепи бацаној из америчких авиона, претрпео је непојмљива разарања, а највише су страдали, по правилу, не-

дужни цивили, а Осам бин Ладен кога су амерички каубији прогласили највећим светским терористом, остао је жив и здрав. Америчка администрација, после свега није нашла за сходно, ни својим грађанима, а камоли свету, да објасни шта се то „десило“: Авганистан, захваљујући америчким бомбардерима располућен, недужни страдали, а тероризам није „убијен“, јер Бин Ладен је остао жив.

Шта су суштински, арогантни амерички каубоји желели да демонстрирају нападима на Авганистан: рат против тероризма или испробавање „танких“ живаца вечитих америчких ривала – Руса, надметање између доброг и злог или само нешто слично?!

Свакодневно америчко доказивање надмоћи

Дакле, Американци све чешће и све отвореније своју различитост, а пре свега своју надмоћ над читавим светом манифестују кроз разновразне начине, путем дозвољених, али углавном недозвољених средстава, баш оних, против којих се декларативно и залажу. Оно што је забрањено свим осталим државама света – дозвољено је Американцима! Демонстрација још једне америчке самовоље десила се пре извесног времена у Савету безбедности у Уједињеним нацијама, када је САД ставила вето на продужетак мисије светске организације у БиХ до краја године, и то само зато што није прихваћен амерички захтев да Американци буду изузети од кривичног гоњења пред новооснованим Међународним кривичним судом!? Дилема око тога да ли ће амерички војници у БиХ ускоро почети да пакују кофере за повратак у своју земљу, за сада је на нивоу нагађања, али многи светски признати аналитичари тврде да се тако нешто неће догодити, јер ће САД наћи начин да „пријатељски“ услови свој останак...

За сада мисија УН смерно игра други део наметнуте игре у БиХ и очекује крајњу одлуку САД; добро упућени извори тврде да је некакво компромисно решење већ пронађено...

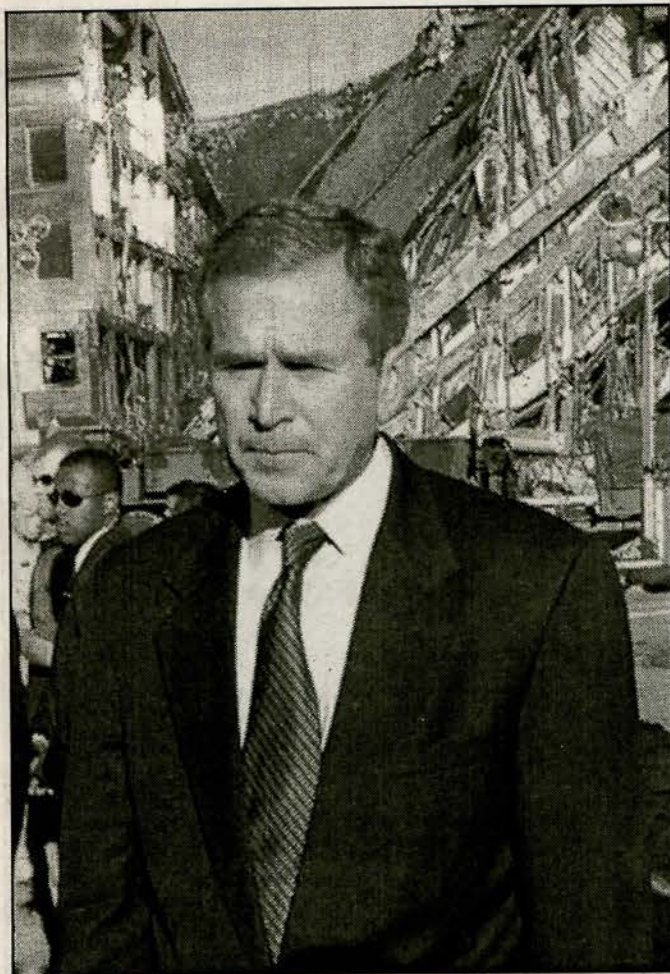
САД свакодневно испољава двојаки морал

Овакав став САД-а, лоше познаваоце светских политичких прилика могао би да збуни, јер многи се наивно питају; зашто се САД као највећи финансијер и подржаваоц рада Међународног кривичног суда за бившу Југославију, Хашког трибунала, данас толико противе оснивању сталног Међународног кривичног суда који ће бити надлежан само за ратне злочине почињене од тренутка почетка рада овог суда?! Дакле, шта је то због чега се Американци тако општро буне и супротстављају, ако се има у виду чињеница да је још на захтев Клинтонове администрације у правила рада овог новформираног међународног суда убачена већина америчких захтева?

Чега се Американци плаше

Такође је познато да ратни злочини не застаревају, па ће ваљда у некој блиској будућности, доћи дан када ће „неко“ одговарати за бомбардовање Срба у Републици Српској, али и за бомбардовање Савезне Републике Југославије; заправо је можда то основа због које су Американци општро против новформираног суда. Ипак, они су добили гаранције од осталих чланица, да ће све што је било раније, што подразумева и рат у Вијтнаму, бомбардовање СРЈ, бомбардовање Авганистана, деценијско бомбардовање Ирака, и све остале вишдеценијске ратне акције у којима су Американци били главни актери, а под паролом одбране такозваних демократских принципа и људских права, бити проглаше-

но неважећим, а да ће се овај међународни кривични суд само бавити ратним злочинима почињеним од његовог формирања и у будућности. Изгледа да такве гаранције Американцима нису баш најсигурније, или можда Американци нису сигурни у добротиниство својих такозваних војних мисија које сасвим извесно представљају први степен окупације, али извесно је да Американци нису сигурни ни у оправданост својих „демократских“ интервенција, од чијих бомби је страдало небројано много људи – цивила!

Американци – ратни злочинци

Јер свако америчко „добронамерно“ мешање у решавање унутрашњих питања држава на сасвим другом крају земаљске кугле и те како би морало да потпадне под интервенције новог међународног кривичног суда за ратне злочине.

Наиме, под паролом заштите живота својих војника, све америчке мисије, нису биле ништа друго до сејање зла и смрти у којим се некад ишло чак и на ликвидације читавих народа и држава, па зато, свесни својих ратних злочина и од стране државе организованог терора, Американци траже изузеће. Јер, како би у случају објективности рада овог новоформираног међународног кривичног суда за ратне злочине, Американци могли бомбардовање воза, болнице, што је био случај у СРЈ, или бомбардовање сватова у Авганистану, када у једном потезу изгине више десетина лица, могли да проглашавају колатералном штетом?!

У случају да и Американци, ипак, потпадну под надлежност новог међународног кривичног суда, убудуће би морали много темељније да разматрају учинак својих такозваних демократских интервенција, а то им свакако не би одговарало, јер њихова улога светског полицајца – коме сви одговарају, а САД никоме, била би ограничена, односно, са-

времена америчка окупација зависила би и од неких других фактора, а не само од америчке „демократске“ воље да – бомбама „штити“ људска права!

САД се плаши „неконтролисаног тела“

Политика двојног морала је већ добро знана карактеристика америчке администрације, али пре извесног времена смо имали прилике још једном да се уверимо у то како амерички цинизам не познаје границе морала ни пристojног понашања, и то када је амерички амбасадор за питања ратних злочина Пјер Ришар Проспер, јавно, неколико пута, без гриже савести, због отворене „демократске“ лажи изјавио како се Америка плаши поларизације Међународног кривичног суда, а ту је још и додатна бојазан зато што би тај суд могао бити „неконтролисано тело у коме тужилац може да ради шта хоће“... Можда су овакве Просперове изјаве негде и прошле, међутим, на овим просторима ово је само доказ америчког неконтролисаног безобразлука, јер ако се Америка боји да би новоформиран међународни кривични суд за ратне злочине могао постати „неконтролисано тело“ у коме тужилац вршља како му се хоће, онда се поставља питање: шта је Хашки трибунал, односно како је могуће да су Американци задовољни тужилачким радом Карле дел Понте, која са својом екипом у потпуности компромитије све важеће правне норме и постулате!

Зар америчко достојанство постоји

Уз све прекоокенаске повике на новоформиран међународни суд, па и поред Просперове изјаве, као шлаг бескомпромисне ароганције, стигла је и изјава шефа мисије УН-а у БиХ, Жака Клајна, који тврди како је питање Међународног кривичног суда за ратне злочине за Американце питање части и достојанства нације која не жели да кр-

ши свој устав и своје грађане препушта неком другом суду. Дакле, Клајн је јасно рекао да Американци хоће да одговорају искључиво пред својим судовима и америчком поротом. Изгледа да је Клајн закључио како народима ових простора, пре свега Србима недостаје части и достојанства, па је из тих разлога Америка била „ принуђена ” да формира Хашки трибунал. Такође, по овој изјави могло би се закључити како Клајн и Американци сматрају да на овим просторима живе људи ниже расе од Американаца, али они очигледно могу све, јер су најмоћнија сила света која диктира правила игре, која морају да прихвате све остале земље Запада, а ми Срби смо очито, они који морају да испуњавају америчке захтеве и да играју по америчким правилима!

Уједињене нације у „заслужену пензију”

Извесно је да америчка перфидност не познаје границе и да су амерички каубоји у сваком тренутку спремни да свету покажу ко је главни. Наиме, САД је проблем учешћа у мисији УН могла да реши и на много једноставнији проблем, тако што би својих 46 полицајаца повукла из ИПТФ-а, јер њихово учешће у СФОР-у, у сваком случају није под знаком питања са становишта Међународног кривичног суда, јер мандат СФОР-а није под надлежношћу УН, већ је регулисан Дејтонским мировним споразумом, који гарантује имунитет војницима мултинационалних снага у БиХ. Дакле, Американци су продужетак мисије УН-а у БиХ само театрално искористили како би осталима поручили да ће свако њихово наредно учествовање у мировним мисијама убудуће бити могуће само под њиховим правилима и условима. На овакво перфидно упозорење Американаца нико није остао миран, па чак ни њихови најближи савезници, Британци и Немци!

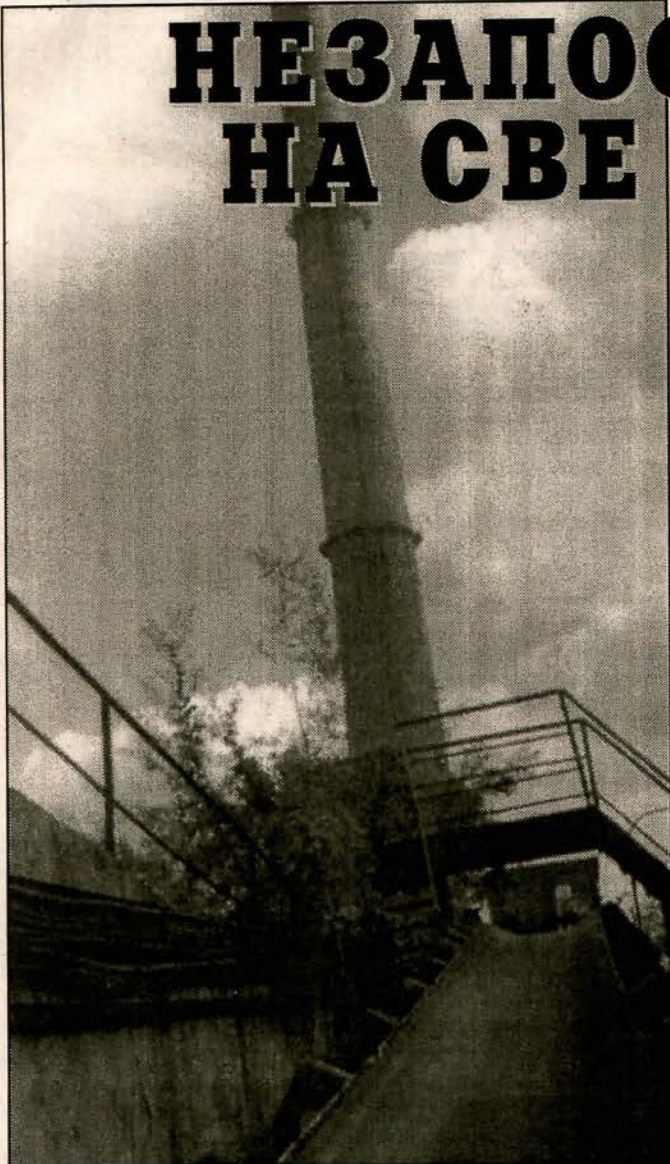

Извесно је да су Американци овим путем још ставили до знања да Уједињене нације, после више од педесет година деловања, могу да се „пензионишу”. Наиме, Уједињене нације су формиране као светска организација која је требало да се брине о томе да се никада више не понови нешто ни налик Другом светском рату, односно геноциду који је обележио читав Други светски рат. Међутим, Уједињене нације, иако формиране да штите мир и безбедност грађана широм планете без обзира на друштвено-политичка уређења земаља, никада нису биле, суштински, у функцији првобитне намене. Очито је све почело и завршило само на идеји, која је у стварности имала и има сасвим другу улогу.

Данас, после неколико деценија, сасвим је јасно да су Уједињене нације послужиле великим силама Запада, пре свега САД као правни параван, уз чију помоћ су рекло би се, легално вршиле окупацију оних земаља које су се нашле САД на путу остваривања „америчких националних интереса”. Тако је било до скоро, али сасвим је јасно да се ситуација после 11. септембра 2000. године променила; Американци су објавили рат тероризму, и данас, после нешто мање од годину дана, америчка администрација спремна је да све што јој се нађе на интересном путу – владања светом – прогласи тероризмом, што је за Американце сасвим довољан повод за интервенцију, која ће се као и до сада вршити „с циљем одбране демократије и америчких националних интереса”, а по потреби, појавиће се у неком „филму” и заштита људских права. Дакле, америчким каубојима Уједињене нације више нису потребне и након свега спремни су да их пензионишу...

НЕЗАПОСЛЕНОСТ НА СВЕ СТРАНЕ

Запошљавање је највећи проблем оних који немају посао, а они који га имају, питају се када ће примити плату, јер већина запослених у Републици Српској, одавно не прима. Више нема дилеме: највећа стогола незапослености је оно што карактерише економско-социјалну ситуацију Републике Српске, штога је свештан народ гладних стомака и празних џепова, а требало би да то зна и владајућа политичка гарнитура. Међутим, оно што владајућа клика, која одбројава последње дане владања, неће и не жели да призна, јесте да је земља вредних и скромних људи, домаћина, захваљујући њиховој декларативности, а суштинског непознавања решавања економске проблематике, прерасла у огромну контејнер-самослужу, која ће ускоро остати и без како-тако попуњених контејнера (одбаченим стварима и поквареном храном), а шта после? Постоји ли решење да народ Републике Српске изађе из зачараног круга незапослености, глади и сиромаштва?

границе, па озбиљни економски стручњаци упозоравају да гладни народ неће моћи још дуго да издржи празних стомака поткрепљених списком лепих жеља, које им је до сада нудила власт. Време је да се неко озбиљно позабави решавањем економско-социјалних проблема људи који живе у Републици Српској, само изгледа да нико нема воље ни знања да се ухвати у коштац са овим проблемом.

Оно што тренутна власт Републике Српске данас ради јесте само замазивање очију, јер не решава социјално-економске проблеме, већ одговара чаробним речима да је једини излаз превазилажења актуелних проблема гладних стомака у запошљавању, односно у предузетништву. Очигледно је да се власт овим речима користи искључиво наменски прикрива сопствено незнање и неспособност да проблем незапослености реши, а затим и да би прикрила малверзације на граници криминала.

Пракса соцкомунистичких доктрина

Дакле, разбацивање речима, које представљају недоречена обећања, није ништа друго до прикривање недостатка елементарног предзнања макроекономских законитости и правила. Заправо, актуелна власт Републике Српске, која одбројава последње дане владања, према проблему незапослености, све време се односила у дубоко утемељеном и усавршеном духу најперфидније соцкомунистичке доктрине о пуној запослености. Лепо звучи, а ефикасно „купује“ социјални мир и наду економски најугроженијег дела становништва, што ипак представља већину становништва Републике Српске, и тако народ има представу да се проблем покренуо са нуле...

Кључ успеха у суседном дворишту

Сваки пут када се Влади Републике Српске учинило да је народ на издисају и да све тенденциозно изговорене бајке могу лако да падну у воду – пред празним џеповима и гладним стомацима задуже неког политичара појединца, који још увек није омражен и прочитан од стране народа, да јавно и без блама „открива топлу воду“, говорећи како се проблем незапослености РС мора и може решавати по мо-

На почетку новог миленијума и двадесет првог века, у срцу Европе, а још увек само у предграђу Европске уније, Република Српска, иначе, земља богата различитим природним ресурсима, налази се на рубу глади. Постоји ли лек за колективно оздрављење од беспарице и глади, које за сада, у овој земљи није захватило само појединце сумњивих послова?!

Од рата наовамо, по предвиђеним правилима и устаљеном реду смењивали су се високи представници међународне заједнице, војници СФОР-а, и разноврзне идеолошко-политичке групе и групе који је требало да буду власт српског народа, а река Дрина и даље је несметано текла устаљеним током. Рекло би се, у Републици Српској – ништа се није мењало, осим ...

Замазивање очију

Дакле, сви редом, већ довољно изнуреном и напаћеном народу Републике Српске само су обећавали долазак бољих и срећнијих дана. Народ к'о народ, било који народ света намучен ратом, психолошким траумама и разноврсним пропратним проблемима, гладан нормалног живота – веровао им је, свима, слепо... У таквом постратном веровању сударали су се са свакидашњим проблемима као што су незапосленост, беспарица, сиромаштво и глад, али све има своје

делу и угледу на оне земље из иностранства, које су свој „пут пакла“ већ успешно прешле, а решење је по њиховим речима у слободном предузетништву. Наивни народ уз помоћ вештог говорника, да не кажемо неку тежу реч, захваљујући „списку лепих жеља“ и шарених лажа, у моменту почне са стварањем визија успешног запошљавања као и условима слободног предузетништва, које аутоматски повећава стандард гладних и жедних. То што ти модели, по правилу не могу и не морају да буду примењиви у стварном животу Републике Српске никога не узбуђује, јер власти је увек битно да не држи „врџ кромпир“ предуго у својим рукама, а шта је опасније за власт од већински незапосленог и изгладнелог живља?!

Ино-искуства подразумевају и предзнање

Извесно је да стечена искуства развијених држава треба сагледати, па ако је могуће нешто од тога и применити, међутим, пре тога потребно је неко предзнање, што султински подразумева потпуно разумевање тог ино-искуства, у шта се пре свега убрајају околности, циљеви оствареног резултата. Како се од владајуће Иванићеве гарнитуре нико заиста није бавио правим сагледавањем и разумевањем ино-искустава у решавању социјално-економских проблема, већ само декларативно или у најбољем случају дивећи се постигнутом, а не разумевајући начине и и финесе којим се дошло до оствареног циља, дешавало се да се новац и воља усмере на погрешну страну, што је доводило до још већих проблема. И тако из једног у други промашај, а социјално-економско бремје је расло из дана у дан, и то само зато што су неки пожелели да „полете“, али слетање може да буде веома болно...

Дакле, без жеље да споримо могућност да слободно предузетништво може позитивно да утиче на решавање незапослености, те тиме и посредно на смањење сиромаштва, ипак је неопходно имати у виду да су ти ино-модели, односно земље за пример решавања економско-социјалних проблема, имале углавном већ системски уређену тржишну економију, што ће рећи предузетнички приступ ресурсима у складу са тржишним принципима. Дакле, у Републици Српској, стицајем познатих околности, од свих ресурса само је

донекле конституисано тржиште робе, а и оно је углавном испресецано разним криминализованим токовима, тако да се о слободном тржишту може говорити само формално.

Погрешна земља, или народ не зна да је обрађује

Са друге стране, Република Српска услед географских погодности као што су велике обрадиве површине земље, папшацаи, шуме и вода, има више од 50% становништва које се бави пољопривредном производњом, међутим, стиче се ипак утисак да се од пољопривреде не може живети?! Тако да све приче типа „земља нас је вековима хранила – њојзи хвала“, падају у воду!? Дилема пред којом су се многи нашли да ли су наши преци одабрали погрешну земљу, или ми не знамо њом да управљамо и од природе дато да користимо, мора да добије одговор. Са друге стране, многе државе које имају и непогоднију климу и мања природна богатства – постижу завидне резултате у овој области. Дакле, проблем је у нечем другом, и по свој прилици реч је о начину употребе природних ресурса. Наиме, због недостатка адекватне аграрне и економске политике, која би директно подстицала аграр, сточарство, шумарство, сељаци су принуђени да феудалним методама обрађивања једва некако одржавају оно што имају и успевају да преживе...

Решење је у домаћинској власти

Дакле, сасвим је јасно да постоје могућности за решавање социјално-економских проблема, али за то је неопходна одговорна власт, како наш народ уме да каже – домаћинска власт. Неопходно је да се будућа власт прихвати озбиљног решавања овог проблема и да се пре свега ослободи свих форми нерационалне употребе (чега је много) и да успостави систем нормалног и усклађеног привредног тржишта, који би предузетницима омогућио отварање нових радних места и рационално, усклађено коришћење природних ресурса, што би створило реалне могућности за повећање стандарда грађана и економску и социјалну стабилност земље. До тада, док у Републици Српској на власт не дође гарнитура озбиљних и одговорних политичара, којима је добробит властите земље и народа приоритет, не може се говорити ни о каквом ино-моделу успеха, ни о каквом запошљавању, ни о каквом социјално-економском програму, јер ће се све завршити баш као и до сада: на списку лепих жеља, којима се само купује тренутни, социјални мир, а народу је тога преко главе, а и контејнери су све више празни!

Предизборна превирања у Босни:
Харис Силајџић помутио политичке снове Златка Лагумџије

ШТА СЕ МРДА ИЗ МУСЛИМАНСКИХ БРДА

Покушај Златка Лагумџије при недавном сусрету с окорелим фундаменталистом, који своје ставове „ни за длаку” није изменио, Алијом Изетбеговићем, да старог, препреденог фундаменталистичког лисца убеди у то како су се светски токови којима управљају САД, након 11. септембра, а у односу на муслимане у Босни, много изменили, наишао је на хладан туш, Изетбеговић Лагумџијину причу није прихватио. Са друге стране, након дужег избивања с муслиманске политичке сцене, свој повратак и кандидатуру за члана Председништва, пред октобарске изборе најавио је и Харис Силајџић, за кога добри познаваоци прилика у Босни тврде да је један од најпопуларнијих политичара. Да ли ће Силајџићев повратак на политичку сцену закомпликовати само Лагумџијину

каријеру и живот или и посао међународне заједнице, за сада је на нивоу нагађања, али...

Али Изетбеговић је био чест гост муслиманских аналитичара, а додека је био заповедник ЕУ Муџахидина Абду-Али Мисаћ, који је био на свим инстанцама редовно замењивао

Лагумџији,
у сваком случају „дебљи крај”

Дан „Д” за Златка Лагумџију се приближио, а какву год одлуку да донесе, извући ће „дебљи” крај. Наиме, овога пута одлука за његову политичку каријеру може да буде судбоносна, али напосто Лагумџија: нема куда. После Сулејмана Тихића који би требало да буде „мамац” СДА, свој повратак у политичке воде, а кроз све

Изетбеговићев однос, нарочито у време рата, али и после, према СДП-у био је као према неопходној „демократској” икебани, која је требало да убеди Запад у „демократичност” муслимана у Босни. У истом статусу као и СДП, био је и Златко Лагумџија, од Изетбеговића „цењен”. таман онолико да задовољи прохтеве Запада. Од тада до данас ништа се није променило, Изетбеговић и даље успешно вуче „конце” у СДА, још увек је на слободи. Нико га не терети за геноцид и ратне злочине, растерећен је од евентуалне могућности испоруке Хашком трибуналу, а одговор ко је масакрирао Србе и какве су везе у току рата имали муслимани са муџахединима Ал Каиде, сачекеће, по свој прилици нека друга времена. Све у свему, Алија Изетбеговић спреман за још једну политичку борбу, односно победу, а победи се „у зубе не гледа”...

за поменути функцију од Лагумџије, што ће рећи да за једног од њих, по свој прилици, ускоро неће бити места у самом страначком врху СДП-а.

Почело је с „прљавим политичким вешом“

Међутим, и Лагумџија није „од јуче“, под утицајима све отворенијих Силајџићевих јавних иступа, схватио је да му је Силајџић дефинитивно најозбиљнији противкандидат, што је довело до погоршања односа коалиционих партнера, тако да се влада Алије Бехмена, због унутаркоалиционих трвeња, често љуљала. Међутим, ствари су одмицале све дубље, а Лагумџија није имао куда, његове политичке амбиције нису пресушиле, па је у „предобрачуну“ са Силајџићем одлучио да из „рукава“ избаци аферу која је, по његовом мишљењу могла да сруши Силајџића такорећи до потонућа, али то је само тако изгледало на први поглед... Наиме, лидер СДП покушао је да покрене аферу због двадесет милиона долара пакистанског кредита који после десет година морају да враћају.

Суштински, Силајџић је чекао да Лагумџија направи погрешан политички потез и уз свесрдну подршку „верског“ и идеолошког оца, Алије Изетбеговића, Силајџић је јавно сти „објаснио“ како је сав новац, кредит, потрошен на одбрану Сарајева. Арогантан и пун себе, баш каквог га се сећамо Силајџић је показао презир према Лагумџијином неуспелом аферашком потезу...

Дураковић разбија СДП

Дакле, покушај Лагумџије да аферашким маневрима дискредитује углед окорелог фундаменталисте, који је политичко – идеолошку „обуку“ усавршио уз скуте Алије Изетбеговића, Хариса Силајџића, прошао је, готово незапажено, али зато је Силајџић, био спреман за узвратни ударац. С обзиром да је имао „предзнање“ о томе где је СДП најслабији, лако ломљив и колебљив; а то је константно тињајући сукоб на релацији Лагумџија – Дураковић, због некаквих унутарстраначких, нерашчишћених рачуна, када је Златко Лагумџија пре две године истиснуо Нијазу Дураковића из свих предизборних активности, а што му Дураковић никада није ни опростио ни заборавио. По свему судећи, односно по речима добро упућених у муслиманску политичку сцену Федерације, Дураковић је вребао прилику, за освету... Извесно је да Дураковић, није пропустио још ниједну прилику која му се указала да наговести како је током рата, био један од најближих Алијиних срадника. Први корак или наговештај сукоба између Дураковића и Лагумџије био је када је Лагумџија пристао на Сарајевски споразум о уставним променама. Наиме, тада је Дураковић отворено и јасно стао на Изетбеговићеву страну, тј. СДА, јер њиме није укинута „Караџићева Република Српска“. Тиме је Дураковић изборио значајно место за себе код муслиманских националиста и унитариста, а све то, вешто је искористио Силајџић и „заврбовао“ Дураковића...

Извесно је по некаквим наговештајима и политичким правцима на нивоу смицалица, подвала и превара да су Изетбеговић и Силајџић смислили нову улогу за Дураковића, која није нимало, руку на срце, једноставна, али може за поменути СДА-двојац да буде врло корисна. Наравно, ни Дураковић, макар у почетку, неће бити без берићета... Дакле, по свој прилици Дураковић би под палијом искусног фундаменталисте Изетбеговића и његовог наследника Силајџића, требало изнутра да разбије СДП, а после избора би требало да се избори за лидерску превласт над остацима странке.

„Демократски“ украс Федерације

Дакле, његова улога ће остати слична оној коју је имао СДП у време рата пред Западом ће изигравати „демократски украс“, па ће тако бити успешно покриће за оно што је Алија наумио. Суштина је у томе да ће за то време СДА покушати да оствари одавно смишљени пројекат: унитарну

извеснију кандидатуру за муслиманског члана Председништва, највише је и Харис Силајџић, што ће рећи, за Лагумџију озбиљни противкандидати. Дакле, Лагумџија би морао да победи ту двојицу (Тихића и Силајџића) и то у правом политичком судару, а с друге стране, уколико им се не нађе на „дрти“ страдаће му неколико година изграђивани кредителитет неприкосновеног лидера Алијансе за промене! За Лагумџију непријатна стварност, али управо зато, неки међу његовим најближим страначким колегама, задовољно трљају руке, јер њихових „пет минута“ долази...

Први међу онима који се веселе Лагумџијиним мукама типа „бити, ил' не бити“, јесте Нијаз Дураковић. У крајњем случају о томе можда најбоље говори коментар Дураковића, од само пре неколико дана: „Лагумџија је коначно потрошен политичар и доведен је у клопку: ако се кандидује за члана Председништва, чека га Харис и сигурно губи. Ако се кандидује за државну листу, чека га Нијаз – још сигурније губи! Једино му преостаје, ако може како да набави личну карту из села Стргачине поред Рудог, одакле су Лагумџије, па да себи ствара шансе у Горажданском кантону“.

Дураковић – „наоштрени“ на победу

Дакле, један од оснивача СДП, Нијаз Дураковић, најозбиљније се „наоштрио“ да победи Лагумџију, а речи које смо пренеле из некаквих сарајевских новина Дураковић је изрекао непосредно по завршетку састанка најужег страначког руководства на коме се расправљало о његовој одлуци, а о прихватању Силајџићеве сугестије да постане носилац листе СБиХ за државни парламент. Ових дана Дураковић би требало и јавно, а и коначно да саопшти своју одлуку, поводом тог предлога. Добри познаваоци прилика међу муслиманским странкама у Сарајеву, односно Босни, већ сада су сигурни да ће Дураковић наћи сигуран пут и начин да своје страначке колеге убеди, како је он бољи кандидат

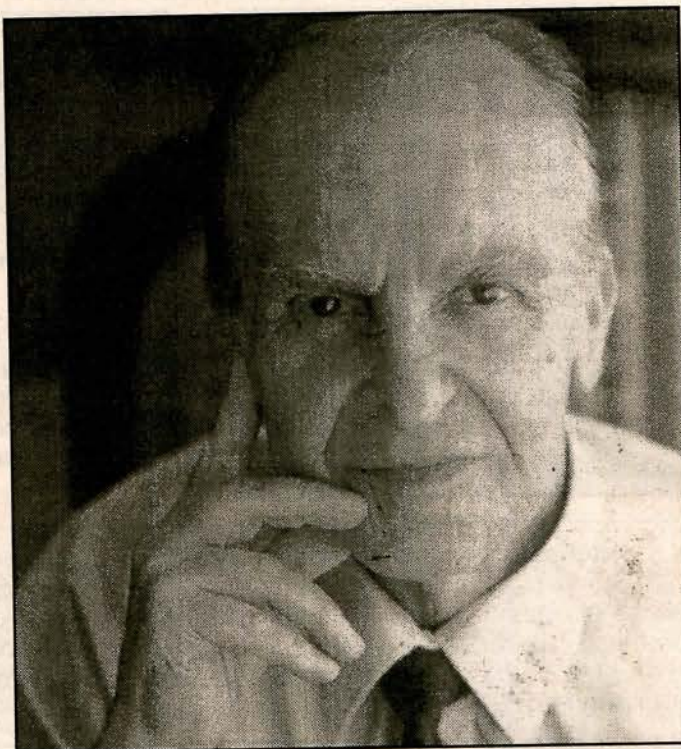
БиХ с муслиманском доминацијом. По свој прилици, само из тих разлога је Дураковић недавно саопштио како неће мењати политичку странку, и ако ће у суштини бити, извесно, кандидат друге политичке странке.

Све то изазвало је додатне немире и полемике унутар СДП, па су страначке колеге упутиле питање Дураковићу, чије ће политичко-идеолошке ставове заступати, уколико се догоди да у октобру буде изабран за парламент?! Изгледа да је Дураковић био потпуно припремљен на овакво питање, па је оншалантно и без нервирања одговорио како мисли да су сви у „служби“ истог пројекта. Дакле политичке играрије у федерацији су увелико почеле, за сада Изетбеговић и Силајдић крећу са ситним збуњивањем бирача наклоњених СДП-у, али нико се неће изненадити, када се изборна кампања захукће пуном брзином, ако Изетбеговић и Силајдић крену на све оштрија збуњивања гласача СДП-а, што би по некаквим проценама и наговештајама требало да доведе до тога да се „збуњени“ определе за СБиХ и СДА. Да ли Изетбеговић сто посто рачуна на ту „карту“ збуњивања, или има у плану још нешто, за сада је само на нивоу нагађања, али извесно је да је за сада циљ постигнут. Рекло би се, чак врло лако и једноставно, али права унутармуслиманска политичко-идеолошка утакмица, изгледа још увек није почела...

Смишљена политичко-медијска илегална Силајдића

Да ли ће се Лагумцији осветити сопствена амбиција лидерства унутар Алијансе за промене, када је користио сваку ситуацију да се представи као једини прави лидер и вођа муслимана, остаје да се види.

Са друге стране, САД су после 11. септембра објавиле рат тероризму, означивши као највећег и најопаснијег терористу Осаму бин Ладена и Ал Каиду, брижљиво скривајући од америчке, па и светске јавности, оно што цео свет одавно зна, да је Осам бин Ладен доскора био „савршени продукт“ америчких обавештајних служби, и да им је у многим прљавим политичким играријама држања света под контролом био од значајне помоћи. Дакле, Американци, а са њима и Европа, сада су у донекле шах-мат позицији, па напросто не желе, јер им то не иде у прилог, да отворено и јавно

признају да су у рату и бившој Босни и Херцеговини, били на погрешној страни – муслиманској, који су и тада у Осам бин Ладена гледали као у идеопоклонство, величајући сва муџахединска зверства која се приписују Ал Каиди.

Лагумцији „прљав“ посао, муслиманско „прање“ од Ал Каиде

Изгледа да је Силајдић, после тог 11. септембра, међу првим муслиманима, али и политичарима, заговорницима исламског фундаментализма у Федерацији, схватио „глобални“ положај Америке, па се фиктивно повукао из врха СДА и из свих медија. На тај начин препустио је прљави посао „објашњавања“ повезаности муслимана из Федерације и мреже Ал Каиде, Златку Лагумцији. Тако је Силајдић једним ударцем постигао дупли погодак: с једне стране Лагумцијино инсистирање на дистанцирању од Ал Каиде, утицајним верским вођама муслимана Федерације – није се допало, што је као крајњи резултат имало Лагумцијин пад популарности код муслимана-унитариста.

Политичке играрије тек предстоје

За то време, такорећи, Силајдић повучен у политичко-медијску илегалу, успешно је ојачавао своју популарност, чекајући својих „пет минута“. Да ли је ово коначна победа Алије Изетбеговића и његовог „златног дечка“ Силајдића, за сада нико са сигурношћу не може да тврди, али извесно је да су Лагумцију избацили из фотелје „неприкосновеног“ лидера Алијансе за промене, додатно урушавајући оно мало политичког кредибилитета који му је преостало код муслиманског бирачког тела БиХ, сваколиким политичким закулисним, прљавим играријама, које су у политици – дозвољене!

Какве ће позиције Републике Српске у случају Изетбеговићеве превласти у Федерацији, бити, остаје дилема српског бирачког тела, али извесно је да ће положај српског народа, самим тима и Републике Српске, у суштини много завистити и од тога шта ће се још све дешавати на политичкој сцени Републике Српске и која ће политичка странка имати највећи уплив у бирачко тело... Сва је прилика да су се избори на свим нивоима примакли и да ваља добро размислити...

ПОЛИТИЧКА

Жив је Дража, умро није: „Оно што ми највише смета у Брчком је биста Драже Михајловића. Док је не склоне, не долазим тамо”, Сулејман Купусовић поводом иницијативе за обнављање позоришног фестивала у Брчком.

Стабилне усташе: „Национално истраживање показује стабилан расистички потенцијал који се креће између 20 и 30 посто хрватске популације. Ово истраживање значајно користи српској мањини у Хрватској, омогућавајући јој да јасно дефинира стратешки циљ свога суживота са већинским Хрватима – постићи статус Рома, односно Јевреја”, Борис Буден, филозоф и публициста из Беча, поводом резултата анкете загребачког „Национала”.

Културни силедија: „Не могу да схватим како неко може рећи да Сарајево нема културних садржаја! Толико сам љут да сам спреман и да се потучем, само нека ми још једном неко каже да ми немамо културних споменика”, градоначелник муслиманског Сарајева Хамамчић у расправи на тему стратегије развоја туризма.

Лоши елементи у акцији: „Акцију у Ахмићима извели су наши лоши елементи, али су у њену политичку и обавјештајну припрему били укључени и наши непријатељи. Сматрам да се то на вријеме могло избјећи да смо на вријеме знали што нам се спрема”, пензионисани хрватски генерал Јанко Бобетко о покољу над муслиманима који су починили припадници ХВО.

Квалитетни елементи у акцији: „Одлука суда сатисфакција је за мене, јер ја сам тај који је у Дејтону инсистирао да конститутивност народа постане уставна категорија. Поред тога, господину Изетбеговићу ја сам препоручио да пред Уставним судом покрене поступак о усклађивању ентитетских са државним уставом. Било је то у авиону на повратку из Синтре 1997. године”, детаљно објашњење Крепимира Зубака, оца уставних промена.

Зелене звезде америчке заставе: „Америчка застава симболизује све наше исламске вредности: слободу, грађанске слободе и поштивање људског живота”, амерички држављанин Шакер ел Сајед, генерални секретар муслиманског друштва у изјави за специјално издање новина америчке амбасаде у муслиманском Сарајеву.

Идилична земља: „Амерички Устав даје слику савршене исламске државе. Њиме се штите живот, слобода и имовина”, амерички професор политичких наука Мухамед Муктадер Кан, у истим новинама америчке амбасаде.

СЛАГАЛИЦА

Спрега и запрега: „Ја познајем двојицу људи који су, наводно, тако прозвани. Познајем господина Драгољуба Марковића, видели смо се на његовој фарми где се обавља тренинг коња и где сам повремено долазио да то видим. Други кога познајем је Љубиша Буха звани Чуме, којег сам сместио на ВМА када је био отрован”, **Павковић о својим везама са сурчинском мафијом.**

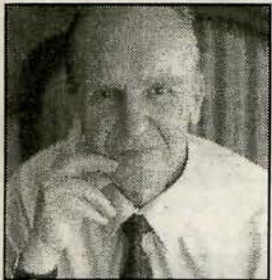

А што не би могло: „Нама су пријатељи из Кувајта јавили да је Златко Лагумџија приликом посјете овој земљи од домаћина тражио новац којим ће у федерацији градити православне цркве. Они су били шокирани”, **Едхем Бичакчић, проверени СДА кадар.**

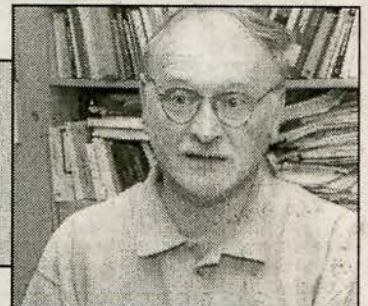

Још чека: „Председништво и ја лично спречавали смо злочине гдје год смо могли и у томе смо у великој мјери успјели. То је била наша јасна политика.

Ипак, то желим нагласити, не бјежим да подјелим судбину са својим генералима са којима сам бранио, и дијелом успио одбранити, Босну и њен народ”, **изјава Алије Изетбеговића из августа 2001. године.**

Иста плоча: „Ми имамо велику хипотеку прошлости, Србија има велики морални дуг према БиХ, а посебно према Сарајеву и другим градовима као што су Сребреница и Фоча”, **Жарко Кораћ, човек који је сплетом несрећних околности доспео у Владу Србије.**

Ко нас то гледа у очи: „НАТО нападима остварен је циљ – војни пораз Слободана Милошевића, зато данас не треба плаћати Коштуници да ради нешто што свакако мора”, **Маргарет Тачер у својој најновијој књизи о нашој стварности.**

Челична Црногорка: „На Балкану се ратовало само у земљама у којима су живели Срби. Европска унија грешти што жели да очува Савезну Републику Југославију, да сам Црногорка, никад не бих пожелела да живим у таквој земљи”, **још један бисер зарђале челичне даме из исте књиге.**

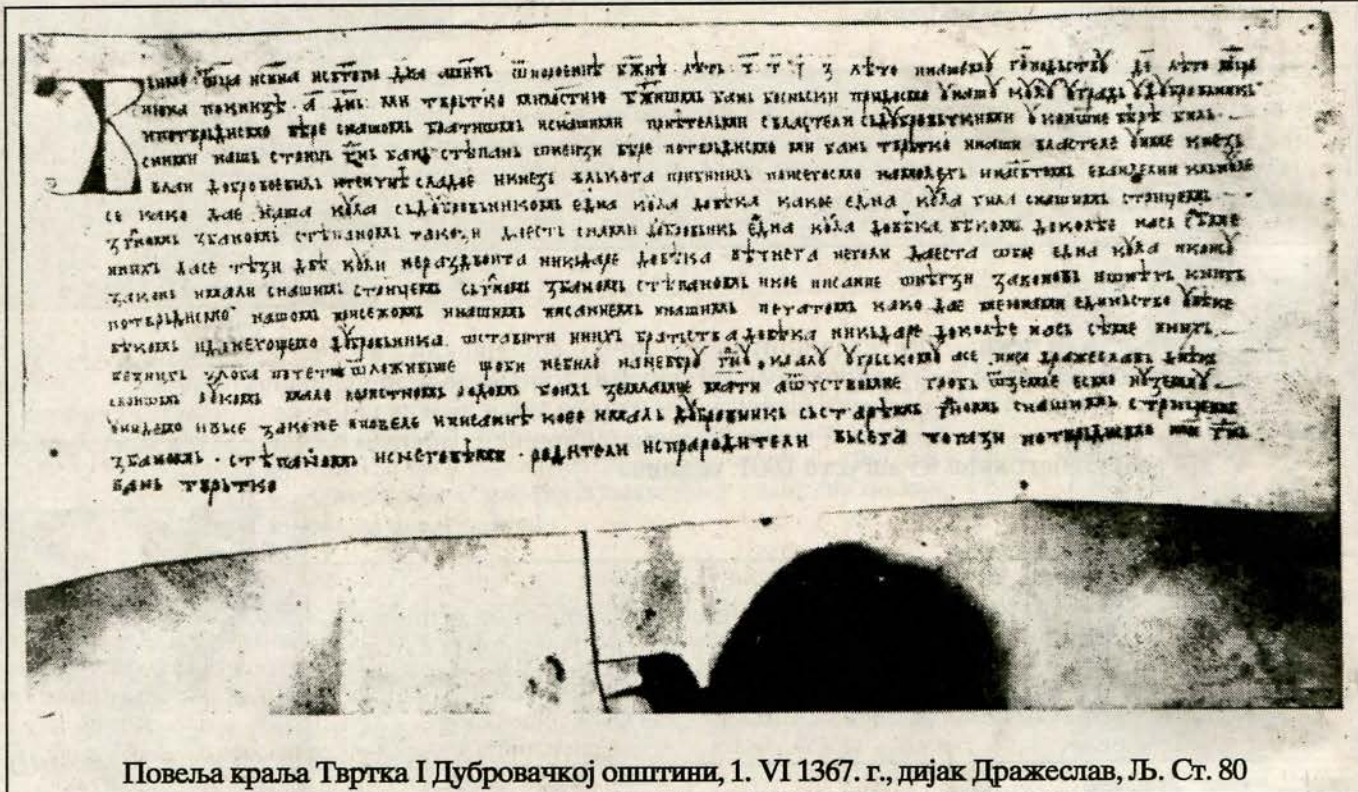

Француз, а није Леви: „Хитлер и даље светли над Европом, а Срби нису ти који су га васкрсли”, **француски књижевник Рене Никола Ени.**

Коментар о босанском језику:

У ФЕДЕРАЦИЈИ СЕ ИПАК ГОВОРИ СРПСКИ

Повеља краља Твртка I Дубровачкој општини, 1. VI 1367. г., дијак Дражеслав, Љ. Ст. 80

„Истрајавајући на употреби историјског имена за свој језик, Бошњаци не угрожавају ничија права нити присвајају нешто што им не припада“; ово је прилично иритирајући поднаслов у „Дневном авазу“, којим аутор текста покушава да објасни необјашњиво, а истина је само једна, па чак ако им се она и не допада, никаквим историјским лажирањима не могу је променити.

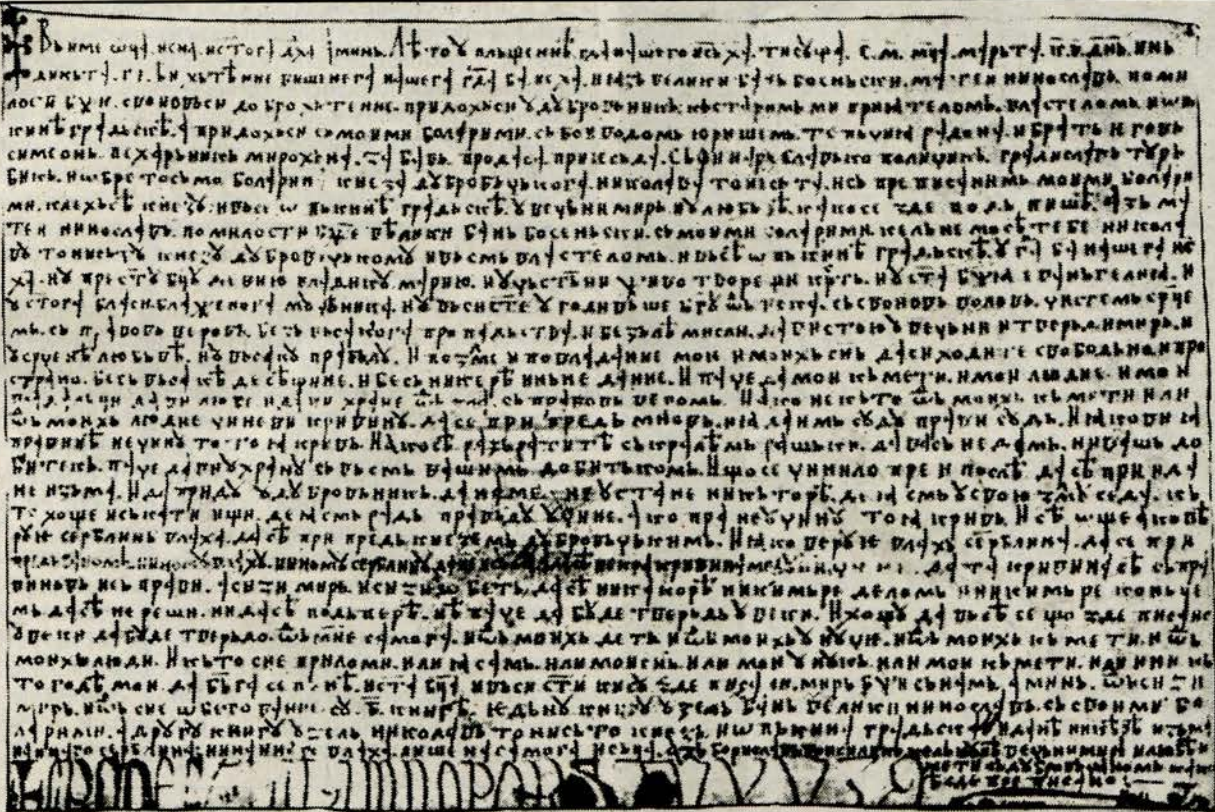
Навикнути током протеклог времена да са резервом дочекујемо сваку новост која нас се као народа дотиче, опет нас повремено задрепаста колица лажи, лицемерја и дрскости како у дневно-политичкој, тако и научној јавности. Тешко да се може наћи новински чланак који већ у наднаслову, наслову и поднаслову износи толики број најблаже речено – неистина. Шта је то босански језик о коме пише „Дневни аваз“? Који се народ тим језиком служи(о)? На чији и какав се континуитет позивају? Напокон, одакле им право да у туђе име тврде како ничија права не угрожавају?

Први спомен српског народа забележен је у франачком извору латинским језиком, а у вези са устанком Људевита Посавског против Франачке из 822. године. Овај хрватски кнез се са делом војске склонио код Срба „*quae patio magnam Dalmatiae partem obtinere dicitur*“ тј. народ који држи највећи део Далмације.

Први византијски извор, уједно и најстарији извор о нашој прошлости је писан руком самог цара Константина

Порфирогенита и потиче из 10. века. У „Спису о народима“ између осталог говори и о границама између Срба и Хрвата: „Од реке Цетине почиње земља Хрватска и пружа се према Приморју до граница Истре, односно до града Лабина и са брдске стране у извесној мери пружа се и даље од провинције Истре, а према Цетини и Ливну граничи се Србијом. Земља Србија лежи испред свих осталих земаља, са севера се граничи Хрватском а са југа Бугарском... У покраштену Србији су насељени градови: Дестиник, Чернавуск, Међуречје, Дреснеик, Лесник, Салинес, и у области Босне Котор и Десник“.

Можда ће се неке учинити небитним наше путовање у далеку прошлост, али је веома важно нагласити да од почетка средњег века па све до доласка Турака крајем истог, на наведеном подручју није било никаквог досељавања, односно новог народа. Дакле, не желећи да до танчина излажемо историју Босне, подсетићемо се само основног: Босна се почетком 12. века осамостаљује и постепено изгра-

Повеља бана Матије Нинослава Дубровачкој општини, 22. III 1240 г., писао дубровачки нотар Паскал, Јб. Ст. 11

ђује сопствену државну управу. Током истог периода, уред православне и католичке јавља се и први помен „цркве босанске“, која је током наредних векова као јеретичка често прогањана од стране угарских краљева. Под њиховим притиском босански банови, доцније краљеви често су принуђивани да прихвате римокатоличко учење. Ипак, језик и писмо којим су се служили у званичној међудржавној преписци били су српски језик и српска ћирилица.

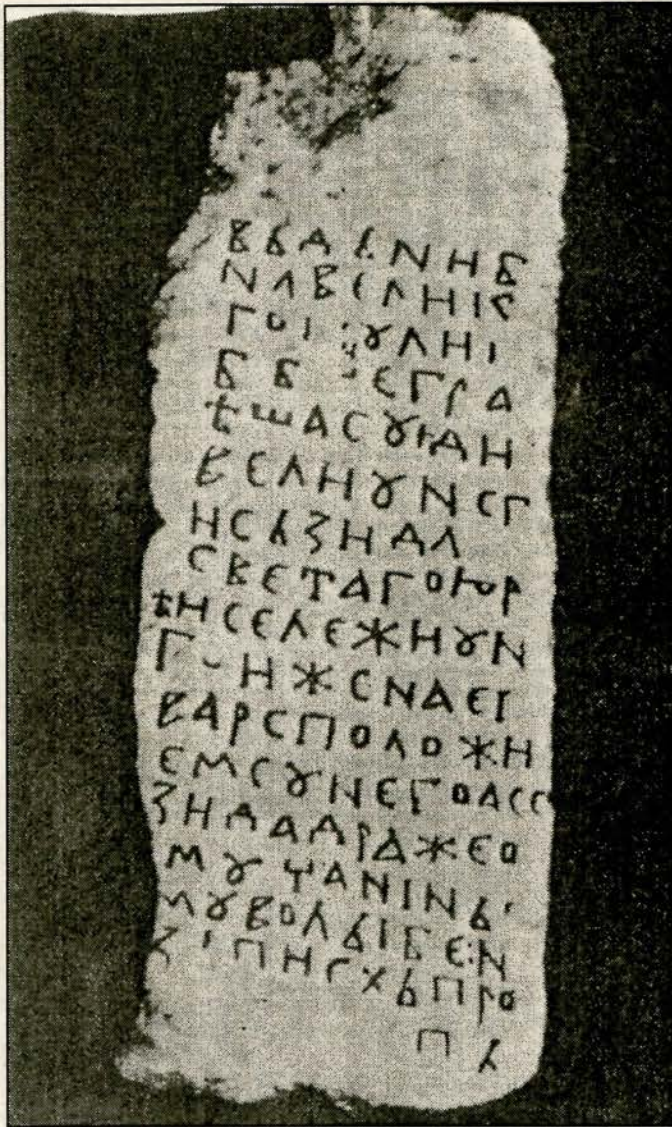
Прва сачувана повеља из Босне написана ћирилицом је управо она бана Кулина, кога иначе римски папа назива „краљем српске краљевине која је Босна“, а упућена је Дубровнику као трговачки уговор. Сачуване су и три повеље бана Нинослава из 1232-1235, 1235-1236 и 1249. године. Ове повеље имају истоветан морфолошки изглед слова као оне исписане у канцеларији Немањића, а уз то изузетно је важно рећи да бан Матеј Нинослав своје становништво ко-

јим влада у Босни децидно назива Србима. У Босни ће се тзв. уставна ћирилица нешто дуже одржати због „цркве босанске“ и њених носилаца „крстјана“ који су као једину лектуру користили ћириличне новозаветне књиге: јеванђеља, апостоле, апокалипсе... Сачувано је, срећом, 20 таквих књига.

Из владавине Стефана II Котроманића сачувано је шест докумената од којих је онај писан 15. марта 1333. „под градом под Сребрником“ особито значајан, и зато стављам ја господин бан Стефан своју златну печат, да је вјеровано сваки да зна и види истину. А зато су четири повеље једнаке, двије латински, а **двје српски**, а све су печачене златним печатима... Лако је пласирати народу приче типа „причала ми баба“, али како оспорити речи босанског бана римокатоличке вероисповести који је сигурно боље од данашњих квазинаучника знао којим је језиком говорио и каквим писмом писао.

Крунисање Твртка-бана 1377. за „краља Србљем, Босни, Поморију и Западним Странама“ унело је у његову дворску канцеларију и брзописни тип ћирилице, тако да је од сачуваних осам, чак седам повеља написано овим практичнијим начином. Непотребно је набрајати и повеље Тврткових наследника, као и обласних господара, нарочито захумских господара Сандаља Хранића који је сахрањен у порти српско-православне цркве у Шћепан Пољу као и његовог синовца „херцега од Светог Саве“ Шћепана Вукчића Косаче који своје становништво назива „Херцег Србима и Власима“ јер сви до једног, чак и Јурај Војсалић Хрватинић, господар Доњих Краја западно од реке Врбаса у својој даровној повељи из 1434. своје становништво етнички идентификује као „Србе и Влахе“. Сви они, завршно са последњим босанским краљем Стефаном Томашевићем 1461-1463. издају повеље српским језиком и ћирилицом. Од крунисања Твртка за „краља Срба“, ова етничка одредница у његовој интитулацији била је и једина етничка одредница његових наследника. Нико боље од самих Котроманића није могао знати које су етничке или племенске припадности њихови подани-

Дубровачки архив је почетина стланица за сваког озбиљнијег истраживача. Пракса дубровачких писара да уредно бележе, чувају и преводе сваки документ на латински и српски језик, омогућује нам да сазнамо како су се Шермини „Срби“ и „српски“ преводили на језик европске дипломатије. Тако сазнајемо да се српски језик на латински преводи као „lingua slavica“, придев српски „slavonesco“ а Срби „Sclavoni“. Дакле, речи које би у нашем поновном преводу означавале шири појам везан за Словене уопште, у дубровачком, млетачком и другим италијанским канцеларијама означавале су један конкретан народ, његово писмо и језик – српски.

Натпис на камену из села Подбрежја код Зенице, око 1200. г., Политика, 12. VIII 1965.

ци, а они су нам оставили несумњиву потврду да су краљевали једним народом – српским.

Читав средњовековни период обележен је преписком на српском језику ћириличним писмом, као и латинским језиком у односима са другим државама, што је била пракса и у свим осталим европским државама, будући да је латински остао језик дипломатије све до 18. века када га је потиснуо француски. Међутим, не би требало да нас изненади ако се неки набеђени стручњак „досети“ да су босански владари подразумевали под латинским језиком хрватску латиницу.

Краљевина Југославија, особито њена комунистичка наследница, довеле су, врло плански, до потискивања ћириличног писма и стварања разорне илузије у самом српском националном корпусу да је и латиница наше писмо, а коју ни један од наших предака у читавом српству никада није користио. Евентуални покушај да се босанским владарима или обласним господарима припише таква измишљотина треба одбацити и оспорити бројним очуваним изворним материјалом.

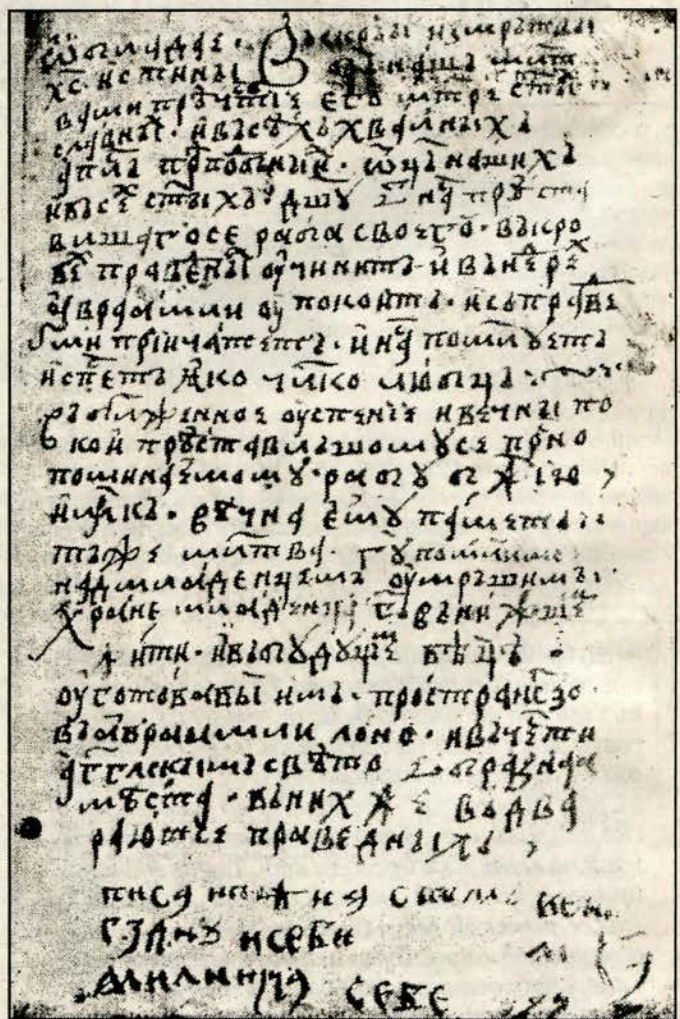
Пропаст босанске краљевине 1463. и пад под Турке у почетку нису битније променили ствари. Један од најзаслужнијих исламизатора српског живља, обновитељ Пећке патријаршије и нама најчувенији велики везир Мехмед-паша Соколовић, у писму упућеном мађарском заповеднику Андрији Баторију, пише ћирилицом „у Темишвару Батори Андре-

јашу: и што посилаш листова, и све ми српским језиком посилај, а не фрушки” тј. шаљи писма на српском, а не на латинском. У самом Цариграду су при Великој порти најстарије канцеларије персијска, грчка и српска. Ова последња престаје са радом тек у 20. веку пропадајући заједно са последњим султаном. Изворна грађа из периода османлијске владавине је сачувана у огромном броју, лако доступна и још лакше проверљива, па би се заговорници „босанског језика” могли разуверити у „континуитет од средњега вијека” врло лако. Потребно је само одобрење за улазак у било који архив, макар и онај у најближем комшилуку.

Босански везир Велики Мехмед-паша 1838. шаље писмо П.П. Његошу завршавајући овим речима: „Ја сам написао једну турску, а једну српску, обе су једнаке. Друго ништа. Да си ми здраво. У Травнику овога месеца 1838.г.”

Одакле онда потенцирање некада регионалне одреднице – Босанац, Бошњанин, и настојање да се од етнички непостојећег, а данас декретом створеног народа створи и језик, босански. Нажалост, лудило поприма размере епидемије, па се на југу доказује постојање црногорског, док ће се можда на северу појавити клице војвођанског језика.

Балкан, фантастично гротло европског трајања, са својим особеностима, различитостима, верама, ратовима и традицијама, никада и опет никада, не може се посматрати, проучавати и познавати без оног контекста интересних сфера које су моћне државе одувек повремено распиривале. До 20-ог века одлучујућу улогу поред Турске, имале су Русија, В. Британија, Француска и наравно Аустро-Угарска. Судби-

Требник, 1621. г., калуђера Исаије у Манастиру Укрини под Љубићем у Босни, библиотека Рад. Грујића у Патријаршији у Београду, бр. 85

на Босне и Херцеговине запечаћена је уговором Русије и Аустро-Угарске склопљеним у Рајхштату 1876. што ће још појачати и потврдити тајна Будимпештанска конвенција од 15. јануара 1877. године. Берлински конгрес је у основи само потврдио резултат постигнут тајном дипломатијом и коначно омогућио двојној монархији да закорачи на тло Балкана у олзуи милосрдног анђела који доноси технички, нау-

учни, политички и културни напредак.
Не може се оспорити да је у чудесно кратком временском раздобљу 1878–1918. промишљена и мудра царска политика, не штедећи ни време ни новац, успела да у готово свим сферама реализује своје идеје и пројекте. Неколико личности урадило је изузетно важне послове, од којих се нарочитим „заслугама“ издваја име окупационог управника Бењамина Калаја, идејног творца Бошњачка и босанчице, потискивача српског језика и ћирилице и главног заговорника границе Запада и Истока на Дрини: „на којој су се некад додиривале државе Аркадија и Хонорија“, римских царева који су коначно разделили царство. Дипломатска делатност коју је годинама обављао у Србији Обреновића допринела је не само његовим политичким ставовима и идејама, већ и могућностима да проникне у саму бит српског менталитета и политичког стремљења оног времена.

Девиза „упознај непријатеља да би га победити“ умногоме је послешила клијање Калајевих идеја на плодном тлу необразованог, неписменог, разједињеног, нападаеног и надасве верски подељеног народа 19. века. Све то је поткрепљивано развојем науке, нарочито историје и археологије, под налогом и будним оком бечке научне номенклатуре. Изједначавање термина богомил-Бошњак, и теорија о исламизацији бого-

мила требала је да послужи сврси стварања „босанске нације“, чиме би се и Босна, као много векова раније Хрватска, Чешка и Пољска трајно везала за царски двор и истовремено одвојила од својих саплеменика са десне обале Дрине. Подаци о овој делатности и самом периоду окупације, познати су, објављени и врло лако доступни, с обзиром да их не заобилази ни најкраћи приказ историје Босне, али су

лењост, немарност и уљуљканост у наметнуте доктрине, довеле данашњих дана до реализације готово свих пројеката замешаних у бечкој кухињи.

Калај, међутим, није био једини пионир у „култивисању и стасавању“ те тако дуго турске земље. Може се набрајати мноштво имена, чак и чувених научника оног времена. Издвојићемо Александра фон Хелфферга и његову мисао да Монархија „мора мијењати људе у Босни, ако хоће да се у њој учврсти“, затим Јохана фон Асбота који је својим делом „Босна и Херцеговина“ настојао да пружи историјске основе „босанској нацији“, и многе друге, који су очигледно били странци и опет као такви, сматрали да боље од самог становништва знају ком народу припада, којим језиком говори и каквим писмом пише.

Инсистирање на стећцима као појави специфичној за Босну и Херцеговину, остацима из римског времена да би се сентимент народа везивао све више за Ватикан, чиме се нарочито бавио Ђиро Трухелка, заговорник идеје о „бошњачкој нацији“ које се, међутим, одрекао

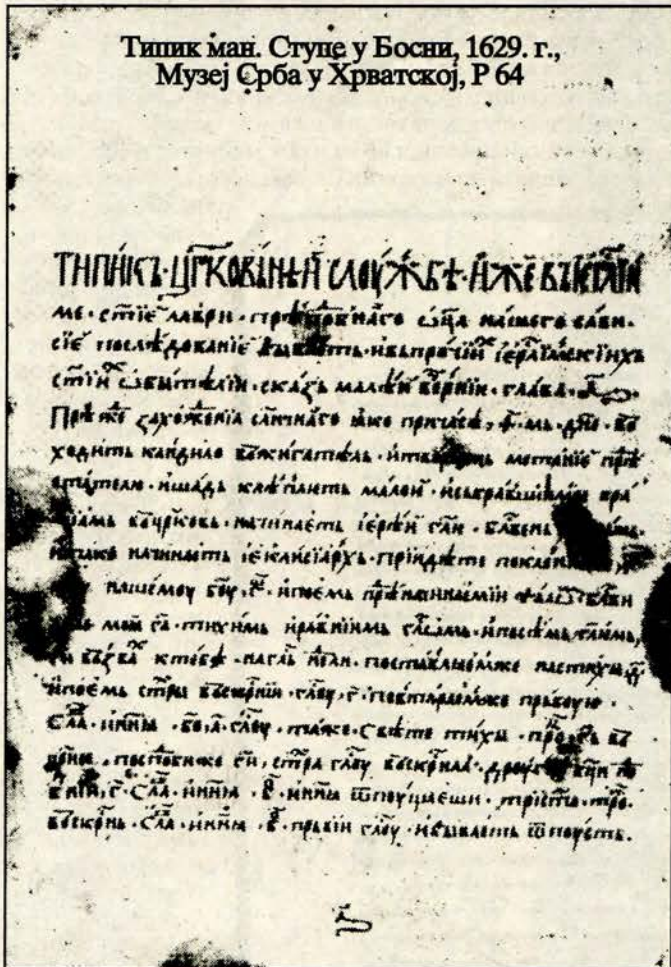
пред крај живота и почео „да пише о Босни као о хрватској држави, а о цркви босанској као католичкој“. Исти Трухелка објавио је и рад „Босанчица“ у којем је свесрдно настојао да докаже непостојећу разлику између две исте ћирилице – оне у БиХ, од оне у Србији и Црној Гори. Његов први следбеник био је аустријски научник Мориц Хернес.

Слика је из архивског збирке Копичких штампарија Поданиника (с. 47) из архивског поседу и поданика, и не зна се, у којем је времену израђена, вероватно око 1800. године, када је у Г. Николајевича у Г. Николајевича, који је уочио. Иницијал, урбаница Буна Нова; црква урбаница, у Г. Николајевича. Овај документ, са својим, који је, из архивског поседу.

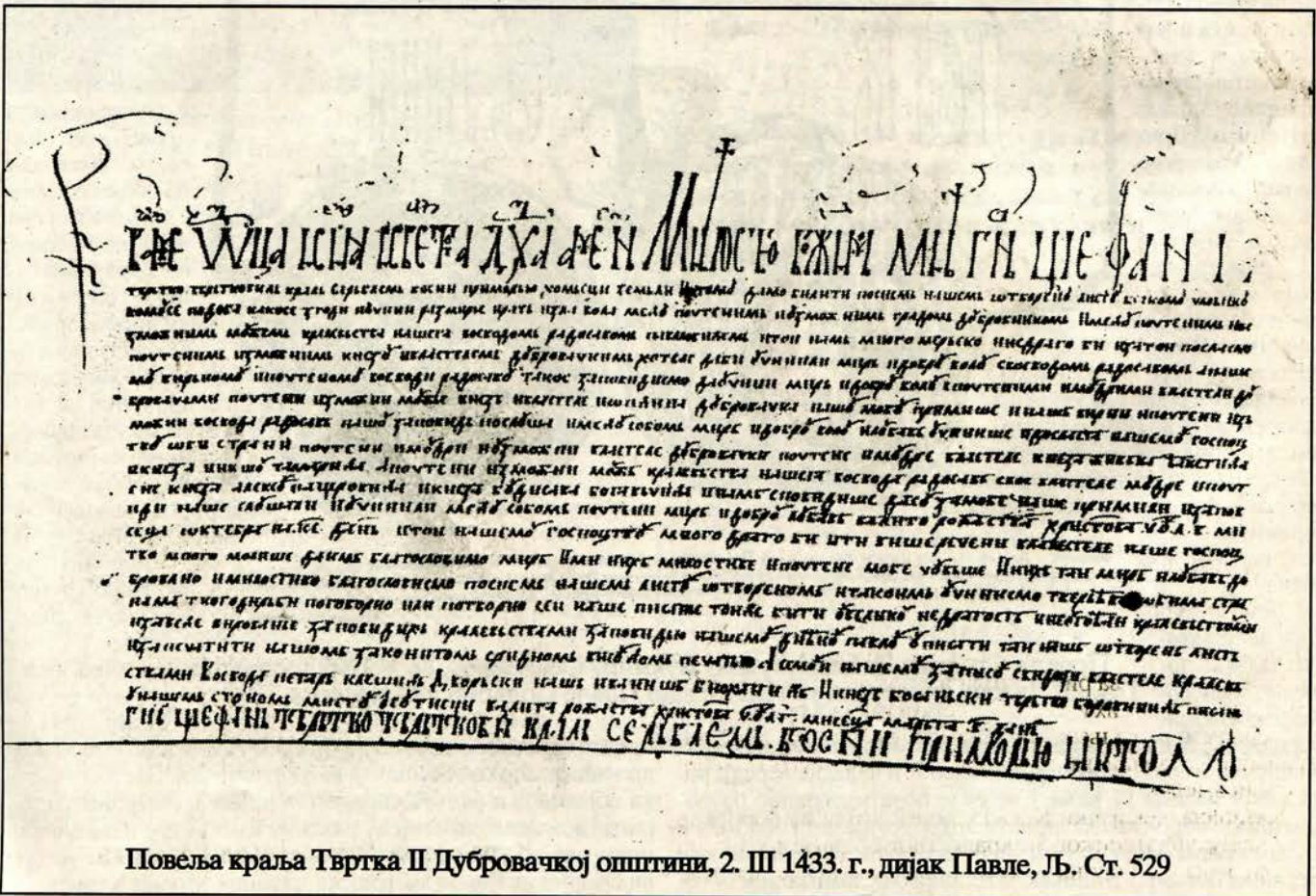
Повеља Стефана Дабише жупану Вукмиру Семковићу, 17. V 1395. г., логотет Томаш Луцац, факсимил уз текст издао Павле Соларић у Млетцима 1815 г.

Типик ман. Ступе у Босни, 1629. г.,
Музеј Срба у Хрватској, Р 64

Калајев режим у Босни је од његовог доласка 1882. забрањивао учење српске историје, чак и „Историју Срба“ коју је сам написао. Форсирање латинице довело је коначно 1915. године и до забране ћирилице, осим за православне ђаке на часовима веронауке. Интересантан је утисак професора антрополошке школе из Париза, Габријела де Мортијеа, који је августа 1894. боравио у Сарајеву: „Дивне ли земље Босне и Херцеговине! Живе данас у миру четири вјерозакона који обиљежују четири различне расе, мусломани, звани и Турци, православни Словјени источне вјере, Јахудије и католици који бијаху у мањини али који се нагло простиру и множе, све чешћим долазом оних људи што их зову Европљанима. Под просвијетљеном заштитом Аустро-Угарске отвориле су се и јуре оријашким кораком цватућој цивилизацији у сусрет“.

Да се вратимо наводима „Дневног аваз“ и лицемерној стварности која нас окружује. Дневна политика и интереси великих и моћних могу да вршљају, роваре, изврћу, фалсификују, ускраћују и могућност познавања истине, што се најалост вековима не мења, али наше право да се осећамо превареним, немоћним и пре свега покраденим, не смеју нам одузети. Па њима нико не брани да се назову и Марсовцима који говоре интергалактичким интерпланетарним језиком, али им не дамо да краду и узимају оно што им никада није припадало, нити да се надовезују на традицију и историју једног несрећног народа који је управо захваљујући њиховим верским сродницима изгубио сопствену државу. Српски народ, српски језик и српска ћирилица су обележје Босне и Херцеговине ништа мање од осталих крајева у којима је живео и живи исти народ. Позивање на било какав континуитет старији од 19. века је најтежа дрскост и безобразлук. И веома вређа. Зато именујте свој језик и народ како хоћете, али никада не заборавите да је и „босанчица“ скувана у Калајевој бечкој кухињи такође чиста ћирилица и да се чак ни на ту бедну традицију не можете позвати.

Повеља краља Твртка II Дубровачкој општини, 2. III 1433. г., дијак Павле, ЈБ. Ст. 529

Слика Катарине са њене надробне плоче

Хрвати су своје право на Босну, као саставни део Хрватске, по основу теста-мента Катарине Косаче, почели да истичу још у делима својих историчара са почетка 18. века. У својим напорима да докажу право власништва, Хрвати су од самог почетка имали обилату помоћ римокатоличке цркве, што се види и данас, додуше кроз потпуно другачије профилисане облике помоћи

Када је Крешимир Зубак приликом испраћаја папе Јована Павла на сарајевском аеродрому свом врховном верском поглавару упутио неколико опроштајних речи, већи део публике (читалаца и гледалаца) није обратио много пажње на садржај овог говора. На први поглед, радило се о официјелном говору, па зато и није био претерано интересантан, али један његов део је био изненађујуће занимљив, чак опасно интригантан.

Наиме, Зубак је подсетио папу да је „баштиник опорукe последње босанске краљице Катарине”, што је класично извориште свих претензија на Босну и Херцеговину које су долазиле из кругова римокатоличке цркве, Аустроугарске империје и усташких идеолога. Тестамент, чији оригинал не постоји, него само његов препис, написан је у 15. веку, а о краљици Катарини данас се зна још мање него о њеној последњој вољи.

Катарина, девојачки Косача, пореклом је из породице Влатка Вукчића (војсковође краља Твртка који је предводио његову војску у боју на Косову пољу), а касније презиме

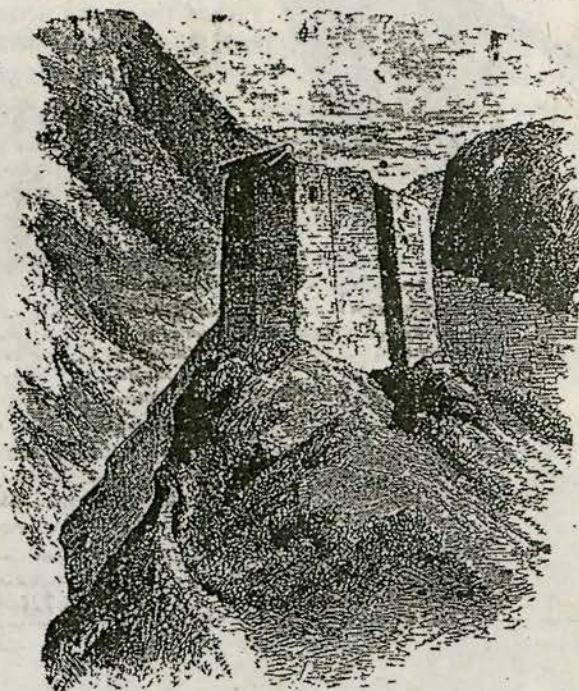
Катарина Косача папи у аманет

Косача ова племићка породица добила је по месту порекла. Рођена је као кћерка Стефана Вукчића (војводе од Светог Саве) и Јелене, кћерке Балше Трећег Стратимировића. Као девојка живела је у дворцу Сандаља Хранића, стрица њеног оца.

После смрти њеног мужа, владара Стефана Томаша, који је умро после дуже болести у јулу 1461. године, судбина јој постаје неизвесна, слична судбини данашњих избеглица. Босну напушта у тренутку турског продора, коначног, убојитог и на северу и на југу у Хецеговини.

Та последња велика провала значила је крај средњевековне феудалне државе и окупацију која је оставила најдубље трагове, дубље него у било којој другој земљи јужних Словена.

Кроз ратна попришта, ова жена оронолог здравља успева да се преко Мостара и долине Неретве докопа Стона, одакле лађом стиже у Дубровник, где борави неколико година. Данас није потпуно јасно зашто је напустила Дубровник и отишла у Рим, да ли због страха Дубровчана од турског гне-

Кула краља Твртка изнад Травника

ва због давања уточишта краљици или због исцрпљених финансијских средстава, тешко је рећи. Чињеница је да је тамо живела од апанаже коју је добијала од папе, те да је остатак живота провела у трагању за својом децом. Њен син Жигмунд прешао је у ислам и добио име Исак, а кћерка Катарина је допала турског ропства где јој се губи сваки траг. Умрла је 1477. године, а после сахране, два члана њене породице предала су папи Сиксту тестамент на којег Зубак подсећа данашњег папу.

Хрвати су своје право на Босну, као саставни део Хрватске, по основу овог тестаментa, почели да истичу још у делима својих историчара са почетка 18. века. У својим напорима да докажу право власништва, Хрвати су од самог почетка имали обилату помоћ римокатоличке цркве, што се види и данас, додуше кроз потпуно другачије профилисане облике помоћи.

Тако су промене Дејтонског споразума, нарочито штетне по Републику Српску, праћене многобројним изјављивањима католичких великодостојника у којима се залажу за ревизију потписаног. Бројна су њихова путовања по иностранству, захтеви разним међународним институцијама, а аргументација која се при том користи је препуна фалсификата и неистина. На пример, није истина да је Хрватима онемогућен повратак на територију Републике Српске, једноставно велика већина ових Хрвата нашла је много комфорније удомљење у српским становима и кућама широм Хрватске, од Задра, преко Книна, све до Загреба. И док Срби до сопствене имовине могу доћи тешко или никако, Хрвати у Републику Српску долазе без проблема да продају своја имања, да би се одмах потом враћали у заузете куће са позамашном сумом девиза. Сами изјављују да им није на крају памети да живе у својим родним местима, јер им је у окупи-

раним српским много
 лепше. Тако су Хрвати у
 Републици Српској
 постали конститу-
 тивни народ, док мно-
 го већи број Срба у
 Хрватској није одмакао
 од статуса националне
 мањине. Зато и није чуд-
 но што је под притиском
 таквих (за Запад неоспор-
 них) ауторитета, какав је
 Ватикан, обманута
 међународна

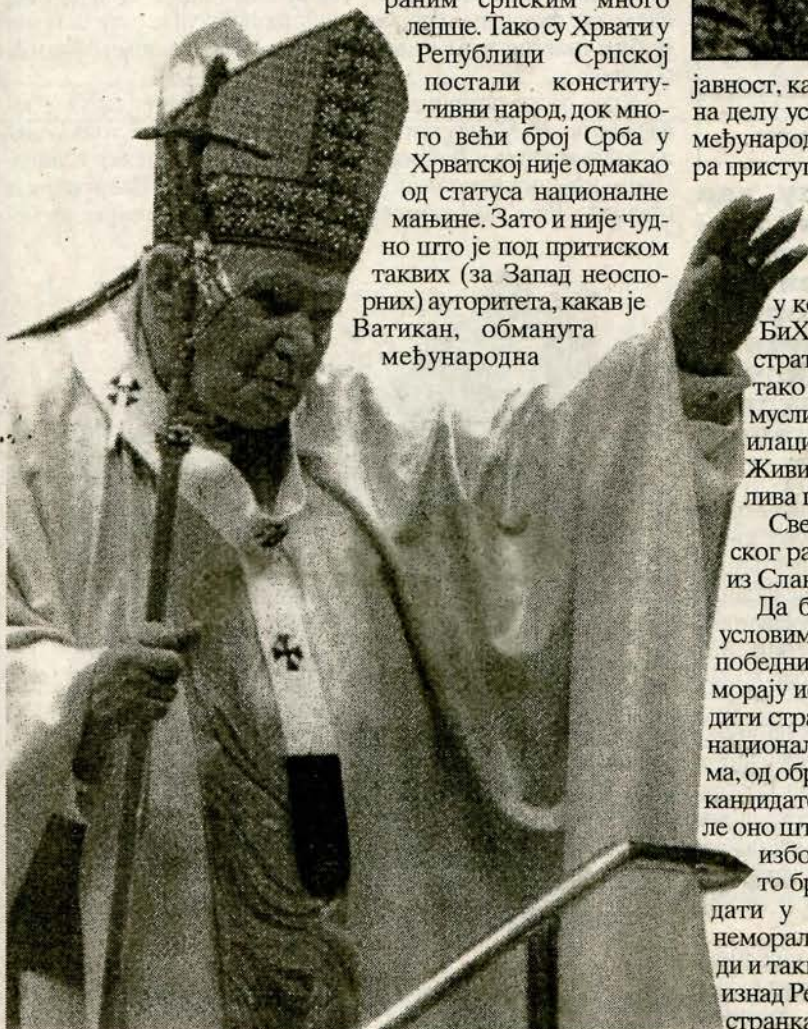

јавност, како за време последњег рата, тако и данас када су на делу уставне реформе у БиХ. Обманут је барем део те међународне јавности, онај који питањима са ових простора приступа са демократских основа или настоји да се тако понаша, не рачунајући оне који су у старту имају негативан, ниподаштвавајући однос према Србима и свему српском.

Најновије уставне реформе само привидно иду у корист унитаристичким, муслиманским снагама у БиХ. Дугорочно, оне су победа хрватске геополитичке стратегије која за циљ има границу на Дрини, јер је само тако могуће исправити хрватску кифлу од границе. За муслимане је резервисана она индиректна метода асимилације, лепе речи иза којих се крију опасне намере. Живи били па видели, опет ће Загреб по Сарајеву да залива цвеће.

Све нас то враћа на почетак, пре избијања отаџбинског рата, који је и почео десантом усташа преко Саве, из Славонског Брода.

Да би се овом новом налету супротставили, сада у условима мира, да се не понови прича о Србима вечитим победницима у рату и губитницима у миру, обавезно се морају искористити следећи избори. На њима мора победити странка за коју смо сигурни да ће одбранили српски национални идентитет у свим његовим појавним облицима, од образовања до функционисања војске и полиције. За кандидате ове странке морамо бити сигурни да заиста мисле оно што говоре, данас више него на било којим ранијим изборима. Да ће то што говоре и спровести у дело, и то брже и ефикасније него било ко други. Да неће издати у пресудном тренутку. Да нису поткупљиви и неморални, да немају мрље у прошлости. Само такви људи и таква странка могу се одупрети мраку који се склапа изнад Републике Српске. Таква је само Српска радикална странка Републике Српске.

Поуке историје

Евансове илустрације: херцеговачки Срби избегли у Дубровник

Шта је пронашао Артур Џон Еванс

Данас је мало познат путопис британског археолога Артура Џона Еванса „Пјешке кроз Босну и Херцеговину током устанка августа и септембра 1875.”, иако баца светло на многе појаве којих смо сведоци и у овом веку. Анализирајући оно што је видео и сазнао, Еванс просто пророкује будућу хрватско-муслиманску коалицију, а упушта се и у научну анализу разлога за појаву исламског фанатизма какав није постојао ни у Стамбулу тог времена. Све су то само сегменти једног много обимнијег дела које је на српском језику објављено у Сарајеву, много пре избијања верског, грађанског и сецесионистичког рата у овој несрећној земљи

Артур Џон Еванс (1851-1941) стекао је славу као британски археолог, чије је животно дело откривање Минојске цивилизације на грчком острву Крит. То је оно по чему га свет и данас познаје и чиме је задужио цивилизацију, али мање је познато да је Балкан, тачније тадашња Босна под османлијском влашћу, имала на њега великог утицаја, нарочито на његово научно sazревање. О томе сведочи књига коју је објавио под насловом „Пјешке кроз Босну и Херцеговину током устанка августа и септембра 1875.” која је преведена и објављена на српском 1973. године. Књигу је штампало (тадашње) Издавачко предузеће „Веселин Маслеша” из Сарајева, по преводу Милутина Дрецуна, а предговор је написао Милорад Екмечић.

Иако је Еванс научник, књига је врло лако разумљива просечном читаоцу и представља прави извор драгоцених података који су и данас актуелни или их политика актуелизира у своје сврхе. Као пример може послужити Еванс

сово писање о Богумилима, у којем индоктринисани или површно информисани читалац први пут сазнаје о каквој се вери ради, да није у питању никаква изворна и самосвојна религија, него да су то одједи манихејске јереси настале из тела православне цркве. Овај путопис имао је у своје време још израженији значај, први је британској јавности скренуо пажњу на страдања хришћанске раје, што је нешто касније у тамошњој јавности изазвало толико гнушање да је званични Лондон, хтео или не, под овим притиском морао да прекине пријатељске односе са портом.

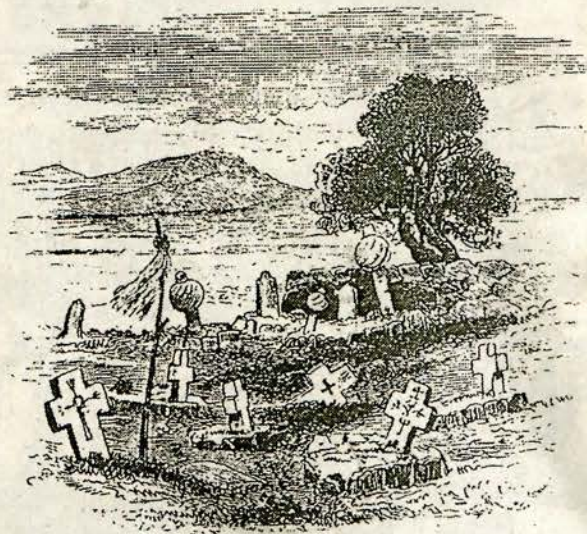
Иако научник, Артур Еванс не може да одоли емоцијама, па на основу свега што је видео, уместо да се задржи само на фактичком изношењу чињеница, даје логичну визију даљег развоја ситуације. Будућност Босне за њега је само у заједници са суседима: „Посве је сигурна претпоставка да ће прилив западне цивилизације у Босни нагињати ка јачању хришћанског елемента. Фаталистички темперамент

надмоћне мухамеданска касте сакати њихову комерцијалну енергију. Чим се развију природна богатства земље, богатство ће све више долазити у хришћанске руке и сигурно ће равнотежа политичке моћи инклинирати у њихову корист. У току једне генерације они би могли преузети узде управе, коју су, како сам већ казао, упркос својој бројној надмоћности, неспособни сада да одрже. Овако би био утрт пут за присније јединство са пограничним хришћанским покрајинама сродничке крви, Србијом и Црном Гором, и Босна би, најпослије, могла образovati државу велике југословенске конфедерације, на простору од Црног мора до Јадрана”.

Наравно, читајући књигу ниједног тренутка не сме се сметнути са ума да је Еванс лојални британски поданик, па ће у свему бранити интересе круне, зато на пар места износи изразито антируске ставове. Тако и ову конфедерацију у будућности види супротстављену Русији, пре свега због тога што се српско становништво Босне осећало напуштеним од Москве.

Ипак, Еванс даје обиље неоспорних историјских података који су просечном грађанину предатне БиХ сакривани. Ево због чега: „Историја касније посталог босанског краљевства задуго се не разликује од историје осталих Срба. Сав је илирски троугао био издјелен на велики број независних области, по прилици нешто као тевтонско „Гау”, и оне су назване именом жупа. Жупа значи сродство или савез, и свака је жупа једноставан савез сеоских заједница чије је јединство представљао управник или гувернер назван жупан. Жупани су, изгледа, периодично бирали великог жупана и он је био нека врста председника српске федерације. Мало је познато о раном жупанству босанске области, сем о неколико малих заједница српског приморја које су касније постале Херцеговина, како је то напоменуо Константин Порфирогенет када је писао о томе 950. године, а нека имена и мјеста могу се сабрати из црквених диплома у унутрашњости Босне. Ту и тамо читамо о „бану”, који је знатно више од обичног жупана.

Ови су српски „архонти”, како их византијски историчари називају, признавали врховну власт Источне Империје и чак су у неким случајевима (несумњиво у мањем степу него Хрвати) прихватили византијска достојанства. Тако је захумски бан прихватио титулу проконзула и патри-

Гробље у Тасовчићима

ција. Касније, када је цар Симеон створио нову бугарску царевину, Србија је била извесно вријеме присиљена да се покори господству Лава Фоке. У десетом вијеку Срби су збацили бугарски јарам и тада су се појавила четири велика жупана, а њиховим јурисдикцијама одговарају читава Србија, Рашка, Дукља и Босна”.

Колико ово звучи другачије од теорија којима нам је пунила уши сарајевска телевизија у годинама уочи рата. А ето, у том истом Сарајеву објављена је књига, још давне 1973. године, у којој један странац износи историјске податке који су познати и прихваћени у науци његовог времена. Тој истој науци Еванс даје допринос новим подацима о Босни, изолованој земљи под турском управом о којој се на Западу не зна скоро ништа. Он читаоцу скреће пажњу да у тој земљи муслимани нису Турци по националности, да је Турака воме мало и да су заступљени само у највишим деловима власти, те да се у Босни ради о феномену исламизираних Словена, што је био јединствен случај у Европи. Ујед-

Сарајевски Срби и муслимани

но, Еванс нуди и прво објашњење верског фанатизма у овој популацији, образлаже његове разлоге и корене. Уопште, најважније је да је он свестан његовог постојања и инетнзитета, па чак тврди да Турци ни изблиза нису толики фанатички као исламизирано домаће становништво.

Артур Еванс о овоме расправља у петој глави своје књиге: „У историји Босне под турском управом види се нарочит феномен, а то је да је све до прије неколико година њена историја била једноставно историја феудалног краљевства, под промјенљивим именима и условима. Муслиманска каста тиранисала је умјесто папске власти, а турски везир немоћно је представљао власт турског султана, баш онако, као што смо раније виђели, како су угарски банови или краљеви представљали господарство угарског краља. Феудално племство потпуно је преживјело. Велики босански господари сада се зову беговима или капетанима, а настањени су још у феудалним градовима које су подигли њихови хришћански преци. Још они чувају своје старе реликвије, своја словенска породична имена, своје племићке повеље и повластице наслеђене од хришћанских краљева. И даље још они воде своје најмнике, као некада, раније, под својим племићким заставама и, ради разоноде у слободном времену, баве се ритерским ловом уз помоћ соколова. Обични је народ, напротив, пригрио своје старе словенске институције, своја заклетва побратимства, сеоске задруге, породичне старјешине, а уз то је плаћао и плаћа неке феудалне дажбине својим муслиманским господарима, баш као што је некад плаћао и њиховим хришћанским прецима.

Упркос томе што се налази толико много преосталих елемената још из доба прије турског освајања, као у политичким проблемима, језику и обичајима, и, насупрот томе, што се прикривају многи тајни обичаји хришћанског ритуала код муслимана на високим положајима, ипак би била опасна грешка претпоставити да је утицај ислама у Босни површан, или да религијска убјеђења немају дубок корјен код муслимана. Сасвим напротив, словенски муслимани у Босни насељавају изолован угао султанових посједа и тако нису били подложни оним спољашњим утицајима који и у самом Стамболу знатно модификују пропис правовјерника. Религијски антагонизам босанских муслимана стално је оживљаван ратовањем против невјерника свуда околу. Још више него муслимани на Леванту, они подносе тежак удар дуге борбе са хришћанством.

Тако је Босна постала сједиште муслиманског фанатизма, и када је на почетку овог вијека султан Мехмед Други покушао да у Босну уведе своје централистичке новотарије и реформе, којима је и хришћанима, такође, обећао извјестан степен религијске слободе, нашао је овдје против себе не само феудалну касту, сабрану око јањичара, већ и муслимански народ, код којег је религија добила национални карактер фантастичнијег степена него што је био случај у престоници.

Своје тврдње Еванс у даљем тексту поткрепљује писањем Ранкеа о ратовима који су вођени између босанских муслимана и султана, те изводи закључак да би устанак српске раје сигурно успео да га је гушила само неспособна власт порте. Међутим, пошто се у борбу укључио велики део локалних муслимана, Еванс предвиђа пропаст устанка, иако је у Бо-

сни боравио у периоду када је договорено примирје. Осим тога, ова јединствена анализа даје сасвим нов угао гледања на савремене догађаје и уједно нуди објашњење онога што се дешавало на овим просторима у два протекла рата. Дакле, фундаментализам хомеинијевског типа наишао је међу босанским муслиманима на плодно тле, а Еванс још у 19. веку, нехотично и у само једној реченици, као да наговештава и стварање НДХ: „Истина је да су босански муслимани у мањини, али се при том не смије заборавити да су хришћани раздијељени на двије секте, православну и католичку, и узајамно се више мрзе него што мрзе муслимане. И у случају образовања представничке владе, или неког босанског „сабора“, нема оправдане сумње да муслимани не би обезбједили савез римокатоличког дијела и овим путем добили радну већину”.

Као да је гледао пренос из скупштине БиХ, оне предратне, у којој је српски народ прегласавањ хрватским и муслиманским гласовима. Можда то и јесте била демократија, али после таквог НДХ гласања почео је рат, а онај ко мисли да ће нове уставне реформе натерати Србе на послушност после толико векова, грдно се ва-

ра. Истина, овакво стање може потрајати, али све има свој крај, а што је тиранија дужа и револт је већи, то би требало да знају сви они који се искрено залажу за решење босанског чвора. Знао је то и Еванс, уочио је све опасности и све играче који су вукли конце иза сцене. Тако је за франчевачке мисионаре рекао да нису ништа друго него аустријски службеници, али није остао дужан ни Фанаритоима, савременим

Срби уочи црквене славе

цариградским Грцима, како их назива, и који су као свештеници уместо да дају духовну утеху напаћеној раји, из ње цедили и последње парче материјалне имовине које је избегло муслиманској лакомости.

Сабирајући утиске после читања ове књиге Артура Џона Еванса доминира осећање изненађења, проистекло из комбинације хронолошког представљања историјских чињеница, већим делом непознатих широј јавности, и личних ауторових запажања са терена. Да је тако саздана конструкција изузетно корисна и данас, доказ су закључци Еванса по свим кључним питањима која још увек раздиру Босну.

Зато књигу треба обавезно прочитати, јер у дијагнози се садрже добрим делом и лекови. Сви треба да је прочитају, и Срби и Хрвати и муслимани. Да се не понављају грешке из прошлости, да нико не тражи више него што му припада, да нико не мења оно што је цементирано договором. Јер, неће се добро завршити. Муслимански и хрватски лидери би напослетку требало да схвате да је сплеткарење против Републике Српске узалудан посао све и да успеју да је укину. Срби ће наставити да се боре за своје интересе све док они буду угрожени. У тој борби, наравно, има успона и падова, затишја и олуја, али она је константна и показало се да ни геноцид не може да је заустави. Зато је Република Српска, у оквирима договореним Дејтоном, у ствари постигнут циљ ове борбе, циљ који је српском народу гарантовао сигурност. Онај ко на Републику Српску иде ђоном, само ђон може и очекивати.

Ако не данас, а оно сутра. Сигурно,

ГАЛЕРИЈА ЛИКОВА: ЖЕЉКО ЦВИЈАНОВИЋ

НАЈДУЖИ ЛЕТ ЈЕДНОГ ПРЕЛЕТАЧА

Развојни пут новинара Жељка Цвијановића никад није био посут трњем. Паре су га пратиле од уредничког места у ратној постави „Срне”, преко уредничког у „Блицу”, па све до дописничког у „БХ данима”

BOSANSKOHERCEGOVAČKI

DANI

NEZAVISNI NEWS MAGAZIN

Убрзо после државног удара изведеног у Београду 5. октобра 2000. године, из редова пучиста лансирано је неколико крилатица које су емитовале незадовољство због неиспуњених обећања организато-

ра преврата. Тако је право грађанства добио израз „прелетачи” којим се и данас означавају нови чланови досовских странчица који су у своје ново јато долетели из СПС-а или ЈУЛ-а. У Републици Српској овај процес преображења виђен је још много раније, у време када је Биљана Плавшић оснивала своју странку, која је попуђавана сличним материјалом као Ђинђићев ДОС.

Тако су се велики националисти и патриоти из редова СДС-а преко ноћи престојавали у редове бораца за правду. Што је најгоре, за ону хашку правду. Имена изненада осветљених у Плавшићкино доба добро су позната у Републици Српској, али овдашњој јавности некако је избегао један од ових ликова. И то због два разлога, зато што живи у Београду и зато што је само напустио СДС, али није ушао у неку другу странку. Наравно, то не значи да се не бави политиком, баш супротно, Жељко Цвијановић данашњи уредник „Блица” и некадашњи уредник „Срне” изузетно често даје своје политичке коментаре у свим београдским медијима.

Међутим, није то онај Жељко Цвијановић који је љубоморно, у време ратно, чувао на зиду своје канцеларије слику Радована Караџића. Данас је то угледни новинар који је стручњак за Републику Српску, од покушаја kidнапованања свог бившег шефа, преко сарадње са Хагом, до уставних промена. Његове стручне анализе некако увек иду против Срба, онако објективно, што изразито погодује „слободним и независним” медијима проустаншке оријентације. Јавност Србије га је први пут запазила када је (стручно) коментаришао десант на Челебиће, као гост државне телевизије, а представљен је као аналитичар чији се ауторите не доводи у питање. Сам себе је представио као дугогодишњег борца за демократију, човека који не доводи у питање српска злодела у Сребреници и уопште као човека широке културе, мултиетничке и мондијалистичке просвећености. Где ли само нестане онај горљиви националиста који је имао толико поверење Тодора Дутине, Мирослава Тохоља, па и самог Радована Караџића? Толико поверење да је само он имао кључеве од касе београдске централе „Срне”, лоциране у познатом и по корупцији злогласном, Бироу Републике Српске у Нушићевој улици. Биће да је каса пресушила, па и кључеви изгубили сваки смисао.

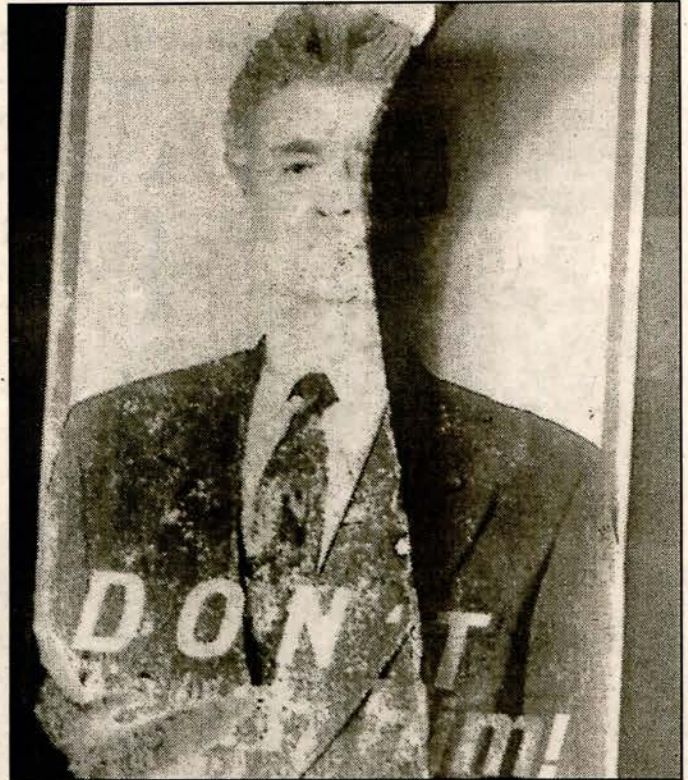
Ипак, опет је кључар, сада је главни и одговорни уредник „Блиц Њуза” и опет запослени зависе од његовог расположења, хоће ли откључати касу и колико ће им избројати.

Да би се задржало такво место наравно да је потребно много доказивања ван посла, па Жељко редовно гостује на свим манифестацијама које се организују у доорлоском бископу „Рекс“ који је постао званични центар пројекта денацификације Срба и Србије. Њему не смета што поставке фотографских изложби оптужују искључиво само Србе за рат у бившој БиХ, дакле страну за коју је радио све ратне године и то на тако важном послу као што је информисање.

Можда због таквих као што је он, истина о рату никада није ни успела да се пробије даље од Београда, не зато што није способан, што није професионалац, него зато што није радио срцем. Очигледно, радио је само за паре, зато је то био посао без маште, воље, оперисан од било какве нове идеје.

Али, не завршава се само у „Рексу“ његово прочишћење. Отишао је не корак, него километрима даље у својој новооткривеној мултиетничности. Користећи своја предратна сарајевска познанства успео је да се убаца у „БХ дане“, на место сталног дописника из Београда. У овом ратнохушкачком часопису, који данас заговара исте тезе само другим речима, Цвијановићеви текстови имају запажено место јер се без милост обрачунава са сваком српском идејом, сваким српским политичарем и сваком ситницом која би макар у подсвести мирисала на нешто српско. Из таквог писања видљиво је да се Цвијановић није променио у само једној особини, остао је бескомпромисан борац. Само што му непријатељи више нису муцахедини, него „ћетници“.

И док антисрпско писање сличног типа у супарничким сарајевским новинама „Слободна Босна“ све оставља равнодушним, јер извештаји из Београда долазе из пера Мирхе Дедић, толико забрињава Цвијановићево шкрабање на исте теме. Забринутост је изражена, пре свега, за његово душевно здравље. Јер, сигурно није лако бити прелетач. Овим београдским прелетачима и није толико тешко. Све су то сличне партије, али како је у души њему који је издио сопствени народ зарад хонорара у једним пропалим муслиманским новинама. Пропалим и по идејама које шире и по тиражу, што је доказ првог разлога пропасти.

Тај и такав Жељко Цвијановић доказ је зашто је прогао и СДС и само зато је битно споменути овог бившег српског новинара. Ето, толико је та партија загазила у неморал сваке врсте да је могуће да само из њених редова кадрови прелазе на страну муцахедина. Што је много, много је. На следећим октобарским изборима то им се заиста мора вратити. Неодговорно је и бесмислено допустити оваквим људима да имају било каквог удела у власти, да имају макар и најмањи удео у доношењу одлука битних за Републику Српску и српски народ у целини.

DOSJE

HAAG

Пише: Жељко Цвијановић

Најбољи су отишли – већ годинама важи она тупава отуžна lamentација по оба босанска ентитета за људима који су успели да дочекају своје редове пред страним амбасадана. Сад, када је у Хаагу прочитана пресуда српском генералу **Radislavu Krstiću**, првом бијелцу послје нацистичких вођа осуђеном за ге-

Đinđić ili Koštunić

Šeфе, одлично стојимо!
Та реченица, коју је, пун полетног самопоздања својственог партијским активистима, претпрошлог лета пред Слободаном Милошевићем изговорио један функционер његове странке, никада неће, иако би требало, да постане историјски тренутак у коме је таташњи југословенски председник направio први одлучан корак према Хагу. Претходно је, што би требало да буде много важније – иако није – Милошевић учинио још једно тешко политичко насиље променивши устав, тачан по мери свог „одличног стајања“.

„Šефе, одлично стојимо!“
Две године касније, гласник је doneo вест да власт поново „одлично стоји“, што опет може да значи само да је још једна Влада Србије поверовала у оно што о себи гледа на телевизији пре многих којима је та порука била намењена. Влада Зорана Ђинђића, додуше, још не стоји толико „одлично“ да би сад raspisala некакве изборе парламента.

Šта то значи, осим да се Ђинђић у парламенту тако овajдио да више неће морати да због подигнутих скупштинских девет руку Velje Iliћа настави да инвестира толеранцију у чаџанско-кипарску дуванску индустрију? Значи да се влада која врши такво политичко насиље креће у близини оне критичне црте на којој се, кад је преде, власт више не брани ни због реформских или било какви других идеала и намера, не брани се ни због благодети власти same, већ се брани због самог политичког насиља које примењује, пунa поверења да се такве ствари поћну враћати првог минута у коме више ниси власт. Другим речима – и то претендује да буде дефиниција – колићина политичког насиља које

ŽELJKO CVIJANOVIĆ

КО КОГА ШПИЈУНИРА, А КО ЋЕ КОГА ДА ХАПСИ

Обавештајне службе у читавом цивилизованом свету најчешће се помињу приликом откривања великих политичких афера, њихова функција и улога је у потпуности јасна, међутим обученост обавештајаца у великој је зависности од савремених токова друштва, односно, од материјалног стања земље која их је формирала. Дакле, обавештајне службе постоје у свим земљама и то више није никаква тајна. Своју обавештајну службу, чак, доскора две, имала је и БиХ. Међутим, пре извесног времена обавештајна служба АИД (Агенција за истраживање и документацију, која је била под контролом муслимана) и СНС (Служба националне сигурности под контролом Хрвата) обједињене су у новоформирану јединствену обавештајну службу БиХ, која се зове Федерална обавештајно-сигурносна служба (ФОСС). Шта то значи у односу на државу и ентитете који је чине?! Да ли формирање и ове обавештајне службе БиХ грађани постају сигурнији, или је то само нови савременији начин за узајамно контролисање и шпијунирање; ако је тако поставља се питање: ко ће кога шпијунирати, а ко ће кога хапсити?!

У Федерацији БиХ годишњи буџет за рад обавештајних служби, до пре извесног времена износио је дванаест милиона марака, а према некаквим непровереним подацима, постоје индиције да су тајне службе Федерације БиХ поседовале софистициране системе за прислушкивање, па је муслиманска служба АИД имала могућност да истовремено прислушкује чак 40.000 телефонских разговора!? Што се тиче могућности СНС-а, оне никада нису биле доступне јавности, а кроз разна спекулативна нагађања, могло се чути како поседује модерне уређаје за прислушкивање фиксне телефоније, а и специјализоване уређаје смештене у специјално опремљене комбије за прислушкивање мобилне телефоније. Ради експедитивности и бољег обављања прислушног посла, наводно су ови комбији смештени у близини

ГСМ-оператера, па им је рад умногоме поједностављен. Иначе СНС је основала данас укинута Хрватска заједница Херцег-Босна Вашингтонским споразумом. Према сличним, а непотврђеним наводима, за прибављање савремене радне опреме СНС, побринуо се још 1996. године син покојног Фрање Туђмана, Мирослав, који је у време очеве власти био први шпијун Хрватске. Рад ових двеју тајних служби пратиле су многобројне спекулације и афере, што у принципу, никога није претерано зачудило, јер природа шпијунског посла и јесте у добром делу базирана на аферама.

Сасвим је јасно да је примарни задатак ових двеју обавештајних служби требало да буде да извештаје о раду и дневне информације о безбедности и сигурности достављају Председништву БиХ, међутим, то је била само тео-

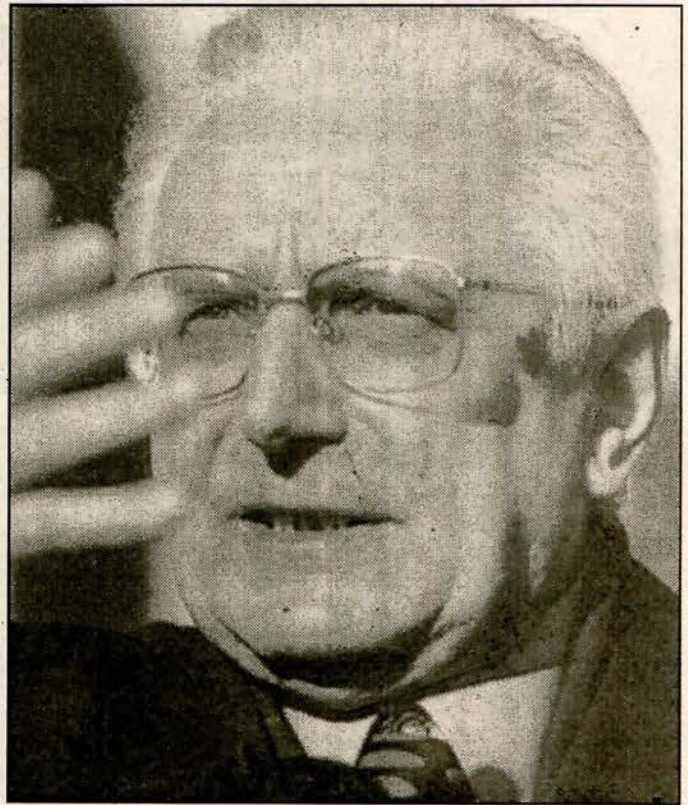

рија, а пракса је показала да су ове две тајне службе све информације до којих су долазиле испостављале својим муслиманским, односно хрватским шефовима држава.

Дакле, шта је било било је, а од 1. јула ситуација би, захваљујући обједињавању ове две тајне службе, требало да буде сасвим другачија. Наиме, 1. јула од АИД-а и СНС-а формирана је нова тајна служба Федерације БиХ, која се зове ФОСС – Федерална обавештајно-сигурносна служба.

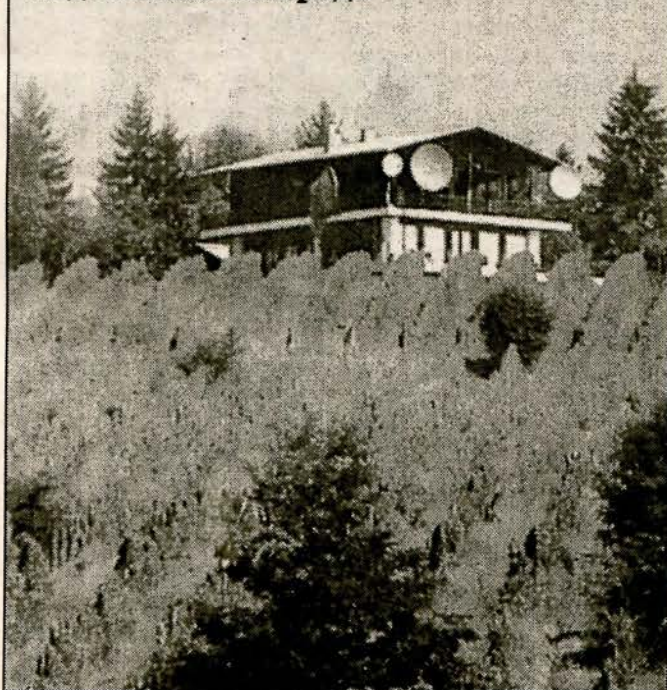
Рад ФОСС-а требало би да надзире комисија састављена од три члана оба дома федералног парламента, а извршни надзор поверен је интерресорном телу које је састављено од представника федералних министара одбране, финансија, правде и МУП-а. Председник и потпредседник Федерације БиХ, као и премијер и његов заменик, такође ће имати увид у рад ове новоформиране тајне службе, макар је тако предвиђено, а шта ће показати пракса, остаје да сачекамо извесно време. Ова новоформирана тајна служба, која би требало да буде јединствена, добила је рок од шездесет дана за доношење подзаконских аката, а у истом временском року би требало да се спроведе интерни конкурс за кадровску попуњу ФОСС-а.

Шта ће бити приоритети ове такозване будуће јединствене тајне службе за сада је на нивоу нагађања, али оно што је сасвим извесно, по речима главешина ФОСС-а јесте наставак сарадње са Хашким трибуналом, откривање и спречавање дела усмерених против уставно-правног поретка, организовани криминал... Шта још, и ко ће коме радити иза леђа, односно ко ће кога шпијунирати, за сада је само на нивоу нагађања, посебно ако се зна да сада у Федерацији БиХ постоји и ради преко четрдесет обавештајних служби. Оно што је важно, када се говори о ФОСС-у, јесте још и то да ће надлежности ове службе бити у потпуности раздвојене од рада полиције, једино што би им требало бити заједничко јесте да ће бити плаћени из буџета БиХ. Што се тиче рада осталих обавештајних служби, које након укидања две постојеће службе (АИД и СНС), наставе са обавештајним радом, а мимо нове и јединствене службе, њихови агенти биће ухапшени и кривично гоњени. Да ли ће ова правила заживети у стварности, још увек нико са сигурношћу не може тврдити, али је сасвим извесно да неповерење између ентитета још увек постоји...

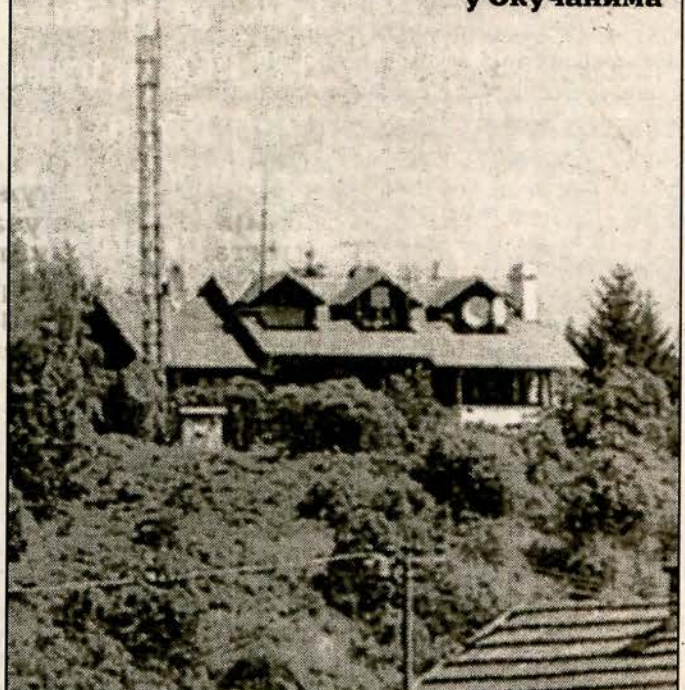

Међутим, сасвим је јасно да проблем међусобног шпијуирања неће бити једноставно зауставити између оних који су такорећи до јуче ратовали. Са друге стране, ни међународна дипломатија није оперисана од рада обавештајних, односно контраобавештајних служби. Оно што јесте неписано правило у раду тајних служби у читавом свету, јесте да су оне обично инсталиране у рад разноразних међународних организација, рад невладиних организација, одавно је постао стециште обавештајаца, али да ли ће и за њих важити успостављено правило Федерације, да ће сви који не раде у ФОСС-у, ако буду ухапшени у шпијунажи, бити хапшени и кривично гоњени?!

**Прислушна станица
код Славонског Брода**

**Станица електронског извиђања
у Окучанима**

БОСНА, ЛЕГЛО ТЕРОРИЗМА

Погорелица, центар за обуку исламских терориста

КО ЋЕ НА КУБУ А КО НА АЖИРЕТ

Преко територије Федерације протутњао је прави буљук исламских екстремиста који су иза себе оставили одсечене српске и контаминирание муслиманске главе. Данас, када муслиманске власти пакују за Кубу муџахедине које су својевремено дочекали као браћу и ослободиоце, питање је колико се ради о дубоком политичком резу, а колико о чистој козметици. Како у америчкој, тако и у муслиманској политици

„Сједињене Америчке Државе и друге међународне снаге на Балкану изложене су највећем ризику у Босни, у којој су исламски екстремисти имали значајну улогу у етничким конфликтима током деведесетих. У муслиманској заједници у Босни постоје значајне симпатије према међуна-

родним исламским покретима. Неки од муџахедина који су се борили у рату остали су и настанили се у Босни. Ови фактори у комбинацији са осталима који су присутни на Балкану, као што су слаба контрола граница, велике залихе оружја, свеприсутна корупција и организовани криминал, представљају сталну претњу америчким снагама које се тамо налазе”, ово су речи директора ЦИЕ Џорџа Тенета којима се обратио Комитету за војна питања америчког сената. Радни наслов његовог извештаја гласио је „Терористичке претње у свету после 11. септембра”, у оквиру којег је федерација добила значајно место. И заслужено, зна се. То још једном доказује да постоје изузетно вредне народне пословице типа: „Ко са ђаволом тикве сади” или „Ко са децом леже...”

Шалу на страну, али у федерацији још увек борави преко 700 разних муџахедина афро – азијског порекла са уредним држављанствима и осталим неопходним папирима издатим у Срајеву. Ако се деси да и они отпутују на Кубу или било где другде, биће то први једини потез америчке политике који ће поздравити и Срби. Наравно, све је то далеко од неке правде, а и касно је за било какво поправљање почињене штете коју иза себе остављају године америчких притисака, уцена и бомбардовања. Једноставно, муџахедини директно угрожавају безбедност српског народа, и у Републици Српској и оних неколико преосталих Срба у федерацији. Битно је да их се решимо, на овај или онај начин,

свеједно. Кад већ немамо шансу да се ми обрачунамо са овим зликовцима, онда нека их ђаво носи.

Веродостојне претње бивших савезника

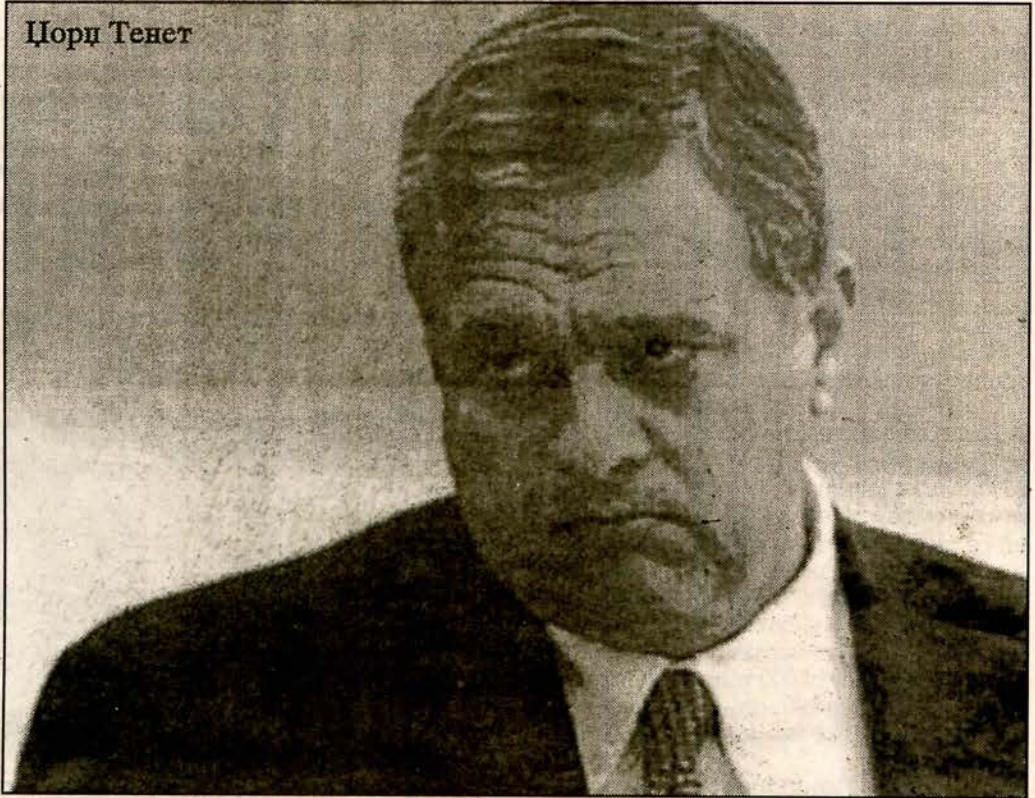
Колико је Американцима догорело од бивших савезника, видело се крајем марта када су због претњи фанатика затворили своју амбасаду у муслиманском Сарајеву. Исто су поступиле и амбасаде Велике Британије и Немачке, земаља које су дале свој изразит допринос у остваривању свих циљева екстремних исламиста, од Сарајева до Приштине.

Зато је нормално очекивати дебелу подршку, у федерацији владајућој, Алијанси за промене која је за разлику од својих СДА претходника показала нешто мало више воље у сарадњи приликом транспортовања првих путника за Кубу.

Наравно, америчка и уопште западна политика тешко да је свесна мимикрије Лагумдијине власти. Они сарађују зато што су приморани, зато што су схватили да би муџахедини били свеједно похапшени, али настоје да целу ситуацију ипак искористе. Не само на материјалном и политичком плану, обезбеђујући себи на тај начин кредибилитет, него и тако што помажу сваком муџахедину којем је уопште могуће помоћи. Тако се дешава да, очигледно обавештени да је на њих дошао ред, преко ноћи нестану или да чак побегну из кућног притвора, под непрекидном присмотром.

Дакле, на сцени је иста муслиманска политика која се за исте циљеве бори другим средствима и коју спроводе други људи, политичари који имају само мало више прилагођен имиџ.

Џорџ Тенет

Значи, за нас Србе остаје све исто, мада се може десити да нам се игром случаја смањи број муџахедина у неопсредном комшилуку, што и није неки напредак када се зна колико су бивших комшија индоктринисали у ових протеклих десетак година.

Осим тога, ова принудна деконтаминација вероватно ће бити кратког даха и трајаће до тренутка када амерички председник Буш оцени да је својој јавности поднео довољан број глава као реванш за она два небодера у Њујорку.

Хрватско искуство

Практично, Буш и цела Америка данас се суочавају са бумерангом који је завитлао његов претходник Клинтон. И то не само код куће, него и широм света. Сматрајући да је то мудро и памтно, Клинтон је прећутно одобрио наоружавање Алијине војске из магацина иранских пасдарана, чувара Хоменијеве револуције, које се интезивно обављало у годинама уочи рата којем се Алија није надао. Све је обилато финансирано из Саудијске Арабије, Пакистана, Малезије, па чак и Брунеја, а посебну улогу имала је и Хрватска јер је оружје стизало преко лука под контролом Туђманове „демократије”. И тада се, одмах по избијању рата, ЦИА огласила једном проценом сличној овој Тенетовој. По тадашњој процени на територији под контролом муслиманских снага боравило је око 400 инструктора из Ирана, све самих пасдарана, који су имали различита задужења, од наоружавања, обуке, све до планирања и извођења различитих акција. На своја одредишта, пише у извештају, стизали су наравно преко Хрватске, али са папирима различитих хуманитарних организација. Већина ових организација су своја седишта имала пријављена у Ирану, а огранке у Загребу, Сплиту, Зеници, Травнику или Сарајеву. Што је индика-

тивно, једна од ових експозитура пријавила је за своје седиште Пазарић село у подножју Бјелашнице, познато по центру за војну обуку.

Читавом „хуманитарном“ акцијом, у свим њеним фазама, директно је руководила иранска обавештајна служба, чији су припадници боравили у ратом захваћеним подручјима такође као хуманитарци или дипломате. Директно они су бринули о својим људима пристиглим из Ирана, они су их дочекивали, смештали их, давали им задатке и упућивали их на терен.

Али, исто као и Американцима, само много раније, и Хрватима се олупало о главу ово савезништво. У хрватско – муслиманском рату ово иранско оружје се показало ефикасније када је окренуто према „ХВО постројбама“, него када је окренуто према Србима. Овај рат је прекинуо слободно колање људи, оружја и муниције преко Хрватске, али је проток зла настављен после потписивања Вашингтонског споразума. Испоруке су обновљене уз сагласност Била Клинтона, а директан надзор је преузео високи дипломата иранске амбасаде у Загребу Мухамед Џевад Азајес. Од сваке испоруке иранског наоружања хрватска војска је преузимала високих 30 процената, што није мало јер у извештају пише да је на Алијину територију убачено 14.000 тона различитог наоружања у вредности од 200 милиона долара. И то само у периоду од маја 1994. до децембра 1995. године.

Укрштени путеви исламских екстремиста

Осим што су се наоружавали иранским оружјем, муслиманске власти су инсистирале на што дубљој повезаности са обавештајном службом Ирана, о чему се у времену ратном могло само нагађати, али није било директних доказа о овој спрези. Први конкретни докази избили су на видело после афере „Погорелица“ када су снаге ИФОР – а заузеле овај камп за обуку терориста. Акција је изведена у фебруару 1996. године, а списак ухапшених обогатила су тројица иранских држављана од којих је један имао дипломатске документе. Камп је основала тајна полиција Алије Изетбеговића, познатија под скраћеницом АИД, у јесен 1995. године, у исто време када је за иранског амбасадора у Сарајеву постављен Мухамед Тахериан, бивши амбасадор у Авганистану. Тамо је, како наводи извештај америчких обавештајца, био један од главних организатора и лифераната оружја за покрет талибана, а заједно са њим у Сарајево су стигли и специјално обучени кадрови који су своје знање преносили полазницима курсева на Погорелици.

Када су похапшени, нови ирански амбасадор огласио се следећим саопштењем: „Снаге за имплементацију мира нападе су на једно место у Фојници. Уз извођење широке војне операције и хеликоптерског десанта, они су ухватили једног иранског држављанина. Ударали су га по осетљивим, интимним деловима тела, стомаку. Они су ухватили и другу двојицу Иранаца, који су туда пролазили, уз стварање страха и затварање путева у регији, а што је противно свим међународним прописима ове државе и задацима тих снага. Иран се поноси тиме што је у најтежим тренуцима стао уз обесправљени, незащтићени и нападнути народ БиХ да би осигурао његово законско право на опстанак”.

Дакле, осим што ова порука звучи као опроштајна, она јасно доказује да је исламска револуција заплуснула и босанске врлети. Саопштење муслиманске полиције је било знатно глупље, његова суштина је изражена у само једној реченици: „Камп у Погорелици служио је за специјалистичку обуку у циљу хватања осумњичених ратних злочинаца”.

Још један амбасадор, недавно, нашао се на тихој ватри. Амбасадор Саудијске Арабије Фахд Ал Зеид морао је да одговара на питања новинара о резултатима инспекције СФОР – а, спроведеној септембра прошле године у просторијама Високог саудијског комитета, једне од најважнијих добротворних организација којом директно руководи краљевска породица. Подаци су процурели у јавност тек недавно, а том приликом пронађене су фотографије америчких војних база, информације о производњи пестицида, као и подаци о авионима типа „Канадер” који служе за гашење пожара, али повезани са пестицидима, асоцирају на повелику еколошку катаклизму. Амбасадор није негирао да је све то пронађено, али је одбацио сваку везу са терористима било које боје.

И тако, упркос детаљним сазнањима обавештајца изнесених у извештају сенатској комисији, упркос директних признања и очигледних доказа, Америка је ипак постала жртва тероризма невиђених размера.

Американци су напредовали само у једном правцу, признали су да је федерација легло међународног тероризма. Ипак, једно је дијагноза, а друго лечење. И питање је да ли Америка уопште искрено жели да се обрачуна са екстремистима. Судећи по свему, Буш ће се задовољити козметичким потезима. Још два – три путника за Кубу, и задовољиће своју јавност. А Срби остају да се изборе са његовим (бившим) савезницима.

СУДБИНА СРПСКЕ ИМОВИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ

МУКЕ ТАНТАЛОВЕ МОРАЈУ СЕ ИЗДРЖАТИ

У овом тренутку нико се не усуђује да процени колико је немачких марака (евра) прешло Дрину из правца федерације. Пошто се ради о неколико десетина хиљада стана враћених само сарајевским Србима, вероватно се ради о најмање неколико милиона евра и то само у последњих годину дана, не рачунајући девизе од имања, кућа и свих осталих непокретних вредности које су генерације стицале у овом делу бивше Југославије.

Ипак, делимично је могуће реконструисати какав пут треба прећи од откупа стана, преко деложације узурпатора, па све до куповине новог у Србији

Срби на територији федерације су жртве не само тамошње бирократије него и , што највише боли, несавесних сународника. Наравно, мислимо на оне Србе који враћају или управо продају своју имовину на територији под муслиманском контролом. Јер, других, заиста стално насељених, има само у траговима.

Што се тиче муслимана, и птицама је познато какве све вратоломије (правне и оне друге) изводе како би онемогућили повратнике (фиктивне) да уђу у посед своје имовине. Како се са локалном бирократијом боре углавном старије особе, и то женског пола, јер су сви мушкарци српске националности још увек сумњиви у Сарајеву и шире, без обзира на годиште, муслимани свесно иду на максимално отежање у враћању њихових права. Све се ради само да се добије на времену, како би дотична „влахиња“ отишла Богу на истину, а узурпатор остао да несметано ужива у туђем, отетом уз благослов Алијине власти. У том размишљању између два шалтера на руку им понајвише иде закон о реституцији, који у спрези са готово непостојећим катастарским подацима чини прави кинески зид у сред Босне и Херцего-

вине. Ако којим случајем и успе да се докаже да стан или земља нису денационализовани после Другог светског рата, следи још једно мучење око накнадног укњижавања поседа.

Незаобилазна улога „Американца“

То, наравно, није све. На ред долази деложација за коју има некаквих шанси уколико у стану није породица „шехида“, све у случају да подносилац захтева није у међувремену умро од старости. И опет, ту није крај. Тек сада се не може заобићи мито, ако је са срећом прескочено приликом деложације. Тарифа коју, испод стола, треба платити општинској комисији која ће преживеле увести у посед, најчешће стана. У Сарајеву се чак и зна где се налази тај сто, лоциран је у кафани „Американец“ у најужем центру града. Чланови комисије одређују висину подстолног износа „одокативном“ методом, што значи да за већи стан траже више, али су ипак прилично скромни за тамошње услове, у просеку узимају око 500 конвертабилних марака, а не гади им се ни противвредност у еврима.

Широк асортиман праведних пакости

Ни ту није крај. Пошто је успешно изведен маневар заобилажења бесних и вашим повратком разочараних комшија, остаје да се суочите са остацима стана који, обично, више личе на археолошка налазишта, него на место где живе људи. У многим случајевима дотадашњи станари одлазећи из српског стана иза себе остављају праву пустош. У „праведном” бесу због „неправедног” иселења чупају се каблови из зидова, разбијају прозори, односе врата са шпоковима, а о затеченом намештају и техници сведоче само утиснути отисци на поду. Уколико је под остао. Посебан вид пакости је тестирање топловодних цеви уколико сте пре рата имали срећу да живите у стану са централним грејањем. Тестираше се чак и по цену да и комшије муслимани остану без централног грејања, што је уједно и посебан вид освете избаченог из српског стана, који тако даје на знање бившем (исповестило се привременом) комшилуку да није задовољан пруженом подршком његовој „праведној” борби. Вероватно зато што нико од њих није потегао ватрено или хладно оружје на повратнике, а псовке и увреде се ипак могу преживети.

Историјска реченица

Затим на ред долази прва ноћ проведена у старом стану. Проведена је прави израз јер не постоји особа (углавном старија Српкиња) која је оком тренула, а камоли преспавала ту ноћ. На репертоару, у стану без струје (и воде, пошто су чесме „с правом” однешене) су „флешбекови” из 1991. и 1992. године када је на српска врата свом снагом (читај чизмом) закуцала „демокрација”. Успомене су још горе ако су везане за исти стан у 1993. или неку још каснију годину.

Ујутру, понекад али само понекад, десе се и понеки неочекивани преокрети. Пошто су све „шпијунке” на комшијским вратима активне од раног јутра, покушај да се искрадете из зграде је у старту осуђен на неуспех. Врата се (не)очекивано отварају, појављује се сусетка која вас наравно не позива на кафу, али има да вам саопшти једну своју искрену жељу. Та скромна жеља обично стане у једну простопроширену реченицу: „Мајке ти, бона, немој продават стан сандаклијама”. Реченица се поједнако изговара у свим урбаним срединама у федерацији, али се најчешће употребљава у Сарајеву.

Ноћ на крају тунела

Дакле, на реду је последња фаза, продаја стана, чега је уосталом свестан читав комшилук који из пораза настоји да извуче барем неки симболичан профит. Мада прија осећај што је дошло до овог дискретног контакта, оваква жеља обично је нереална, па је и немогуће услишити. Поготово када се ради о већим становима у центру града, Сарајева нарочито. Осећај прија због тога што, после свега претрпљеног, изгледа да ипак нешто зависи од вас самих. Међутим, осећај је краткотрајан јер убрзо долази хладан туш у виду прве потраге за купцима.

Пошто се у овом тренутку само у Сарајеву продаје неколико десетина хиљада (српских) станова и кућа, купаца је веома мало, па сазнање да више нема ни оних, од комшилука нежељених „сандаклија”, заиста делује као хладан туш. Процес продаје одуговлачи се у бескрај из једног простог разлога, нико да закуца на врата иако се оглас редовно појављује месецима, у новинама са обе стране Дрине. Одгонетање индиферентности тржишта је у суштини непотребно, али је и доста необично да сада влада овакво стање, поготово када се зна да је уназад две – три године владала права поама за српским становима.

Можда добрим делом у овој констатацији лежи и одговор зашто је данас тешко продати стан у федерацији. Велики број станова је знатно оборио цену квадрата, нарочито на приферији великих градова, тако да за оне у центру нико и не пита. Осим тога, муслимани који су имали паре одавно су купили станове, још док их званични корисници нису ни откупили, тако да је заиста мало потенцијалних купаца. Исто тако, убрзо се испостави да ни она друга варијанта не пије воде, стан је немогуће издати, јер не постоји подстанар који може истовремено да плаћа и велике режијске трошкове и станарину. Постоји још једно размишљање на ову тему које нуди могући одговор, да постоји извесна спрега између самих муслимана. Наводно, када купују станове једни од других цене су нормалне, али када купују од Срба, нуде им знатно ниже цене. Међутим, у ову варијанту је тешко поверовати из простог разлога што купци ипак наступају индивидуално и ако им српски продавац не пристане на цену, ко им гарантује да ће на крају попустити и при-

хватити баш њихову цену. Ова верзија пропасти тржишта станова је настала вероватно из очаја, у глувим становима глувих градова.

Братска помоћ

У надирућем очају посеже се за свим могућим решењима, од којих је најчешће обраћање за помоћ неком од „проверених“ посредника у продаји, којих има сијасет и на српској и на муслиманској страни. По логици ствари, новоусељени али стари станари обраћају се својим сународницима, што се показало као никаква гаранција. Или још горе, као нова ноћна мора.

По правилу, ради се о адвокатима који живе на Палама или у Лукавици, који вам гарантују успешну продају у кратком временском периоду. Наравно, олакшаће вам и шетњу по шалтерима, али потребно је да им потпишете овлашћење којим тај посао преузимају на себе. Негде у том тренутку почињу и проблеми, обично се испостави да сте једним потписом овластили адвоката да у ваше име и откупи и прода стан. После откупа, почиње прича коју сте већ чули, да су пале цене станова али да је купац ипак пронађен, те да плаћа солидну цену за ваш стан. Врло убедљиви адвокат вам не оставља дилему, иако сте добили око 30 одсто мање пара, ипак сте добро прошли, други су продали и за мање, уверава вас адвокат. Ако се побуните и покушате да раскинете договор са адвокатом, тек у том случају следи не хладан, него леден туш. Сазнаћете да је стан продат, као и да купац већ станује у стану. Уосталом, потписали сте пуномоћје и све је чисто пред законом. Отприлике овакав сценарио је прилично чест када су у питању „стамбене бабе“, како их у жаргону назива избеглички Београд.

Има још и горих примера. Извесна Славица Чворо, адвокат из Лукавице, једном свом клијенту са којим је имала аранжман (само) око откупа стана, запретила је да ће га пријавити муслиманским властима да уопште не живи у свом враћеном стану, уколико стан не буде продат њој и то по цени коју је она осмислила. Немајући куд, клијент у позним годинама морао је да прихвати овакав безобразлук,

јер путовање на релацији Србија – федерација, као и боравак у Сарајеву није јефтино, а (су)живот са комшијама (у стану без струје, паркета...) у очекивању купца не долази у обзир. Да не говоримо о претњама и свакодневним увредама. Дакле, излаза није било, клијент је попустио под притиском претњи несавесног адвоката и добио смешно малу суму за свој стан у строгом центру Сарајева. Ето тако Срби помажу Србима, да не говоримо о правничком кодексу који за поменути Славицу Чворо очигледно не постоји. Нажалост, таквих као што је она има још, али заиста је илузорно очекивати од садашње власти Републике Српске да по овом питању нешто предузме.

Зато, опрез. Не верујте никоме и никада када је у питању ваша тешко стечена и још теже враћена имовина.

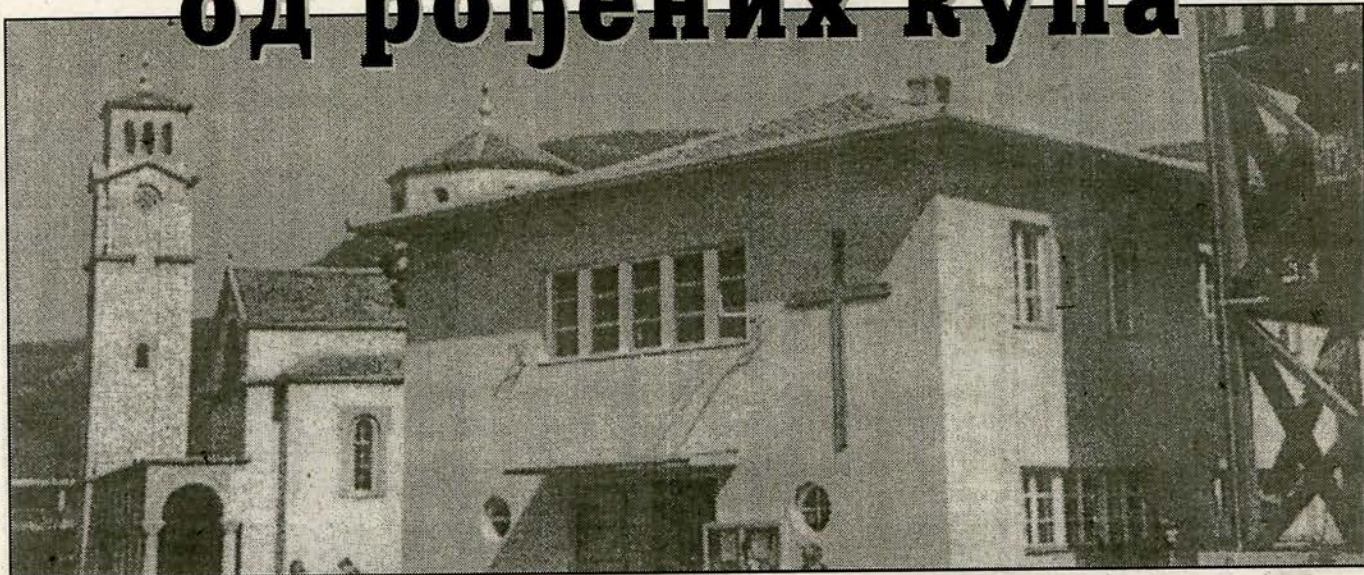
Лешинари круже огласима

Још нешто. Наравно да није крај невоља када, макар и окрњене, добијете своје паре. У Србији, тачније Београду, стамбени квадрати су поскупели до неба. Удружени лешинари који круже огласним простором широм Србије, под бомбастичним називима разноразних фирми за промет некретнина, напушили су паре од станова из федерације и на време поскупели своје квадрате. Листајући огласе, видећете да је најбоље (најјефтиније) да купите стан у грубим радовима. Лешинари ће вас (поново) убеђивати да је све у реду са урбанистичком и грађевинском дозволом, да је струја пред улазом у стан, исто као и вода, па ће вам чак бити и помало неугодно што за такве паре долазите до (коначног) решења свог стамбеног питања. Али... Дозволе нема, струју неће да вам прикључе док не прибавите ту исту дозволу за градњу, а мајстори уцењују ли уцењују, од зидара до керамичара. Баш као да су праве занатлије, а не физиканери који су по грађевинама само издалека гледали искусне и школоване мајсторе. Једном речју, сви намирисали да се продају станови у федерацији. Сви осим мученика који су, ето, вратили своје станове.

Ипак, пуно су мањи проблем они што су намирисали, од оних који су се омастили. Јер, зарадити на туђој невољи и није баш нека велика срећа. Ни за муслимане, ни за Србе.

ПОСТОЈЕ ЛИ ХРВАТСКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ ИЗ ДРВАРА

Драже им српске од рођених кућа

У хрватској јавности, како у Федерацији, тако и у самој Хрватској, одомаћио се израз „хрватске избеглице из Дрвара“ као да су аутохтоно становништво овог изразито српског места. Хрватска држава је успела да ескалира проблем Хрвата који напуштају српске куће у Дрвару, што ће се у сваком случају преломити преко интереса српских власника. Ако ништа друго, оно због недостатка било какве дипломатске акције из Србије или Републике Српске

Мало се зна о проблемима српских повратника у места са већинским хрватским становништвом, углавном се све своди на констатације стања у градовима под контролом муслимана. Лепеза реакција на

повратак Срба у хрватским срединама креће се од потпуне индиференције, као што је случај у Житомилићу, до агресивних испада, за шта је најбољи пример Дрвар. Ово чисто српско место данас је насељено избеглим Хрватима који су заузели туђе куће и станове, па у томе лежи одговор на питање зашто је Србима теже у овом крајишком, него у оном херцеговачком примеру.

До овог рата, Дрвар је био етнички најкомпактнија средина, у њему је живело 17.000 становника искључиво српске националности. По званичним подацима, у Дрвар се вратило нешто мање од трећине, њих око пет и по хиљада. Пошто је број деложација у последње време повећан, врло лако је могуће да се до краја године овај број и удвостручи, што је у сваком случају велики напредак јер је проценат враћених станова и кућа у овом делу федерацији најнижи и износи 35,6 одсто. И овде су повратници углавном старији људи који углавном живе од помоћи својих породица јер у Дрвару посла нема. Тридесет Срба ради у општинској администрацији, 27 је у полицијским униформама, док сва остала радна места заузимају Хрвати који су се овде настанили.

На тај начин, успостављена је једна необична контрадикторност, Срби живе у Дрвару јер их је у овом тренутку преко 5.000 у односу на 3.500 Хрвата, али зато ови раде у том граду. Наравно, осим застрашивања повратника разним методама, у оптицају су сва могућа правна и политичка средства како би се барем успорио повратак, када га је немогуће трајно зауставити. Тако челници хрватске заједнице инсистирају на ревизији издатих решења, због тога што већина Срба, наводно, није приложила уредне потврде о враћању заузете имовине у Републици Српској. Њихово огорчење је донекле разумљиво јер у складу са прописима које је издиктирао високи представник, велика већина нема право на смештај у државној организацији зато што користе

Picula

туђу имовину. Ипак, већина Хрвата која се доселила у Дрвар пре шест година из долине Лашве, Травника, Вареша, Какња или Зенице, данас је у потпуно другачијој ситуацији. И њима је враћена имовина, али не желе да се врате, а као главни разлог наводе незапосленост. Међутим, то је разлог који је у оптицају за јавност, а веома добар разлог, чак и јачи од претходног, је апсолутно неповерење у бивше комшије муслимане. Који су их, уосталом, и протерали из њихових родних места.

Као аргумент у своју корист Хрвати наводе и своје учешће у комуналној и свакој другој врсти градње у протеклих шест година, што је неоспорно, али је и те како споран аргумент који се истиче упоредо са овим. Наиме, по њиховим тврдњама у Дрвар се вратило много више Срба, него што се укупно вратило Хрвата на територију Републике Српске. Све и да је тако, а сведоци смо да није, то није разлог да се и даље отуђују куће и станови српских власника. Никада се не може узети као правно валидно правдање једне неправде другом.

Ипак, таква аргументација им је упалила, па је читава ујдурма дигнута на међудржавни ниво. Средином марта хрватска влада је упутила протестну ноту на више адреса у Босни и Херцеговини, од власти федерације преко мисије ОСЦЕ – а па све до високог представника. У ноти је изражена забринутост због убрзаних деловања Хрвата из српских кућа на подручју Дрвара и Грахова, а протест је уследио после доласка деложираних хрватских породица у Книн. Хрватска влада је реаговала у жељи да се докаже пред својом јавношћу, која је очигледно још увек изразито антисрпски наоштрена. Смисао реакције није био да се умири јавност или да се помогне сународницима из суседне државе, него да се докаже правоверност и оданост шовинистичким идејама. Како другачије тумачити иступ хрватског министра Ловре Пејковића који је, уз захтев за одгађање, најавио да ће у Книн, Бенковац и Грачац ускоро стићи неколико хиљада Хрвата из Босне.

Наравно, за загребачке медије ових десет породица пристиглих у Книн из правца Дрвара је од прворазредног значаја, у свим репортажама провејава да Срби спремају још једно етничко чишћење. По правилу, придошлице у Книн називају се „избеглицима из Дрвара“ као да их је неко протерао и нема спомена да су тамо живели у отетим српским кућама. Упада у очи да се ови људи шетају од једне до дру-

ге српске куће, у изразито српским местима, и да се то подразумева као нормално. И ни речи о разлозима због којих се не враћају међу своје исконске комшије муслимане, све у складу са новопротеклом политиком добрих односа са онима који су их заиста и натерали у бекство.

Цела ствар је прилично ескалирала, о чему сведочи и сусрет Тонина Пицуле и Жака Клајна. Шеф мисије Уједињених Нација Жак Клајн је потрчао у Загреб да смири хрватског министра иностраних послова, и то тако што му је обећао да ће бити пронађено решење које ће Хрватима омогућити да остану у оквиру граница федерације.

У таквом окружењу, под таквим медијским набојем, тешко је замислити било какву дипломатску ноту из Србије којом би се штитили интереси сународника. Данашња власт у Београду није ни прстом мрднула, њој је само до извињавања, па је лако могуће да хрватска кампања уроди плодом.

На овом примеру се види да актуелна досовска власт у Србији нема намеру да учи из понашања Хрватске државе, да им није стало до сународника из суседне државе. Зато и морају да иду јер ко не схвата да су Срби осетљиви на судбину својих сународника, без обзира да ли они живе у Аделаиди или Дрвару, тај нема шта да тражи на кормилу државе. За досманлије је много важније да се освете свима који другачије мисле, него да помогну свом народу. Та помоћ не мора да кошта више од једне хартије, једног телевизијског наступа. Овако, Хрвати су на корак од стопирања процеса повратка избеглих из Дрвара. Ако се то деси, директну одговорност сносиће Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница и његов дежурни цмиздравко Горан Свилановић.

ЗАРЂАЛИ МОЗАК ЧЕЛИЧНЕ ДАМЕ

Књига Маргарет Тачер „Државништво, стратегија за свет у променама” у приличној мери се бави Србима. И то тако како се бавио и њен колега Адолф Хитлер

Као добар пример послужиће пасус у којем бивша челична, данас дебело зарђала дама (ако се људождер може тако назвати) износи своје разлоге због којих је требало Бања Луку предати усташама. Наравно, нигде не објашњава одакле јој подаци којима барата, а злочине над Србима и наше избегличке колоне уопште и не констатује јер би јој битно пореметили њену геноцидну теорију. Уосталом, ево са чим су њене усахле мождане вијуге малтретирале папир:

Власт може да на људску психу остави трајне последице. Вероватно да године проведене на власти из пензионерског угла изгледају као најлепше у животу, па долази до подсвесног покушаја враћања у политику, који у зависности од интезитета, може озбиљно да оштети мождане вијуге. Такав један очигледан случај већ неколико година језди Европом, а зове се Маргарет Тачер. Од првог дана грађанског рата у бившој Југославији, ова оболела старица убеђује свет како је неопходно, зарад мира и демократије, истребити читав српски народ. Иако, хвала Богу, више не представља никакав ауторитет ни у свој Конзервативној партији, ипак је занимљива медијима који повремено преносе њене умотворине нацистичког профила. ако ништа друго, оно због њеног лика и дела. Анализирајући њене ставове, упадају у очи две битне чињенице. Прва, да је заиста чудно зашто толико свог пензионерског времена троши на доказивање „српске опасности” када за време свог премијерског мандата Србе ниједном није узела у уста. И друга, да је у време Фалкландског рата имала далеко лепши избор речи за своје непријатеље Аргентинце, него што бира речи за Србе са којима јој се никада нису укрстили путеви, камоли мачеви. У том стилу је написала и своју трећу књигу која је изашла под насловом „Државништво, стратегија за свет у променама”. Књига се, између осталих тема, бави и распадом Југославије и данас је прави хит међу свим српским непријатељима. Муслиманска штампа објављује фељтоне из ове књиге, акцентирајући поједине делове који су изузетно антисрпски написани.

„Почетком августа 1995. године хрватска војска је преузела контролу над Книном и Крајином. Будући да због неразумног западног ембарга нису имали довољно тешког наоружања, муслимани нису могли да остваре сличне успехе у Босни. Ипак, чињеница је да би, да није било нове интервенције са Запада (која је овај пут спречила потпуну победу хрватско – муслиманских снага) главни град којег су држали босански Срби, Бања Лука, такође био ослобођен. Да се то догодило, Босна би била спашена као заједничка држава и у њој би постојале перспективе за заједнички живот различитих етничких заједница, а под контролом демократски изабране централне владе.

Бања Лука је, то се мора споменути, била простор на којем су Срби извршили масовно етничко чишћење и где су спаљиване омражене цамије и католичке цркве како би се избрисао сваки траг мултиетничке прошлости. Ако је иједан град заслужио да буде ослобођен од оних који су чинили етничке прогоне, била је то Бања Лука.

Ја сам се од почетка рата залагала за снажан отпор агресији која је долазила из Србије. У случају наставка подршке босанским Србима, написала сам у Њујорк Тајмсу 6. августа 1992. године следеће: „Мора уследити војни одговор, који ће укључити ваздушно бомбардовање мостова преко Дрине који повезују Србију и Босну, војних конвоја и артиљеријских позиција око Сарајева и Горажда, војних складишта и осталих постројења потребних за вођење рата. Иако треба јасно ставити до знања да ово није рат против народа у Србији, неки објекти који се налазе на србијанској страни границе, а који могу играти важну улогу у рату морају се наћи на мети ваздушних удара.”

Дејтонски споразум је формирао оквир за функционисање или можда за нефункционисање Босне. Као и у свим ранијим плановима поделе, изузетна пажња је посвећена интересима (непоражених) босанских Срба, који су, у ствари, изазвали цели проблем. „Срби су добили одвојени, аутономни ентитет, који би требао бити део БиХ. Ипак, сама имена ових институција одају логику која је доминирала

приликом њиховог формирања: српски ентитет зове се република, док је Босна и Херцеговина изгубила ту атрибуцију”.

Тако о нама размишља Челична Лејди, из њених редова избија нескривена мржња према читавом српском народу, што апсолутно искључује било какву могућност да је плаћени лобиста. Са колико апетита би она почистила Бања Луку од Срба! Са много мање задовољства су Гурке под њеном командом поклате оне насукане Аргентинце. Ипак, на почетку, ваљда у несвести, признаје да је постојала Република Српска Крајина, мада се брзо исправља када геноцид над Србима назива стављањем под контролу хрватске државе. Даље, свесно лаже када тврди да муслимани нису имали тешко наоружање, те да због тога нису „ослободили” Бања Луку. Не да су га имали у неограниченим количинама, него су им артиљеријску подршку давали управо њени сународници, па су алијини мудахедини и успели да дођу до тачке у којој је потписан Дејтонски споразум. Тај споразум ни данас јој не да мира, а нарочито што су Срби приступили његовом потписивању као непоражена страна у сукобу. Ваљда је требало да нас покољу, да се не одупиремо, па да оних неколико преживелих без зановетања потпише све што им се потури под нос.

Наравно, ово су само неки од многобројних излива беса због чињенице да је превише Срба преживело рат, по њеном укусу. Колико је луда, те да је право чудо како је управљала британским бродом скоро 12 година, ако је толико оболела, сведочи и део књиге у којем расправља о могућим решењима замршеног балканског чвора. Све идеје, покушаје, као и спроведене планове осуђује, а да истовремено не нуди никакво сопствено решење. Тај пропуст један политичар себи никако не би могао да дозволи јер га такав приступ сврстава у почетнике, чисте критизире који критикују зарад саме критике. Или јој је мозак једноставно, у том тренутку отказао послушност, што је много вероватније.

Бански двори уочи Другог светског рата: православна црква коју су срушиле усташе још увек се обнавља

ОБНОВА МАНАСТИРА ЖИТОМИСЛИЋ

НАУЧИ СЕ НЕШТО ОД КОМШИЈА

Поставља се питање да ли обнова манастира у Житомислићу има икаквог смисла када се у истоимено село вратило само педесетак Срба и то само старијих особа. Манастир који је преживео Други светски рат до темеља су порушили унци Павелићевих усташа, а минирање је обавило предузеће „Бетон” из Метковића у суседној Хрватској

Неприметно, у сенци медијске халабуке око реконструкције старог моста у Мостару, у Херцеговини се ради на обнови манастира Житомислић. Ови радови почели су пролетос, на Благовести, а одвијају се под надзором епископа Григорија. Свакодневно је ангажовано десетак радника које стручно усмеравају професионалци различитих профила, археолози, етнологзи и грађевински инжењери. Мештани су нарочито обрадовани присуством Предрага Ристића, једног од пројектаната храма Светог Саве на Врачару. Обрађују се сви остаци грађевинског материјала који се могу пронаћи да би поново били уграђени, у други пут обнављано манастирско здање.

Паралелно са овим пословима раде се и други, очишћен је бунар који је грађен по угледу на хиландарски, засађен је кромпир, тако да се може рећи да се већ осећа манастирски живот. На имању доминирају трешње које су ове године родиле неуобичајено много. Али, плодови су иструнули, нема ко да их уберу. А некад је у овом делу долине Неретве у њихову славу одржавана прослава под именом „Трешњева недеља”.

Невероватно, али овај манастир нису срушиле усташе у Другом светском рату, уништили су га њихови потомци убрзо по избијању грађанског и очигледно верског рата у бившој Босни и Херцеговини. Гранате хрватског „гопништва” почеле су да падају по манастиру почетком априла, а коначни удар одиграо се тачно у поноћ 25. априла 1992. године, у тренутку када су калуђерице кретале у избеглиштво, у своје привремено одређене манастир Добрићево. Данас су настањене у манастиру Докмир код Уба. Финале вандализма „тисуљетне културе” одиграло се 14. јуна исте године када је предузеће „Бетон” из Метковића, у суседној Хрватској, докрајчило манастир. ХВО је ангажовао ове професионалце да минирају звоник, јер њихови бојовници у то доба још нису имали праксе у овим пословима. Уосталом, као и у мо-

старском случају када је „Хидроградња” из Плоча срушила тамошњу православну цркву.

Жити живи само лети

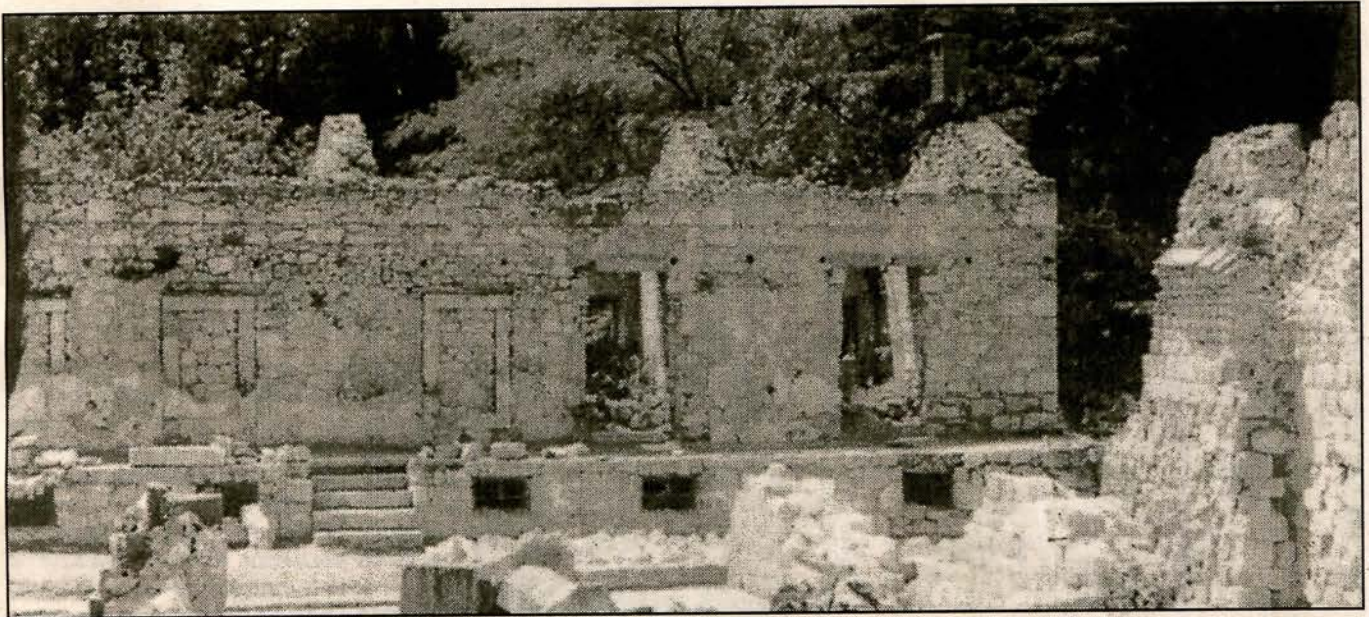
Прича о манастиру истовремено је прича о људима овог села. Мештани Жита, како су од миља звали Житомислић, живели су на левој обали Неретве, док је десну насељавало знатно бројније становништво хрватске националности. Пре рата ово српско село бројало је тачно 50 домаћинстава са 250 становника који су живели у два дела, горњем и доњем селу. Данас су расељени широм земаљске кугле, од Аустралије до Америке, има их у Београду, а понеко је одселио у комшилук, у Невесиње, Гацко или Требиње. Понеко се и вратио, али само старије особе, тако да најмлађи становник има око 60 година.

Хрвати су очигледно одлучили да Житомислић избришу са карте српских села, па су на српској, левој страни Неретве, међу рушевинама наших кућа подигли чак 200 кућа за своје избеглице које су овде побегле од муслимана из централне Босне. Ради се о избеглицама из Травника, Зенице, Кисељака, а има их и из Коњица. Хрвати су Житомислић преименовали у Билетић поље, све у циљу затирања српских трагова, али срећом, око педесет српских повратника до сада није имало никаквих проблема у односима са новим комшијама.

Први повратници стигли су у Жито пре три године, а њихов већи број бележи се само у летњи месецима, када српска младост стиже на одмор из свих крајева света.

Нешто смо научили

На примеру Житомислића и села и манастира, ако ништа друго, види се да су Срби извукли неке поуке из Другог светског рата. За разлику од неких актуелних власто-

држаца у Србији, на пример. Зато је и већина становника сачувала главу, а сачувано је и непроцењиво богатство које се налазило у манастиру. У књизи Љубинке Којић „Срби у Мостару” прецизно је наведено шта је спасено заједничким залагањем црквених ауторитета и Завода за заштиту споменика културе из Београда. Такође је наведено и шта је неповратно изгубљено. Говорећи о иконостасу, Којићева наводи: „Горњи делови, који нису могли лако да се пренесу, нестали су, као и две престоне иконе узидане у доњи део олтарске преграде. Срећом, три старе, репрезентативне иконе из Старе српске цркве, односно порушеног Владичанског двора у Мостару, које су се привремено налазиле у Житомислићу, благовремено су спасене. Богослужбени предмети, међу којима и кивот у виду црквице, рад херцеговачке златарске радионице са почетка 17. века и даље служе својој намени.

Неизвесна је судбина крстионице, резбареног портала и кивота са одејанијем Светог Василија Острошког и Тврдошког, који се налазио пред иконостасом, јужно од двери. У старом конаку који је спаљен, страдала је библиотека од око хиљаду књига, а уколико није претходно украдена, и слика бечког сликара Рафенштајна из 1886. године.

У рушилачком налету гробље на Горици било је поштеђено, међутим рушење је касније настављено. С обзиром на то да су овде сем монаха сахрањивани и мештани Житомислића, уништавањем крстова са натписима нестало би важан извор података о историји и пореклу старих српских породица.

Нису поштеђене ни остале задужбине Милорадовића – Храбрених. Црква Светог Петра и Павла страдала је од граната. Црква Преображенија у Клепцима (код Чапљине) до темеља је срушена 1992. године, а била је обновљена 1857. на темељима цркве Светог Луке из 16. века. Храм Светог Николе у Тријебњу из 15. века, са фрескама из прве половине 16. века и очуваним портретом војводе Радоја Храбрена, потпуно је порушен маја 1997. године”.

Ктиторска породица са два презимена

Прво познато обнављање манастира Житомислић датирано је у 16. веку, када је невесињски кадија издао ферман којим се породици Милорадовић – Храбрених дозвољава градња. Дозвола је издата 1566. године, а прва литургија је одржана 1582. године. Манастирски печат направљен је 1585. године. Иначе, ова феудална српска породица спомиње се у писаним документима од средине 14. века, а манастир су помагали све до 19. века. Породица Милорадовић – Храбрених користила је ова два презимена наизменично, њихово пр-

во помињање је под презименом Милорадовић, да би нешто касније у употребу ушло презиме Храбрених. Првобитно презиме Милорадовић поново се појављује у 17. веку, а прославили су га чланови породице који су се преселили у Русију, тако да Лав Толстој описује генерала Милорадовића у свом најпознатијем делу „Рат и Мир”.

После овог рата, њихова задужбина није дочекала мир, сада је из темеља подижу неки нови Срби, па иако је већ сигурно да ће позлаћени крст засијати са њене куполе, биће то слаба утеха. Никад више неће бити као пре, када се у Житомислићу на Благовести скупљало по петнаест – двадесет хиљада Срба из Херцеговине, Црне Горе, Далмације, Србије и Босне. Већину су чинили мостарски Срби, који су сада странци и у свом граду, тако да сигурно неће кренути ни један ванредни воз са верницима у правцу Житомислића.

Али, нису сви возови прошли. Још једну лекцију морамо научити од комшија. Морамо бити упорни, инсистирати да нам врате и последњи педаљ узрирање имовине. Сигурно да је то лакше написати или изговорити, али ако се већ не може остати у Житу, онда барем сваког лета, све генерације, и оне рођене у иностранству, нека наставе да се окупљају око манастира. Ако га напустимо, напустићемо и један део себе.

Онај најважнији део.

**Српски поглед преко Дрине:
У Србији смена генерала Павковића изазвала нову аферу**

Ђинђићев црв у

досманлијској шљиви

Србија се навикла на све и свашта, а највише на афере у којима активно учествује србијанска, досманлијска власт; Коштуница и ДСС с једне, односно Ђинђић и ДС са друге стране. Таман када се чинило да смо видели како изгледају сви ниски ударци изазвани политикантском страшћу, а изведени на „демократски“ и европејски начин, преживели да нам Солана још једном досоли односе Србије и Црне Горе тако што нам је као „право“ решење заједничког живота уместо државе понудио Франкенштајна, што је наша поданичка власт оберучке прихватила, и када смо мислили да више изненађења у Србији не постоје, с ногу нас је оборила нова афера; Коштуница указом пензионисао генерала Павковића! Павковић се наљутио, па после годину дана „ћутања“ офирао председника СРЈ Војислава Коштуницу, који је прошле године у „обрачуну“ с Ђинђићем хтео да искористи Војску Југославије... Дигла се читава

медијска фррка; једни бране Ђинђића, други Коштуницу, „демократски“ упаковане претње лете на све стране... Свако од досманлијских лидера, који мисли да је битан, а то мисле сви, има нешто важно да саопшти србијанском народу, и то преко „глуве и ћораве“ кутије... Пензионисани генерал Павковић се шетка с једне на другу телевизију, прича и објашњава, али народу је све јасно: пензионисани генерал је Ђинђићев Човек у у Коштунициним редовима. Јасно је још понешто, на пример како је било могуће да петооктобарски пучисти имају подршку у Војсци Југославије. На пријатељство Павковића и Ђинђића указују и генералове везе са сурчинском мафијом

На ненадано заказаној седници Врховног савета одбране, председник СРЈ Војислав Коштуница, покушао је да пензионисао начелника Генералштаба Војске Југославије, „наслеђеног“ и много пута од лидера ДОС-а прозиваног генерала Небојшу Павковића. Међутим, у прилично напетом ситуацији, пуној међусобног неповерења и подозрења, Коштуница није постигао циљ, па је зато пола сата по завршетку седнице ВСО, указом пензионисао Павковића. Можда би се све на томе и завршило да генерал Павковић није ургентно, у Генералштабу одржао конференцију за новинаре.

Званични и незванични мотиви за обраћање јавности

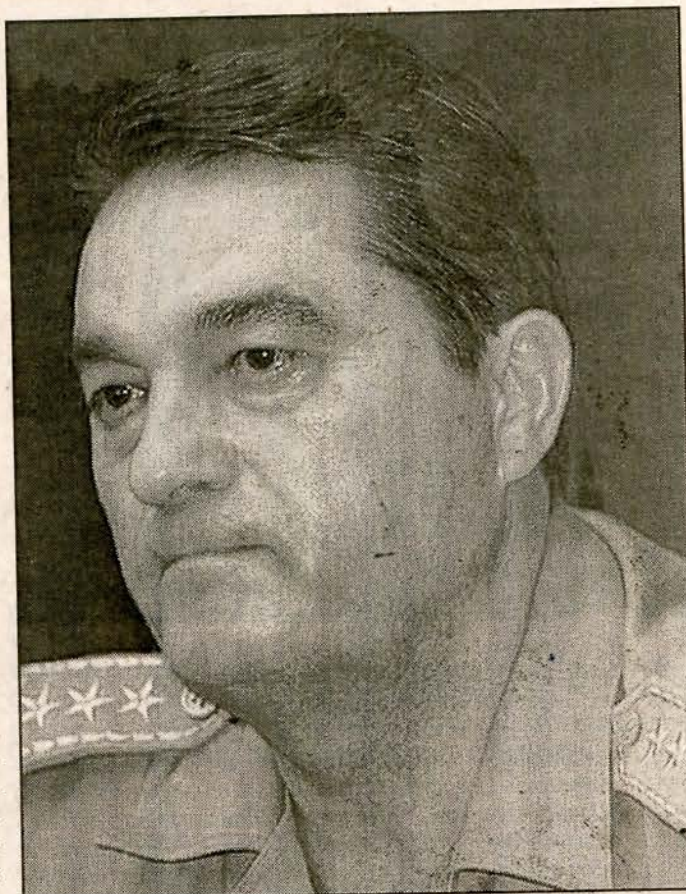
Да ли је потребно наглашавати како су новинари жељни сензација и афера, а њих је од петооктобарског пуча наовамо, захваљујући досманлијским лидерима и превише.

Дакле, на тој спорној конференцији за новинаре, коју је одржао генерал Павковић, из уста генерала излетале су фантастично шокантне информације. Температура међу бившим коалиционим партнерима, данас посађаним странкама, ДСС и ДС, достигала је степен усијања. Остали лидери ДОС-а, који су иначе врло често замерали Војиславу Коштуници што се никако не лађа „обрачуна“ с „наслеђеним“ генералом Павковићем, у први мах нису знали како да реагују, јер зна се ко их политички, односно посланички одржава на власти: чекала се реакција србијанског премијера Ђинђића, а онда су према његовој изјави и они могли, без бојазни да ће због изречених глупости, да кажу шта мисле о „случају Павковић“. Ако је тропско лето и ове године пожурило, онда је и овај потез како Коштунице, Павковића, тако и Ђинђића, умногоме изненадио јавно мњење Србије. Напросто, српском народу више ништа није било јасно: да ли је Павковић до јуче штитио интересе Коштунице, а Коштуница му заузврат чувао леђа од Хага, или је генерал Павковић био „умиљато јагње“ и „сисао“ две мајке – Коштуницу и Ђинђића?!

Ко је коме подвалио

Како је страдао „Зека Роџер“, односно, ко је и коме смеистио брзогорећи аферашки штапић, и да ли ова надоласећа афера наговештава још једно жарко политичко лето пуно медијских прозивки и препуцавања дојучерашњих коалиционих партнера, самозваних (по)бедника, или ће се после извесног времена као и све доасадашње афере „демократски“ смирити политичке страсти, па ће се поново десити чудо невиђено: „помириће“ се непомирљиви и „сломити“ несаломиви? Шта год да се деси и догоди у овој земљи Србији највише и једино испашта народ, и то тако траје годинама, деценијама, вековима, а докле ће, то се више нико нормалан ни не пита, јер сада се, „демократски“ речено, теже живи, а лакше дише – дошла је „демократија“, Американци нас воле; више нас не бомбардују, али нам зато пишу законе и лагано, ал’ успешно ликвидирају и народ и државу. Ништа није као пре, у то не треба ни сумњати, довољно је само упоредити садашње с прошлим временом: колико је отпуштених радника, затворених и будућно распродатих предузећа, о упоређењу рачуна струје не треба ни размишљати, али ДОС је хтео Европу, Европа је по сили прилике са собом повела и америчке каубоје и сада су нам сви доказани душмани у Србији, шепуре се и уживају у испо-

љавању нехуманог и бескомпромисног сјаја: ликвидацији до јуче поносног српског народа и државе.

Политичка разрачунавања тек предстоје

Међутим, ко зна шта носи дан, а шта ноћ, а како ствари тренутно стоје, после Павковићеве смене, овде код нас у Србији, на силу пензионисани генерал ће још требати Ђинђићу, јер аферашки обрачун између Коштунице и њега тек је почео, а србијански премијер је изгледа озбиљно решио да елиминише из политичког живота и Коштуницу и ДСС.

Дакле, шетајући с једног на други „ослобођени“ медиј широм Србије, пензионисани генерал терети и оптужује председника СРЈ Војислава Коштуницу да је преко својих најближих сарадника (читај саветника) покушао прошле године у јуну да нареди упад војних специјалаца у Владу Србије, да је покушао да разбије Војску Југославије, да је злоупотребио Војну безбедност и слично... Неки верују у Павковићеве тврдње, неки сумњичаво врте главом, али прашина се већ подигла и сада нико не може назад, ни Коштуница, ни пензионисани Павковић, а ни србијански премијер Ђинђић.

„Сви председникови људи“

Видно узнемирен због преране пензије Павковић је пре неколико вечери на једној приватној телевизији поновио све што је већ до сада рекао... Како му је у ноћи између 7. и 8. јуна прошле године звонио телефон, да су га хитно председникови људи позвали у кабинет у Палату федерације, да је тамо затекао генерала Апу Томића, који је по Павковићевим речима у то време био трећи човек у Управи безбедности, а који је без знања начелника Управе генералштаба Ђаковића и његовог знања, седео у предсениковом кабинету, и то видно припит?! У друштву Аце Томића, по Павковићевим речима, били су саветник председника Коштунице Градимир Налић и шеф кабинета Љиљана Недељковић, а ту је био и председник Југославије Војислав Коштуница, лично.

Од њега, Павковића, том приликом су захтевали да војска изврши препад на Биро за комуникације у Влади Србије, јер се по њиховом сазнању тамо налазио ценатар за прислушкивање председника СРЈ Војислава Коштунице, и да је због тога угрожена безбедност државе...

Један парче истине недостаје

Да ли је прича пензионисаног Павковића истинита, није на нама да процењујемо, и уопште да ли неко некога прислушкује у овој земљи, није на нама да истражујемо, али зато је сасвим јасно, да у овом оркестрираном нападу Павковића и оних који су му се придружили, један део приче, или ако хоћете истине – недостаје. Хоћемо ли сазнати шта је суштина, односно шта повод, а шта узрок у новом сукобу на релацији Коштуница – Ђинђић, за сада је само на нивоу претпоставки и нагађања. Ипак, сасвим је јасно, макар за сада, како ниједна од овихсукобљених страна нема намеру да попусти.

Шта то значи за српски народ који је на прошлим изборима гласао за оне политичаре који су обећали бољи, сигурнији и богатији живот – ништа, јер је српски народ још једном преварен и насамарен.

Гласали су за ДОС и зато што су досманлијски лидери у својој предизборној кампањи обећали да ће, када дођу на власт, уколико то народ од њих буде захтевао, врло брзо расписати нове изборе на свим нивоима. ДОС је победио, а српски народ живи горе и теже него раније, опозиција и народ Србије одавно траже изборе, али досманлијска власт их неће, кажу – треба им време за спровођење реформи. Ко је ту луд: народ што им је поверио своје гласове, па данас испашга и трпи због своје наивности и лаковерности, или они, досманлије, који су зарад привилегија власти превазишли и оне које су као опозиција највише нападали, дедињске моћнике, наследнике Броза?!

Павковићева одговорност

Све у свему, случајем Павковић отворена је Пандорина кутија ДОС-а, али и нанета огромна штета јединој институцији у коју је још веровао, макар тако тврде све анкете, српски народ – Војсци Југославије! Дилеме нема, за ово добар део одговорности сноси лично Павковић. Зато што је прекршио најважније војничко правило, зато што се упустио у политику у којој једном војнику, нарочито генералу, није место.

Због случаја Павковић Савезна скупштина ће на ванредном заседању формитари анкетни одбор који ће испитати све што је Павковић рекао, али шта то још значи. Пре свега, оно што српски народ овог тренутка занима јесте да ли ће и како одговарати, уколико се утврде, кривци ове афере, без обзира да ли је реч о Коштуници или Ђинђићу. Неки лидери ДОС-а, накнадно су се досетили да траже и Павковићеву одговорност. Војска Југославије, која је до сада и поред промене власти остала неукаљана и неупрљана јефтним политиканством и којој Срби, за сада, једино верују, још увек је, макар јавно, неутрална и не изјашњава се на чијој је страни. Ипак, неки бивши генерали, после Павковићевог појављивања у медијима и његове приче како је Коштуница угрозио безбедносну ситуацију, јавили су се и потврдили причу пензионисаног генерала.

Ко говори истину, и има ли истина у овом случају више лица, сазнаће се ускоро, али српски народ је сада дефинитивно остављен на педилу, јер више безрезервно не може да верује ни у Војску Југославије. Каква је будућност српског народа и државе, за сада нико са сигурношћу не може да тврди, али једно је сигурно: наши непријатељи задовољно трљају руке, њихов посао биће олакшан захваљујући непромишљености домаћих издајника, који су нажалост, српска власт и стварност!

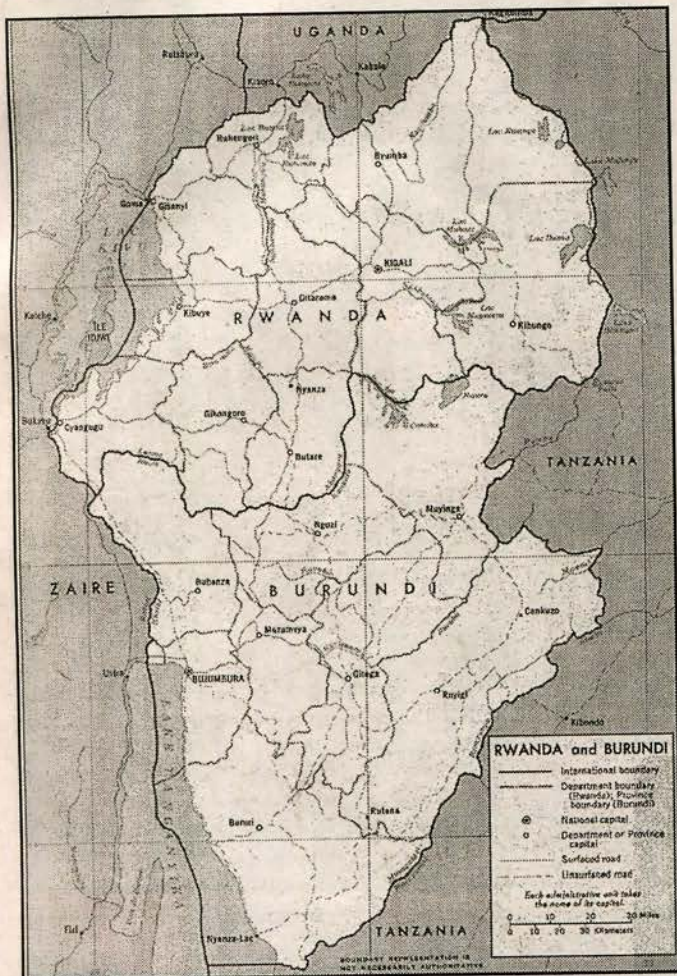

Филм који треба гледати

100 дана Руанде

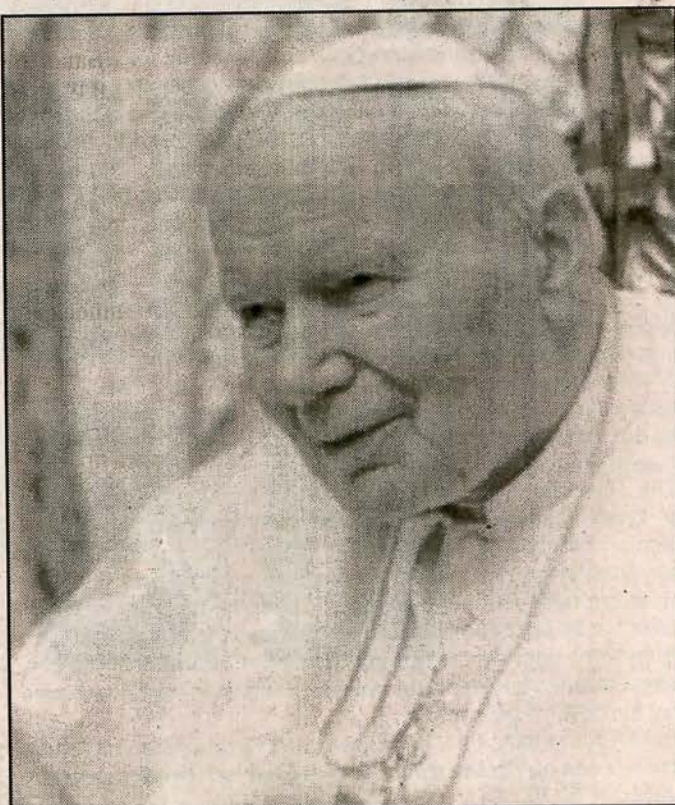
Играни филм документарног карактера под насловом „100 дана“ осветљава улогу католичког свештенства у масакру који се 1994. године десио у Руанди. Србима није далека ова афричка земља, јер су у западној пропаганди прошли исту процедуру као и умало истребљени Тутси

жнија је била верска подела. Тутси су углавном протестанти, а Хуту припадају римокатоличкој вероисповести. И још пре појаве филма „100 дана“ и пре него што је нова власт у Руанди уопште и успела да свету пласира праву истину о рату, Европом су се пробијали гласови да је читав геноцид инспирисан и организован из редова католичке цркве. Наравно, данас је врло непопуларно оптужити хијерархију читаве једне религије за нешто такво, не само што је у питању моћни Ватикан, него уопште, лако се може склизнути на терен верске нетолеранције што нови светски поредак не пропусти да казни. Међутим, очигледно да у тој цркви

У Руанди се управо завршава играни филм под насловом „100 дана“ који говори о покољу који је у тој земљи достигао кулминацију 1994. године. Иако играни, филм је у суштини документарног типа јер верно реконструише догађаје који су се одиграли те године. све је снимљено на локацијама (осим у једном случају) на којима су извршени злочини, сви актери су под пуним именом жртава и убица. Судаћи по свему, ради се о филмском достигнућу које ће сигурно усталасати светску јавност ако ништа друго, оно због теме и начина на који је обрађена. Сви глумци су натуралици, неки од њих су преживеле жртве геноцида, па и то даје специфичну тежину овом филму.

Иначе, филм се састоји од неколико различитих прича, од којих свака реконструише посебан злочин који су припадници Хуту народа починили над мањинским Тутсима. Једна од ових епизода говори о католичком свештенику који је међу затвореним женама, које су чекале на ред пред крвницима, изабрао једну која му је неколико година касније служила као љубавница. Такав чин у Руанди није био усањен, овај католички свештеник није никаква девијантна личност која као изузетак не може бити узета за правило, слично или још горе понела су се његова сабраћа по одори широм ове афричке земље. Недавно су за почињене ратне злочине осуђене и две католичке редовнице које су банди Хуту омогућиле да побију велики број деце која су потражила уточиште у њиховом самостану. Таквих покоља је било на хиљаде широм Руанде и никада, ниједном приликом, католичко свештенство није стало у одбрану својих комшија. Грађански рат није ишао само линијом припадности различитим народима, Тутсима или Хутуима, много сна-

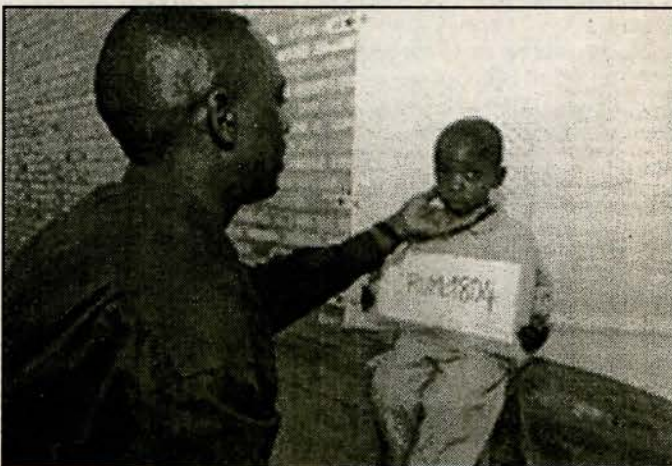
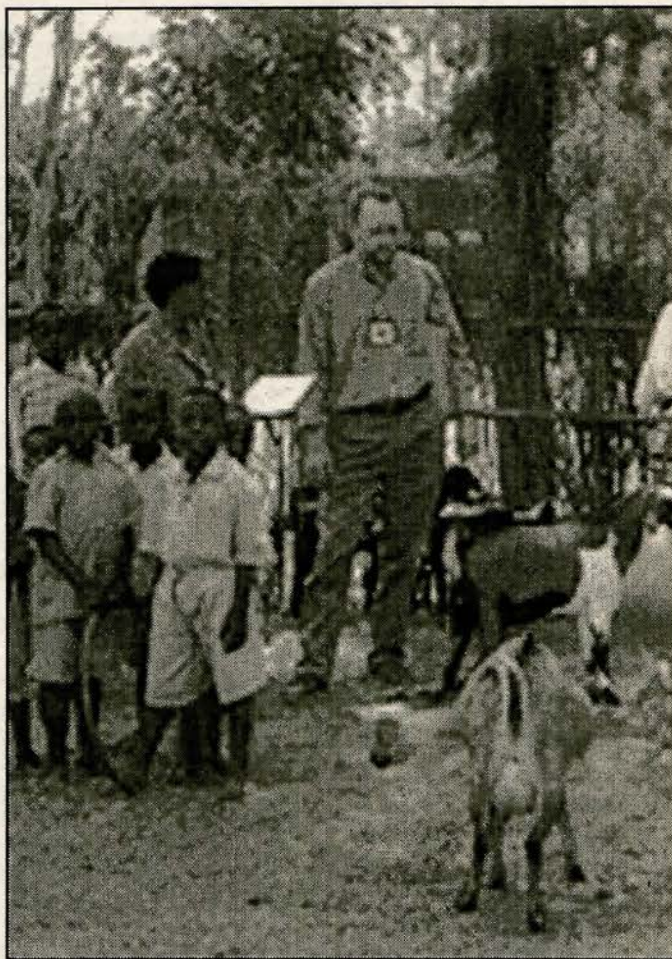
нешто није у реду, да је болест (не мислимо на паркинсонову од које болује папа) захватила добар део њеног ткива. Вести су пуне суђења католичким свештеницима оптуженим због силовања или педерастичке, а што је интересантно, највећи број ових случајева задњих година забележен је у Сједињеним Америчким Државама. Тамо је недавно заседала и бискупска конференција која је разматрала да ли да дозволи полицијску истрагу над једним бискупом оптуженим за сексуално злостављање малолетника. Док је конференција трајала, испред су демонстрирали озлојеђени родитељи који су захтевали једнаку правду за све, па и бискупе.

Заиста, био би ред да Ватикан светској јавности барем понуди нека објашњења, од оног о умешаности његовог клера у геноцид у Руанди, до сексуалних настранисти под кровом богомоља. Тај дуг имају, ако ништа друго, према својим верницима, јер сигурно да међу њима има оних који би радо да чују те одговоре. Заузврат, из Ватикана стижу само извештаји о здрављу посусталог папе Јована Павла и редовни преноси миса. И стигне понеки идиот у Србију, који између две „крунице“ изговори како су Срби добри, само им треба ишчупати светосавље. Баш због таквих злотвора који се усуђују да са таквим безобразлуком чак дођу на наша врата, ми и не тражимо никаква објашњења. Нама је све јасно, још од Јасеновца.

Зато смо ми Срби сигурно народ који дубоко саосећа са народом Руанде и којем ова географска дистанца или боја коже не значи ништа. И сам рат у тој земљи, барем у пропагандним облицима, личио је на оно што су западни медији радили Србима у протеклом рату. Тамо је терен припреман за победу Хутуа, телевизије су приказивале само војнике Хутуа, није било ни речи о њиховим жртвама, а о злочинима су колале само непроверене и недокументоване вести од појединаца који нису припадали ниједној званичној организацији. Није тешко замислити да би преко милион убијених остало сакривено завером хутања да су којим случајем победили Хуту. Размишљајући на овај начин, није тешко објаснити зашто никада није дошло до стране интервенције. Ваљда су чекали да Хуту разбојници заврше свој злочиначки посао, па да својим доласком само овере њихову победу (читај покољ). Тачније, до интервенције је дошло, Французи су умарширали у тренутку када је пораз Хутуа већ био познат, али није им успело да их спасу од изгнанства, да зауставе победничку војску у ослобађању земље. Тутси се нису дали преварити, па су Французи, после неколико случајно испалених граната на њихове положаје, отишли брже него што су дошли. Немајући куд, међународна заједница је прихватила нове саговорнике из Руанде, који тек сада доживљавају делимичну сатисфакцију за све претрпљено, како од Хутуа, тако и од њихових иностраних патрона. Тек сада, после осам година, свет се згража на изложбама које организују амбасаде ове земље.

У самој Руанди тренутно је актуелан један морбидно-невероватан проблем који потврђује сву монструозност и ширу организваност геноцида. Наиме, правосудни органи су затрпани огромним бројем суђења за ратне злочине, у затворима на десетине хиљада злочинаца чека ред да седне на оптуженичке клупе, а земљи која је и пре рата важила за сиромашну, ни најмање није лако да храни и облачи све њих. Зато је пронађено решење у оснивању сеоских судова, који ће судити злочинцима управо у местима где су и починили злочине. Неће то бити преки судови, јер како се тврди у министарству правде, тенденција је да се апсолутној већини опрости учињено, те да се помогне њихово укључивање у нормалан живот. Осим тога, да сви добију оно што заслужују, смртну казну, био би то због великог броја осуђених поново својеврстан масакр, тако да је овај потез власти више него разумљив.

Ко зна, можда би и нас Србе цео свет разумео да нисмо (својом вољом) стали изнад Задра, Бихаћа, Горажда или Сарајева.

СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

ЧАСОПИС ЗА ФИЛОЗОФИЈУ, ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ПОЛИТИЧКУ КРИТИКУ

Часопис се може набавити у седишту Српске радикалне странке на Тргу победе 3 у Земуну, као и у свим општинским одборима странке. До сада је изашло 14 бројева. Цена једног примерка издатог 2000. године износи 100 динара, а за 2001. и 2002. годину 300 динара.

Излази двомесечно

Све информације на тел: 316 46 21

У ИЗДАЊУ

**СРПСКЕ
РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ**

**ТВРДИ
ПОВЕЗ**

ЗЛАТОТИСАК

**Књиге др Војислава Шешелја могу се купити у седишту Српске радикалне странке
Трг победе 3, Земун**

**ЦЕНА
ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА
ЈЕ 1000 ДИНАРА**

**ЗА ЧЛАНОВЕ
СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ПОПУСТ 70%**

Све информације на телефон: 011/316-46-21